

TALOUSARVIO 2017

Taloussuunnitelma 2017–2019

Kunnanvaltuuston päätös 12.12.2016

TALOUSARVIO VUODEKSI 2017

TALOUSSUUNNITELMA VUOSIKSI 2017–2019

Sisällys

1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS JA SIPOO 2025 -STRATEGIA.....	1
1.1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
1.2	SIPOO 2025 -STRATEGIA.....	2
1.3	VALTUUSTOKAUDEN STRATEGISET TAVOITTEET	4
2	SIPOON KUNNAN TALOUS	5
3	TALOUSARVIO 2016 JA TALOUSSUUNNITELMA 2017–2019.....	6
3.1	VÄESTÖ	6
3.2	TULOPERUSTEET	6
3.3	MENOPERUSTEET	7
3.4	TALOUSARVIOVALMISTELU JA TALOUSARVION TASAPAINOTTAMINEN	8
3.5	ALIJÄÄMÄN KATTAMISVELVOLLISUUS.....	8
3.6	TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS	8
3.7	TALOUSARVION JA SEN PERUSTELUIDEN SITOVUUS	10
3.8	TOIMINNALLISEN JA TALOUDELLISEN TULOKSEN SEURANTA.....	10
4	TULOSLASKELMAOSA	11
4.1	TULOSLASKELMA.....	12
4.2	TOIMINTAKULUT	14
4.3	VEROTULOT	15
4.4	VALTIONOSUUDET	18
4.5	RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	19
4.6	POISTOT	19
4.7	VALTUUSTOPÄÄTÖKSET.....	20
4.8	TULOSLASKELMA.....	21
5	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	25
5.1	TOIMIALA: KESKUSVAALILAUTAKUNTA	30
5.2	TOIMIALA: TARKASTUSLAUTAKUNTA	31
5.3	TOIMIALA: KUNNANHALLITUS	32
5.4	TOIMIALA: SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA	39
5.5	TOIMIALA: SIVISTYSVALIOKUNTA.....	48
5.6	TOIMIALA: TEKNINEN VALIOKUNTA, RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALIOKUNTA.....	60
6	HENKILÖSTÖ	72
7	INVESTOINTIOSA.....	75
7.1	INVESTOINNIT, YHTEENVETO	76
7.2	INVESTOINNIT, TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖOSASTO ILMAN VESILAITOSTA, YHTEENVETO	

7.3	INVESTOINNIT, MUUT OSASTOT JA IRTAIMEN KÄYTTÖOMAISUUDEN HANKINTA	92
8	RAHOITUSOSA	93
9	SIPOON VESI – SIBBO VATTEN.....	99

TALOUSARVIO 2017 JA TALOUSSUUNNITTELU 2017–2019

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS JA SIPOO 2025 -STRATEGIA

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Sipoo tulee budjettivuoteen 2017 tilanteessa, jossa Suomen talouden taantuma on jatkunut jo lähes vuosikymmenen verran. Kuntasektorilla tämä tarkoittaa sekä tulojen jatkuvaa heikentymistä että kuntalaisten palveluntarpeen jatkuvaa kasvua. Suomessa valmistellaan maakuntauudistusta, jonka osana koko kunnallinen sosiaali- ja terveydenhuolto siirretään maakunnan alaiseen palveluyhtiöön vuoden 2019 alusta. Budjettivuoden aikana onkin aloitettava tarvittavat valmistelut tämän siirron toteuttamiseksi. Tämä tarkoittaa myös sitä, että meillä on edessä perusteellinen pohdinta kunnan identiteetistä.

Tässä tilanteessa koko kuntasektorilla tulee jälleen olemaan erittäin haasteellinen vuosi. Pystyäksemme edelleen tarjoamaan kuntalaisillemme hyviä peruspalveluja meidän täytyy pärjätä paremmin kuin muut kunnat. Ja tähän meillä on hyvät edellytykset, kunhan vain pystymme määrätietoisesti samaan aikaan toteuttamaan kustannuskuria, kasvustrategiaa ja palvelu-uudistusta.

Talouden kattilankansiperiaatteella ja siihen kytketyllä Operaatio Induktioliedellä on keskeinen merkitys kuntamme tulevaisuuden kannalta. Kunnanvaltuusto on syksyllä 2014 linjannut yli viiden miljoonan euron edestä tehostamistoimenpiteitä, ja näiden toteutusta meidän pitää jatkaa myös 2017. Tämän kustannuskurin kautta luomme riittävästi taloudellista liikkumatilaa, jotta palvelu-uudistukselle saadaan annettua siihen tarvittava aika.

Sipoo on myös siinä jännittävässä tilanteessa, että nyt se kauan suunniteltu väestönkasvu toteutuu. Vuonna 2015 Sipoo oli prosentuaalisesti Suomen nopeiten kasvava kunta ja 2016 tämä kasvu ylittyi selvästi. Tämä haastaa palveluntuotantomme entisestään ja aiheuttaa myös suuria investointipaineita. Samalla kasvu tuo myös erittäin tervetulleita verotuloja sekä maanmyyntituloja. Tosin meillä ei ole vielä riittävästi kokemusta palveluntuotannon tarpeista monimuotoisessa asutuksessa, koska tähän saakka uudet asukkaat ovat pääsääntöisesti löytäneet kotinsa omakotialueelta.

Sipoon palvelu-uudistus, jota sisäisesti kutsutaan Operaatio Induktioliedeksi, on keskeisessä asemassa löydettyä fiksumpia ja tehokkaampia tapoja tuottaa palvelumme nykyisille ja uusille sipoolaisille ja samalla se parantaa kunnan taloutta vähintään viiden miljoonan euron edestä tämän vuosikymmenen loppuun mennessä. Ja tässä työssä digitalisaatio on yksi merkittävä uusi työkalu. Jotta näistä uusista tavoista tuottaa palveluja tulisi mahdollisimman vaikuttavia kuntalaisille, meidän pitää paremmin ymmärtää kuntalaistemme arkea sekä osallistuttaa kuntalaisia ja muita kumppaneita palvelujen kehittämiseen. Tätä tukemaan perustettiin syksyllä 2016 verkostomainen kehitysryhmä, n.s. "Liesikopla".

Tarvitsemme nyt jokaisen hyvää työpanosta kunnan tavoitteiden saavuttamiseksi, jotta sipoolaisilla olisi hyvät peruspalvelut myös tulevaisuudessa.

Mikael Grannas
kunnanjohtaja

1.2 SIPOO 2025 -STRATEGIA

Kuntastrategia eli Sipoo 2025 -strategia on päivitetty vuoden 2013 aikana ja valtuusto hyväksyi päivituksen 7.10.2013.

Strategia perustuu visioon:

Sipoo – Suomen halutuin.

*Sipoo on pääkaupunkiseudun keidas,
jossa on mahdollisuus yhteisölliseen
asumiseen ja vapaa-aikaan sekä menestykselliseen yrittämiseen.*

*Sipoossa asuu ja yrittää aktiivisia ja oma-aloitteisia ihmisiä, jotka pärjäävät hyvin yhdessä teke-
mällä.*

Kuntaorganisaatio toimii seuraavan arvoperustan mukaisesti:

Palvelualltius

Sipoo vaalii asiakaslähtöisyyttä kaikessa toiminnassaan.
Sipoo on nopea ja joustava.
Sipoo huolehtii myös sisäisen asiakkuuden toteutumisesta.

Avoimuus

Sipoo viestii ajantasaisesti kahdella kielellä.
Sipoo toimii läpinäkyvästi.
Sipoo on hyvä ja luotettava toimija ja yhteistyökumppani.

Kekseliäisyys

Sipoo uudistaa toimintaansa jatkuvan kehittämisen periaatteella.
Sipoo tunnetaan luovista ja rohkeista ratkaisuistaan.

Strategiakauden kasvutavoitteet ja niihin liittyvät taloudelliset tavoitteet ovat seuraavat:

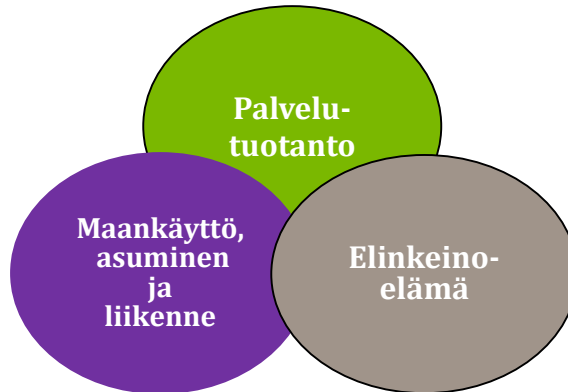
<i>Asukkaat</i>	<i>Kasvu keskimäärin/vuosi</i>
2013: n. 19 000	kasvu n. 2–3 % (2014–2017)
2017: n. 21 000	kasvu n. 4–5 % (2018–2020)
2020: n. 25 000	kasvu n. 5 % (2021–2025)
2025: n. 30 000	

*Resurssien jakaminen perustuu kunnan kokonaisuuteen, osastojen
tarpeet eri aikoina erilaiset.*

*Käyttötalouden rahoitus perustuu verotuloihin, valtionosuuksiin ja
maksutuloihin, ei omaisuuden myyntiin.*

Investointien rahoitus on pitkällä aikavälillä kestävä.

Strategiset painopisteet ovat:

Palvelutuotannon strategiaperustan mukaan:

Asiakaslähtöiset palvelut ovat kasvun tekijöitä.

- *Sipoo osallistaa asiakkaat, palveluntuottajat ja henkilöstön, yksilön oman vastuun muistaen.*
- *Sipoo tuottaa palvelut yhdessä muiden kuntien, yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin kanssa – yksilöllisesti.*
- *Sipoo luo me-henkeä yhteisöllisyyttä ja sosiaalista eheyttä tavoitellen.*
- *Sipoo on herkkä tarpeiden muutoksille ja uusille toimintatavoille - vuorovaikutuksessa ennalta ehkäisten, uutta etsien.*
- *Sipoo on matkalla kohti ajasta, paikasta ja välineestä riippumatonta 24/7-palvelua.*

Maankäyttö, asuminen ja liikenne (MAL):

- *Sipoossa on monipuolisia asumisvaihtoehtoja ja Sipoon luonto- ja maisema-arvoja hyödynnetään kuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä.*
- *Sipoossa kaavoitetaan pääosin kunnan omistamalle maalle. Suunnitelmakauden alkupuolella rakentamisen painopiste on Nikkilässä ja Talmassa sekä suunnitelmakauden loppupuolella Etelä-Sipoossa (Söderkulla-Majvik).*
- *Sipoon taajama-alueet toteutetaan sosiaalisesti tasapainoisina, joukkoliikenteeseen ja Nikkilässä raideliikenteeseen tukeutuvina sekä rakenteeltaan tiiviinä.*
- *Sipoon kyliä kehitetään yhdessä kyläläisten kanssa kyläsuunnitelmien avulla.*
- *Sipoossa kunta edistää aktiivisesti vuokra-asuntotuotannon toteuttamista.*

Elinkeinoelämä:

- *Sipoossa koko kuntaorganisaatio edesauttaa yritysten toimintaa, sijoittumista ja kehittymistä alueellaan nopealla ja joustavalla palvelulla.*
- *Sipoon kunnalla on vuoteen 2015 päättyvä elinkeino-ohjelma, joka tarvitsee vuosille 2016–2018 tarkennuksen.*
- *Maanhankinnalla ja kaavoituksella varmistetaan riittävä tonttivaranto työpaikkojen lisäämiseksi.*
- *Tavoitteena on kaksinkertaistaa Sipoon työpaikat vuoteen 2025 mennessä, 5 500 -> 11 000.*

1.3 VALTUUSTOKAUDEN STRATEGISET TAVOITTEET

Strategian päivityksen yhteydessä valtuusto on hyväksynyt organisaatiolle seuraavat valtuustokauden strategiset tavoitteet:

Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut

- Asiakaspalvelun kehittäminen koko organisaatiossa
- Asiakaspalautteen hallinta
- Osastorajat ylittävät kuntalaislähtöiset tuoteperheet
- Vaikutuksiltaan ja tuotoksiltaan mallinnettuja ja mitattavissa
- Kustannusrakenne selvillä.

Jatkuva parantaminen

- Jokaisella työntekijällä on velvollisuus oman työn ja yhteisen toiminnan kehittämiseen.
- Astutaan pois mukavuusalueelta ja tehdään pieniä, nopeita kehitysaskeleita johdon määrittelemien toiminnan kehysten mukaisesti.

Talouden kattilankansiperiaate

- Enintään inflaatiokorjattu nollakasvu kustannuksissa, käyttötalouden kustannuskehityksen nousu ei ylitä verotulojen kasvuprosenttia.
- Käyttötalouden asukaskohtaiset kustannukset eivät ylitä Uudenmaan keskiarvoa.
- Toimintamenot katetaan toiminnan tuloilla, veroilla ja valtionosuuksilla.
- Investointien tulorahoitus kaksinkertaistuu vuodesta 2012.
- Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot.

Nostokurkia Sipooseen

- Rakentaminen käyntiin
- Joustavuutta ratkaisujen löytämiseen nopeamman ja kustannustehokkaan rakentamisen mahdollistamiseksi
- Myytävien tonttien tarjontaa riittävästi.

Osastojen sitovat tavoitteet on johdettu yllä olevista valtuustokauden strategisista tavoitteista.

Valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitettävien tunnuslukujen kehittymisellä.

Osastokohtaiset tunnusluvut ja mittarit on valittu kustakin toimialueesta vastaavan valiokunnan päätöksellä. Koko kuntaa koskevat yhteiset tunnusluvut ja niiden kehitys esitetään talousarvion alkuosassa. Joiltakin osin koko kuntaa koskeviin tunnuslukuihin on liitetty myös vertailutietoja muiden kuntien ja Uudenmaan osalta.

Koska valtuustokausi vaihtuu budjettivuoden puolella välissä, sekä kuntastrategia että siihen kytketyt valtuustokauden tavoitteet pitää käydä uudelleen läpi syksyn aikana.

2 SIPOON KUNNAN TALOUS

Sipoon kunnan vuoden **2015** tilinpäätös oli voitollinen kahden tappiovuoden jälkeen. Kuluvanakin vuonna koko kunnan tulos muodostunee käytettävissä olevan tiedon perusteella talousarviossa ennakoitua paremmaksi, tosin kiinteistöyhtiöiden muodostamisen yhteydessä maksettu varainsiirtoveron kirjaaminen kustannukseksi voi muuttaa kokonaistilannetta

Talousarvion **2017** tavoitteiksi on asetettu edelleen kustannusten kurissa pitäminen ja velkaantumisen pitäminen kohtuullisella tasolla vuonna 2017, vaikka periodilla 2018–2019 velkaantumisen ennustetaan kasvavan.

1. Velka/asukas on korkeintaan 3 000 euroa vuonna 2017
2. Kunnallisveroprosentti pidetään ennallaan, 19,25 %

Talousarvio vuodelle 2019 on tehty going-concern oletuksella eli Sote-osasto on käsitelty ikään kuin se olisi edelleen normaali osa kuntaa. Sote-uudistuksen vaikutuksista tullaan tekemään erillinen analyysi.

Tulos 2017–2019

Ulkoiset toimintatuotot jatkavat edelleen kasvua johtuen mm vesitaksojen korotuksesta ja maanmyyntituotoista. Toimintatuottoja lisää merkittävästi ELY-keskukselta saatava korvaus nuorten maahanmuuttajien perheryhmäkodeista, suuruudeltaan n 2,7 milj. euroa, mikä vastaa lisäystä toimintakuluissa.

Vuonna 2017 ulkoisten toimintakulujen oletetaan kasvavan kokonaisuudessa noin 2,6 % verrattuna vuoden 2016 ennusteeseen. Kulupuolellakin suurin yksittäinen kasvutekijä on yllä mainittu perheryhmäkotiasia. Kunnanhallituksessa kasvu on 1,0 %, sosiaali- ja terveysvaliokunnassa 4,7 %, sivistysvaliokunnassa 0,9 % ja teknisessä valiokunnassa (mukaan lukien Sipoon Vesi) -0,3 %.

Verotulojen kasvun oletetaan olevan kasvavan vuonna 2017 noin 1,2 milj. euroa, kasvua edellisvuoteen +1,4%. Kaikkien verolajien odotetaan oleva hieman isompia 2017 kuin 2016. Vuosina 2017–2018 verotulojen kasvun odotetaan taas kiihtyvän.

Valtionosuudet kehittyvät negatiivisesti ja niiden arvioidaan olevan vuonna 2017 1,3 milj. euroa pienemmät kuin 2016. Vuosien 2018–2019 valtionosuuksien on arvioitu pysyvän vuoden 2017 tasolla.

Vuosikate 2017 riittää näillä oletuksilla juuri kattamaan poistot, tilikauden tulokseksi ennen tilinpäätössiirtoja muodostuu 0,1 milj. euroa ja siirtojen jälkeen tulos on 1,6 milj. euroa positiivinen. Vuosien 2018 ja 2019 vuosikate ja tilikauden tulos paranevat tämän suunnitelman perusteella.

Investoinnit 2017–2019

Bruttoinvestoinnit ovat suunnitelman mukaan tulevilla kolmivuotiskaudella keskimäärin 25 milj. euroa/vuosi. Taso on noin 9 milj. euroa/vuosi korkeampi kuin aiemmalla kolmivuotiskaudella 2014–2016 keskimäärin.

Rahoitus 2017–2019

Suunnitellun investointiohjelman myötä kunnan velkaantumisaste nousee selvästi. Suunnitelman mukaan velka/asukas ylittää aiemmin tavoitteeksi asetetun 3 000 euron rajan. Mahdollisia keinoja lainanoton rajoittamiseksi ovat esimerkiksi:

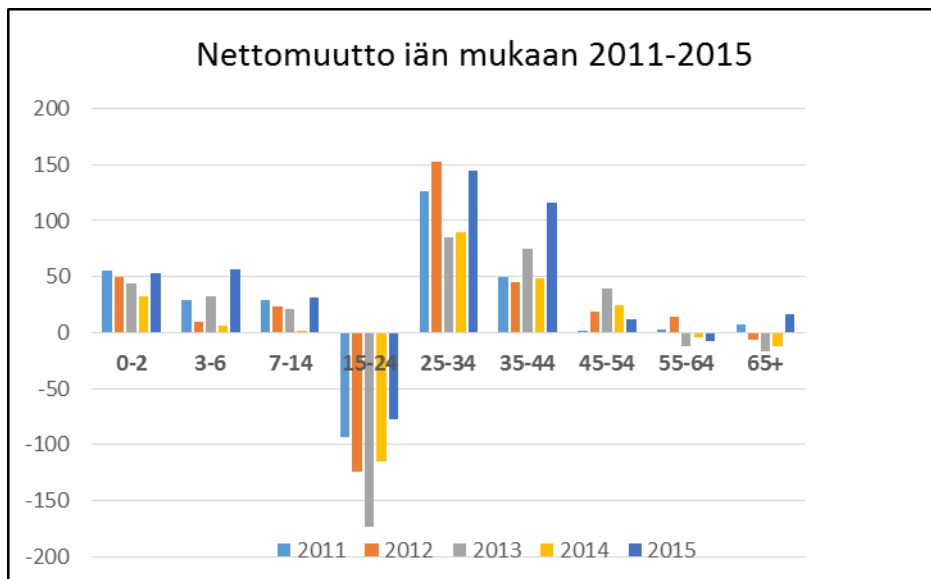
- o omaisuuden realisointi
- o ”käyttöä vaille jäävien” rakennusten/maa-alueiden uudelleenkaavoitus, esim Opintie
- o sale & leaseback -tyyppiset ratkaisut
- o ulkopuolisten rahoittajien löytäminen tuleviin isoihin investointikohteisiin
- o investointien ajoitus

3 TALOUSARVIO 2016 JA TALOUSSUUNNITELMA 2017–2019

3.1 VÄESTÖ

Kuntastrategian mukaisen väestönkasvun tavoitteena on, että asukasluku kasvaisi suunnittelukaudella keskimäärin noin 3 % vuodessa. Viime vuosina toteutunut ja ennustettu kehitys talousarvion pohjana on seuraavanlainen:

Vuosi	Väestön määrä	Lisäys, %
2009	18 036	+1,1
2010	18 251	+1,2
2011	18 526	+1,5
2012	18 739	+1,2
2013	18 914	+0,9
2014	19 034	+1,0
2015	19 399	+1,9
2016	20 000	+3,1
2017	20 500	+2,5
2018	21 200	+3,4
2019	21 900	+3,3

Vuoden 2016 aikana otettiin käyttöön hyvinvointikertomus, joka kertoo kuntalaisten elämän tasosta ja laadusta. Hyvinvointikertomus tullaan julkaisemaan kunnan [www-sivuilla](#) ja sitä päivitetään vuosittain.

3.2 TULOOPERUSTEET

3.2.1 Myyntituotot

Vesitaksoja korotetaan 8 % vuonna 2017. Vuodelle 2018 ei ole suunniteltu vesitaksankorotuksia.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden taksoja korotetaan aina lainsäädännön mahdollistaessa sen.

Maan myyntituottojen on arvioitu olevan jonkin verran aiempia vuosia korkeampia.

3.2.2 Vero-oletukset talousarviossa

	Tot. 2016	TA 2017	TS 2018–2019
Kunnallisvero	19,25 %	19,25 %	19,25 %
Kiinteistöveroprosentit			
- yleinen kiinteistövero	1,0 %	1,0 %	1,0 %
- vakituiset asuinrakennukset	0,5 %	0,5 %	0,5 %
- muut asuinrakennukset	1,1 %	1,1 %	1,1 %
- rakentamattomat rakennuspaikat	3,0 %	4,0 %	4,0 %

Vero-oletukset

Sipoon verotulojen kasvu on ollut suotuisaa. Kunnallisverotuksen tulopohjana olevat verotettavat tulot ovat kehittyneet noin 2,5–3 % nopeammin kuin koko maassa keskimäärin. Viime vuosina verotulot ovat kuitenkin vaihdelleet aikaisempia vuosia huomattavasti enemmän. Taustalla on yleisen taloustilanteen epävarmuus, mikä väistämättä heijastuu verotuloihin. Työttömyysaste kunnassa on tällä hetkellä 7,3 % eli työttömiä on noin 704, lisäystä vuoden aikana noin 30 henkilöä.

Uudessa hallituksen esityksessä, joka on tulossa myös voimaan verovuodelle 2017, esitetään lisäkorotuksia yleisen ja vakituisten asuinrakennuksen veroprosenttien alarajoihin. Esityksen mukaan yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli olisi siten 0,93–1,80 prosenttia ja vakituisten asuinrakennusten vaihteluväli 0,41–0,90 prosenttia.

Hallituksen esitys: Rakentamattoman rakennuspaikan osalta esitetään vaihteluvälin ala- ja ylärajoja korotettavaksi nykyisestä 1,00–4,00 prosentista 2,00–6,00 prosenttiin. Lisäksi kiinteistöverolain 12 b §:ssä mainituissa kunnissa (mm. Sipoo) prosentti tulisi määrätä vähintään 3,00 prosenttiyksikköä korkeammaksi kuin kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti aiemman 1,5 prosenttiyksikön sijaan. Korotuksen arvioidaan tuottavan kunnille 8 miljoonaa euroa lisää verotuloja.

Lähtökohta on, että kunta pitää muut kuin rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentit ennallaan. Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti korotetaan 3 prosentista 6 prosenttiin. Kun muut kiinteistöveroprosentit ovat jo näiden intervallien sisällä, niin kunnalla ei ole nyt velvollisuutta korottaa kiinteistöveroprosentteja.

Valtionosuusoletukset

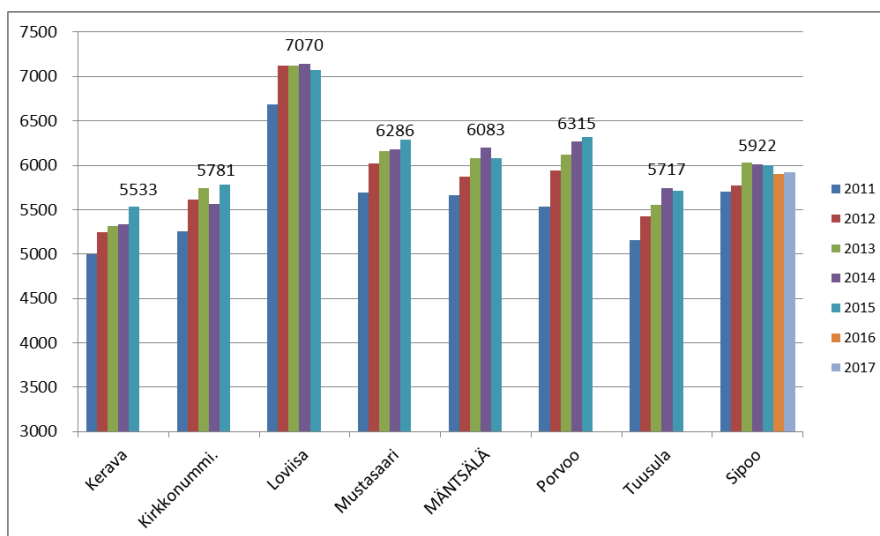
Valtionosuusarvio on laadittu alkusyksyllä 2016 saatujen valtionhallinnon ennakkolaskelmien perusteella.

3.3 MENOPERUSTEET

Talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa on noudatettu mm. seuraavia periaatteita:

- Lakisääteiset peruspalvelut tulee järjestää kunnan omasta tai muiden toimesta.
- Valtuusto hyväksyi 8.9.2014 linjauksen, jonka mukaan Operaatio Kattilankannen kokonaistavoite on saada aikaan vähintään 10 milj. euron edestä kustannusrakenteen parantamista vuosien 2014–2020 aikana. Toimenpiteet jakautuvat ajallisesti kahteen jaksoon. Osa toteutetaan kuluvan valtuustokauden aikana.
- Edellä olevaan liittyen kunnan kokonaishenkilöstömäärä (htv) tulee pitää enintään vuoden 2013 tasolla.
- Kunnan omia tiloja tulee käyttää tehokkaammin ja tarpeettomiksi käyvistä tiloista luovutaan.
- Tulevia investointitarpeita ja niiden toteuttamista harkitaan tarkkaan. Investointiohjelma sopeutetaan tavoitteeseen, jonka mukaan kunnan lainakannan kasvu tulee pidemmällä tähtäimellä pitää maltillisena ja investointien tulorahoituksen osuutta tulee kasvattaa.
- Maksuja tarkistetaan kaikin lainsäädännön mahdollistamin tavoin.
- Talousarvio 2017 on laadittu vuoden 2017 rahanarvolla, inflaatio-oletuksena vuodesta 2016 on 0,6 %.

Ulkoiset toimintakulut euroa/asukas

3.4 TALOUSARVIOVALMISTELU JA TALOUSARVION TASAPAINOTTAMINEN

Talousarviokehysten antamisen jälkeen erityisesti valtionosuuksista ja verotuloista on saatu tarkennettuja ennusteita. Talousarviovalmistelun aikana on tehty seuraavat muutokset:

- Verotuloja kokonaisuudessaan on tarkistettu alaspäin n. 1 milj. euroa
- Valtionosuuksia on tarkistettu ylöspäin n. 1 milj. euroa
- Muita kertyviä tuloja on tarkistettu Kehykseen nähden alaspäin ja kuluja jonkin verran ylöspäin vuosina 2017–2019.
- Valiokuntien esityksiin ei ole tehty muutoksia.
- Kilpailukykysojimus vaikuttaa vuoden 2017 talousarvioon useampaan kohtaan
 - o lomarahojen leikkaus
 - o työajan pidentäminen
 - o työnantajan sairausvakuutusmaksun alennus
 - o verotuloihin ansiotuloihin tehtävien lisävähennysten kautta

3.5 ALIJÄÄMÄN KATTAMISVELVOLLISUUS

Kuntalain 110 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

- Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.
- Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnan vuoden 2015 tase osoittaa 9.2 miljoonan euron kumulatiivista ylijäämää, joten kuntalain edellä mainittu säännös ei ole ajankohtainen.

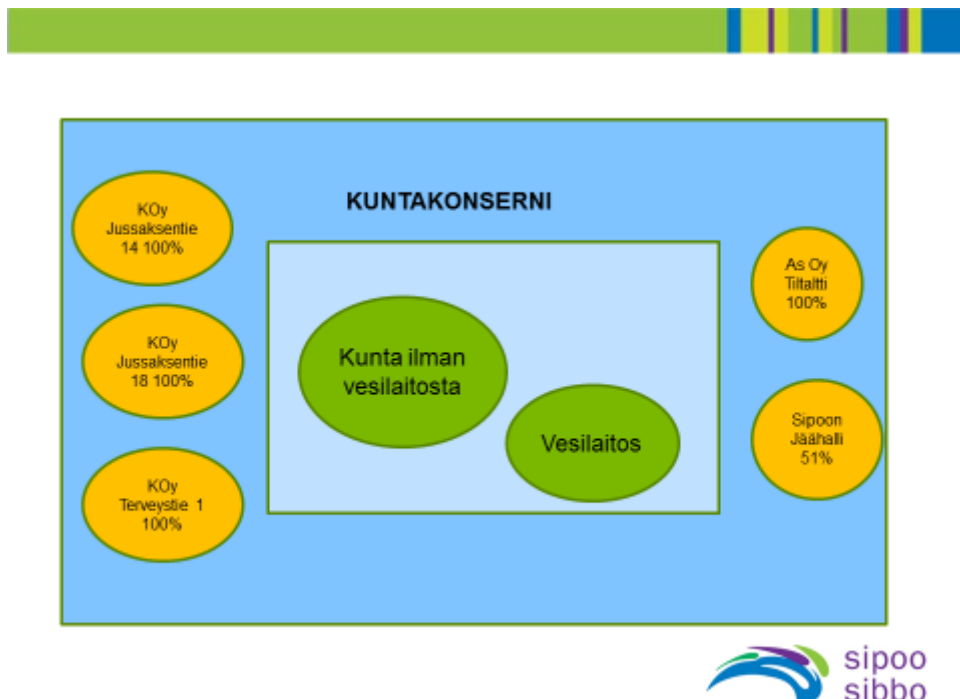
3.6 TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

Talousarvio koostuu seuraavista osista:

- vesilaitos/vesiliikelaitos
- kunta ilman vesilaitosta

- kunta ja vesilaitos
- kuntakonserni (= kunta ja tytäryhtiöt, joista kunta omistaa yli 50 %), vuoden 2016 talousarvioon ei sisälly konsernibudjettia

Kuntakonsernin rakenne

Kunnan taloutta ohjaavat sekä kuntalaki että kirjanpitolaki. Kuntalakiin sisältyy talousarvion ja taloussuunnitelman laatimista koskevia määräyksiä. Kirjanpitolaisissa on puolestaan säännökset kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisesta. Talousarvio ja -suunnitelma käsittävät käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan. Talousarvio esitetään tällä tavoin sekä tuloslaskelman että rahoituslaskelman näkökulmasta.

Käyttötalousosan avulla ohjataan kunnan toimintaa. Siinä valtuusto asettaa eri vastualueille toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa tarvittavat määrärahat näiden tavoitteiden saavuttamiseksi sekä arvioi tuotot niiden kokonaisuuksien hoidosta, joista valtuusto on päättänyt. Käyttötalousosa on jaettu vastualueisiin, jotka puolestaan on jaettu tulosityksiköihin. Talousarvion käyttötalousosan pohjalta laaditaan sekä tuloslaskelma että rahoituslaskelma.

Tuloslaskelma osoittaa, miten kunnan tilikaudeksi varattu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja käyttöomaisuuden kulumisesta aiheutuviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosa kertoo sekä talousarviovuoden että suunnittelukauden investoinnit. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy joko hankeryhmittäin tai hankkeittain. Mikäli investoinnin hankintamenon arvioidaan jakaantuvan kahdelle tai useammalle vuodelle, hyväksyy valtuusto investoinnin kokonaiskustannusarvion. Valtuusto tarkistaa kokonaiskustannusarviot ja päättää hankkeille eri vuosille varattavista määrärahoista taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusylijäämä on ja miten se käytetään.

Nettobudjetointi

Valtuusto voi jakaa tehtäväalueen tai sen osan määrärahat tai tuotot netto- tai bruttomäärärahoina. Talousarvioasetelmaa hyväksyessään valtuusto on päättänyt, että määrärahat jaetaan nettoperiaatteen mukaisesti.

3.7 TALOUSARVION JA SEN PERUSTELUIDEN SITOVUUS

Valtuusto päättää siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan hallintokuntia. Talousarvio koostuu toimialojen määrärahoista, rahoitustuotoista ja toiminnallisista tavoitteista sekä talousarvion yleisistä perusteluista, tunnusluvuista ja tuloslaskelmista. Vastuualueiden määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden. Nettobudjetoinnissa on menojen ja tulojen erotus sitova valtuustoon nähden.

Tulosityksiköt velvoitetaan perimään talousarvioon merkityt tulot. Mahdolliset poikkeamat on selvitettävä pikimmiten talousarviomuutoksia tehtäessä ja viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä. Tulosityksiköt voivat ilman erillistä päätöstä luopua tarpeettomaksi käyneestä irtaimesta omaisuudesta. Myynnistä saatavat tulot voidaan käyttää tulosityksiköiden menojen kattamiseen.

Valtuuston päätös talousarvion sitovuudesta on seuraavan lainen:

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan määrärahat ja laskennalliset tulot ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla.

Investointiosa

Myös investointiosan määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia nettotasolla.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmassa rahoitustuottojen ja -kulujen nettomääräraha on sitova valtuustoon nähden.

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmassa lainakannan muutos on sitova valtuustoon nähden.

Toiminnalliset tavoitteet

Sitovat tavoitteet otsikon alla olevat tavoitteet sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden.

Tunnusluvut (määrätavoitteet, taloudellisuustavoitteet ja laatutavoitteet) ovat hallintokunnille suuntaa antavia.

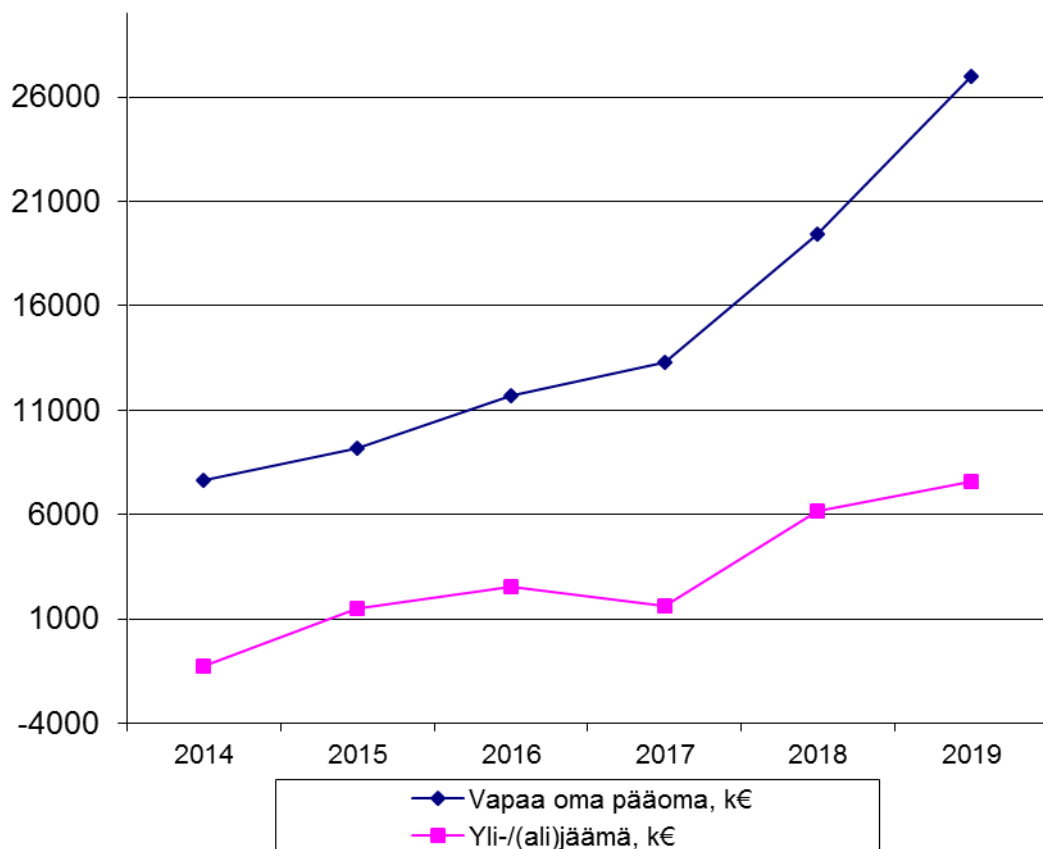
3.8 TOIMINNALLISEN JA TALOUDELLISEN TULOKSEN SEURANTA

Talousarvion toiminnallisen ja taloudellisen tuloksen toteutumista seurataan hyväksytyn talousarvion ja mahdollisten talousarviomuutosten pohjalta. Toiminnallisen tuloksen seurannalla tarkoitetaan, että tulosityksiköt seuraavat asetettuja toiminnallisia tavoitteita ja niiden toteumaa ja taloudellisen tuloksen seurannalla, että tulosityksiköt seuraavat menojen ja tulojen toteumaa.

4 TULOSLASKELMAOSA

2017–2019

SIPOON KUNNAN YLI-/ALIJÄÄMÄT JA KUMULATIIVINEN VAPAA OMA PÄÄOMA

4.1 TULOSLASKELMA

VASTUUHENKIÖ (toimintakatteen jälkeiset erät): Kunnanjohtaja

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkokuluihin ja muihin rahoituskuluihin sekä pitkävaikutteisiin omaisuuden jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin sekä tarvittaviin uusinvestointeihin.

Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Talousarvion tuloslaskelmaosa sisältää kaikki toiminnan menot ja tulot. Tämä tarkoittaa, että sisäiset suoritukset, ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat sisältyvät tuloslaskelmaosan menoihin ja tuloihin.

Tuloslaskelmassa esitetään myös valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot toimintakatteen jälkeisistä eristä, jotka ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja korkokulut sekä rahoitustuotot ja rahoituskulut. Talousarvion tuloslaskelmaan sisällytetään myös suunnitelmat tilikauden tuloksen käsitelystä.

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, käyttötalouden valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Vuosikate kuvaa kunnan rahoitustulosta ja se osoittaa mm., riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuvat menot, eli käyttöomaisuuden poistot.

Kun vuosikatteesta vähennetään **poistot** ja satunnaiset menot ja lisätään satunnaiset tulot, saadaan tilikauden budjetoitujen menojen ja tulojen erotus, eli **tilikauden tulos**, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsitelyeriä.

VUODEN 2017 TULOSLASKELMA

	m€	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot		20,1	19,9	28,4	21,7	25,1	25,6	25,7
Toimintakulut		-114,0	-114,5	-113,8	-118,0	-121,7	-123,2	-124,9
Toimintakate		-93,9	-94,6	-85,4	-96,3	-96,6	-97,6	-99,2
Verotulot		84,9	86,3	87,2	89,3	92,6	96,7	101,0
Valtionosuudet		16,7	15,6	14,6	15,4	14,1	14,1	14,1
Rahoitustuotot ja -kulut		-0,7	-0,7	-0,8	-0,5	-0,5	-0,8	-1,0
Vuosikate		6,9	6,6	15,6	7,9	9,6	12,5	14,9
Poistot ja arvonalentumiset		-9,2	-9,1	-8,3	-8,0	-8,3	-8,8	-9,3
Tilikauden tulos		-2,3	-2,5	7,3	-0,1	1,3	3,7	5,6
Asukkaat 31.12.		18 914	19 037	19 399	20 000	20 500	21 200	21 900
Toimintakulut, €/asukas		-6 032	-6 013	-5 866	-5 902	-5 937	-5 811	-5 703

Vuoden 2017 talousarvion mukaan toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena muodostuva **toimintakate** on -96,4 miljoonaa euroa. Kunnan toimintakate on negatiivinen, koska kunnan toimintakulujen kattamiseen tarkoitetuilla verotuloilla ja käyttötalouden valtionosuuksilla on merkittävä osuus toiminnan rahoituksessa.

Vuoden 2016 tilinpäätösennusteeseen verrattuna toimialojen bruttomenot (ulkoiset ja sisäiset) muuttuivat vuonna 2017 yhteensä +2,0 % (2,9 milj. euroa) seuraavasti: sosiaali- ja terveystoimi +4,3 % (2,6 milj. euroa), sivistystoimi +1,3 % (0,3 milj. euroa), tekniikka- ja ympäristötoimi -1,1 % (-0,2 milj. euroa) ja kunnanhallitus +2,8 % (0,4 milj. euroa)

Kunnan vuoden 2016 tilinpäätösennusteeseen verrattuna vuoden 2017 ulkoiset toimintatuotot lisääntyivät 10 % (2,2 milj. euroa) ja ulkoiset toimintakulut 3 % (3,0 milj. euroa).

Henkilöstökulut ovat noin 44,1 % kaikista toimintakuluista. Palvelujen ostojen osuus on 42,7 %, aineiden ja tarvikkeiden osuus 6,5 % ja avustusten 4,4 % kaikista ulkoisista toimintakuluista.

Vuosikatteeksi muodostuu 9,8 miljoonaa euroa vuonna 2017, 12,5 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja 14,9 miljoonaa euroa vuonna 2019.

Vuosikate riittää vuonna 2017 suunnitelman mukaisiin poistoihin. Vuosina 2018 ja 2019 vuosikate riittää poistoihin, mutta ei edelleenkään riitä pysäyttämään velkaantumista. Kunnan kustannusrakennetta pitää edelleen pystyä parantamaan vähintään tontinmyyntitulojen verran, jotta nämä tulot voidaan täysimääräisesti käyttää investointien rahoittamiseksi.

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman ja kuntia sitovan uuden suosituksen mukaisesti. Poistot on arvioitu käyttöomaisuuden jäänösarvon 31.12.2016 mukaan. Vuoden 2017 poistot on arvioitu 8,3 miljoonaksi euroksi sisältäen myös kiinteistöyhtiöiden poistot ja eliminointina kiinteistöyhtiöiden tasearvon noususta johtuva ero.

Vuoden 2017 talousarvio osoittaa +1,5 miljoonan euron **tulosta** ennen tilinpäätössiirtoja.

Toteutunut ylijäämä kasvattaa kunnan taseen omaa pääomaa. Taloussuunnitelmakaudella tilikauden tuloksen arvioidaan pysyvän positiivisena.

TOIMINTATUOTOT (ulkoiset) , Kunta mukaan lukien Sipoon vesi

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €							
Keskusvaalilautakunta							
Ulkoiset tuotot	29	29		0	0	51	51
Kunnanhallitus							
Kunnanjohto							
Maanmyynti, myyntivoitto	3 480	10 941	5 800	5 800	5 950	5 950	5 950
Talous- ja hallintopalv							
Ulkoiset tuotot	293	298	251	253	223	226	226
Kehitys ja kaavoitus							
Ulkoiset tuotot	286	373	298	298	291	291	291
Kunnanhallitus yhteensä	4 059	11 612	6 349	6 351	6 464	6 467	6 467
Sosiaali- ja terveystoimialue							
Ulkoiset tuotot	5 606	5 727	5 498	6 062	8 700	8 788	8 843
Sivistysvaliokunta							
Ulkoiset tuotot	4 683	5 012	4 264	4 371	4 267	4 358	4 418
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta							
Ulkoiset tuotot	2 242	1 925	1 829	2 050	1 550	1 749	1 749
Yhteensä							
Ulkoiset tuotot	16 619	24 306	17 940	18 834	20 981	21 413	21 528
Sipoon vesi					4 075		
Konsernin sisäinen eliminointi					120		
Ulkoiset tuotot	3 350	3 350	3 736	3 736	4 195	4 195	4 195
Yhteensä (Sipoon vesi mukaan luettuna)							
Ulkoiset tuotot	19 969	27 656	21 676	22 570	25 176	25 608	25 723
Kehitys, %				4,1	11,5	1,7	0,4

Käyttöomaisuuden myyntivoitot koostuvat pääosin tonttien hankintamenon ylittävistä myyntituloista. Myyntituloksi arvioidaan talousarviovuonna 2017 6,6 miljoonaa euroa ja suunnitteluvuosina 2018–2019 6,6 miljoonaa euroa/vuosi. Myyntiä vastaavat myyntivoitot näkyvät kirjanpidossa osana muita toimintatuottoja. Ne on esitetty erikseen tuloslaskelmaosassa, koska ne ovat merkittävä osa kunnan vuosikatteesta.

Sosiaali- ja terveystoiminnan maksuja korotetaan vuonna 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain mukaan. Korotukset vuoden 2017 talousarviossa on tehty arvioiden perusteella. Sipoon vesi

peritään lain sallimat enimmäismaksut. Vuonna 2017 tuottoja lisää Elyltä saatava korvaus 2,7 milj. euroa nuorten turvapaikanhakijoiden perheryhmäkoteihin. Vastaava lisäys on myös soten toimintakuluissa. Muutos on huomioitu myös vuosille 2018-2019.

Vesilaitoksen hinnankorotukset ovat 8 % vuonna 2017. Vaikutus vuonna 2017 on 280 000 euroa. Tuolarviota laadittaessa on otettu huomioon vesihuoltolaitoksen liittyjämäärän kasvu taksankorotusten lisäksi.

4.2 TOIMINTAKULUT

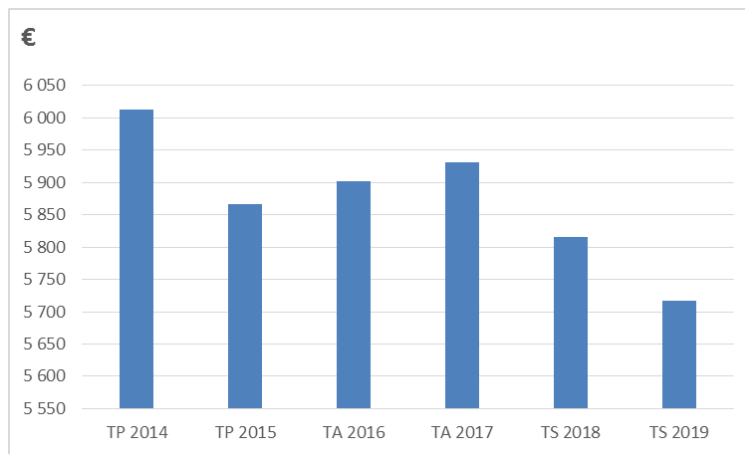
Vuoden 2017 **ulkoiset** toimintakulut nousevat talousarvioesityksen mukaan 121,6 miljoonaan euroon vuoden 2016 tilinpäätösennusteen mukaisesta 118,6 miljoonasta eurosta. Suurin osa noususta johtuu nuorten turvapaikanhakijoiden perheryhmäkotikustannuksista.

Vuoden 2017 **bruttotoimintakulut** (sisäiset ja ulkoiset) ovat 144,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 toteumaennusteeseen verrattuna lisäys on 2 %.

Jatkamme edelleen Operaatio Kattilankannen toimenpiteiden toteutumisen seurantaä välitilinpäätösten ja tilinpäätösten yhteydessä.

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €							
Keskusvaalilautakunta							
Ulkoiset kulut	24	25			38	72	72
Tarkastuslautakunta							
Ulkoiset kulut	38	39	44	45	50	50	50
Kunnanhallitus							
Kunnanjohto							
Ulkoiset kulut	956	1 020	918	918	974	977	977
Talous- ja hallintopalv							
Ulkoiset kulut	5 665	5 668	5 899	5 990	6 656	6 746	6 747
Kehitys ja kaavoitus							
Ulkoiset kulut	3 660	4 333	5 202	5 202	4 814	4 826	4 826
Kunnanhallitus yhteensä	10 281	11 021	12 019	12 110	12 444	12 549	12 550
Sosiaali- ja terveystoimikunta							
Ulkoiset kulut	52 914	53 403	54 869	55 432	58 198	59 136	59 849
Sivistystoimikunta							
Ulkoiset kulut	34 711	34 632	34 952	35 302	35 402	36 021	36 991
Tekniikka- ja ympäristötoimikunta							
Ulkoiset kulut	14 553	12 813	14 170	13 750	13 379	13 370	13 419
Yhteensä							
Ulkoiset kulut	112 521	111 934	116 054	116 639	119 512	121 198	122 931
Sipoon vesi					2 223		
Konsernin sisäinen eliminointi					-234		
Ulkoiset kulut	1 932	1 832	1 957	1 957	1 995	2 003	2 033
Yhteensä (Sipoon vesi mukaan luettuna)							
Ulkoiset kulut	114 453	113 766	118 011	118 596	121 507	123 201	124 964
Kehitys, %				0,5	2,5	1,4	1,4

Kunnan ulkoiset toimintakulut €/asukas kehittyvät seuraavasti:

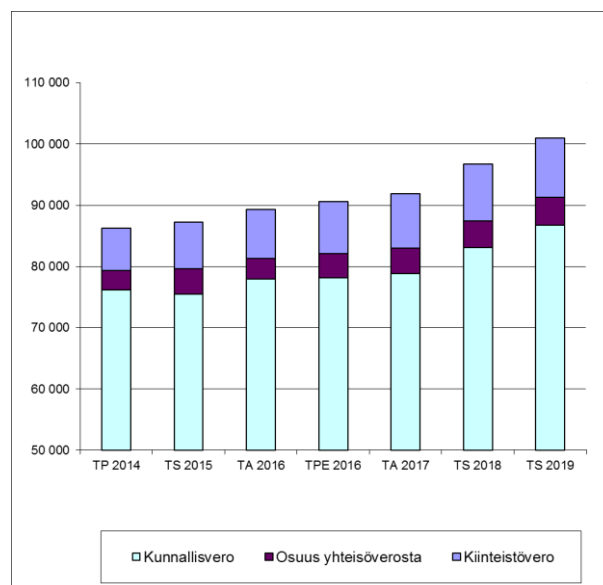

4.3 VEROTULOT

Sipoon kunnan verorahoitus vuosina 2014–2019

1 000 euroa	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Verot yhteensä	86 281	87 201	89 300	90 600	92 650	96 700	101 000
muutos-%	1,7	1,1	2,4	1,5	2,3	4,4	4,4
Kunnallisvero	76 163	75 499	78 000	78 200	79 350	83 100	86 800
muutos-%	1,1	-0,9	3,3	0,3	1,5	4,7	4,5
Osuus yhteisöverosta	3 197	4 104	3 300	3 900	4 100	4 300	4 500
muutos-%	3,0	28,4	-19,6	18,2	5,1	4,9	4,7
Kiinteistövero	6 921	7 598	8 000	8 500	9 200	9 300	9 700
muutos-%	7,3	9,8	5,3	6,3	8,2	1,1	4,3
Valtionosuudet yhteensä	15 640	14 572	15 400	15 400	14 100	14 100	14 100
muutos-%	-6,2	-6,8	5,3	0,0	-8,4	0,0	0,0
Verorahoitus yhteensä	101 921	101 773	104 700	106 000	106 750	110 800	115 100
muutos-%	0,4	-0,1	2,9	1,3	0,7	3,8	4,0

Sipoon kunnan verotulot vuosina 2014–2019, 1 000 euroa

Kuntalain 66 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Kunnalle suoritettavat verot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Kunnan verotulot kasvoivat vuonna 2014 1,7 % ja vuonna 2015 -0,9 %. Vuoden 2017 talousarvio perustuu verotulojen 0,8 %:n lisäykseen vuoden 2016 talousarviosta. Vuoden 2016 ennakoarvioiden mukaan Sipoon kokonaisverotulot ylittävät vuoden 2016 alkuperäisen talousarvion noin 0,2 miljoonalla eurolla.

Sipoon kunnan verorahoituksen, eli valtionosuuksien ja verotulojen yhteismäärän, arvioidaan lisääntyvän vuonna 2016 3,9 % ja vuonna 2017 pysyvän samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Kunnan tulovero

Veronalaisten ansio- ja pääomatulojen arvioidaan vuonna 2017 kasvavan koko maan osalta noin 1,3 %. Veronalaisista tuloista palkkatulojen osuus on yli 66 %, joten palkkojen ja työllisyyden kehityksellä on etenkin pidemmällä aikavälillä ratkaiseva merkitys verotulojen kannalta. Palkkatulojen ennustetaan vuonna 2017 kasvavan noin 0,8 %.

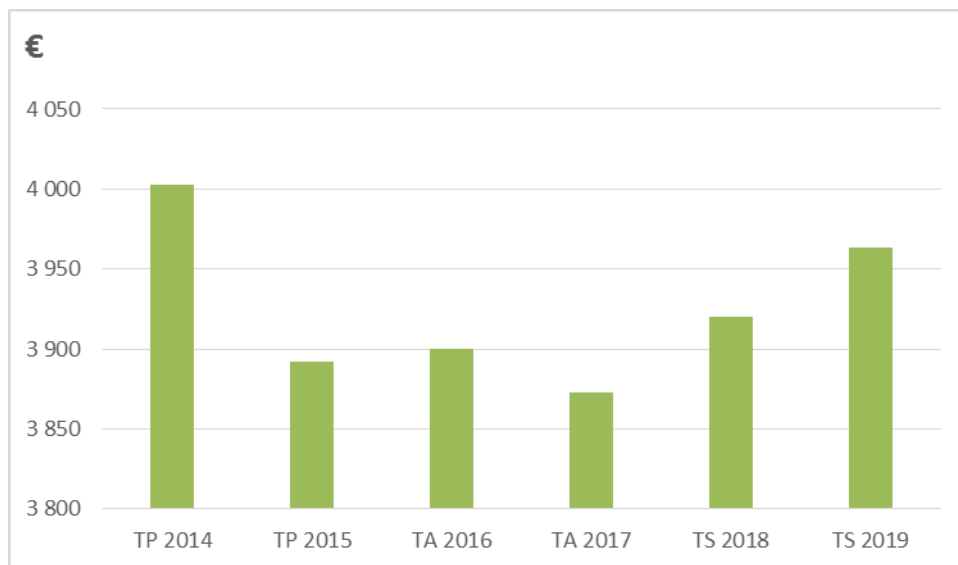
Kunnallisverotuksen perusvähennyksen määrä nousee vuonna 2017 noin 5,3 %, mikä merkitsee, että varsinainen verotettava tulo pienenee noin 1,7 %.

Sipoon vuoden 2017 talousarvion lähtökohtina ovat muuttumaton veroprosentti (19,25), koko maan tuloverokertymän noin -1,5 %:n arvioitu kasvu ja väestönkasvun 2,6 %:n vaikutus. Kunnan jako-osuudeksi vuoden 2017 veroennakoille arvioidaan noin 0,004239312. Vuoden 2017 verotuloarvioita tehtäessä on ollut käytettävissä ennakkotieto vuoden 2015 verotuksesta, jonka mukaan verotettavat ansiotulot nousivat Sipoossa noin 2,6 % ja koko maassa 1,4 %. Vuonna 2016 tuloveron kumulatiivinen kasvu on syyskuun tilityksen jälkeen 2,8 %.

Kunta sai vuonna 2015 kunnallisveroa 75,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 talousarviossa arvioitiin kunnallisverokertymäksi 78,0 miljoonaa euroa, minkä ennakoitaan toteutuvan 0,2 miljoonaa euroa suurempana.

Vuonna 2017 Sipoon ennakonpidätyksen alaisten tulojen arvioidaan kasvavan 1,1 %. Jäännösverojen määrä pienenee jonkin verran vuoteen 2016 verrattuna. Kunnallisverotilitysten arvioidaan pienenevän noin 0,9 % ja kunnallisverokertymän olevan 78,8 miljoonaa euroa. Suunnittelukaudella kunnallisverotulojen arvioidaan kasvavan vuosina 2018 ja 2019 keskimäärin noin 4,8 %.

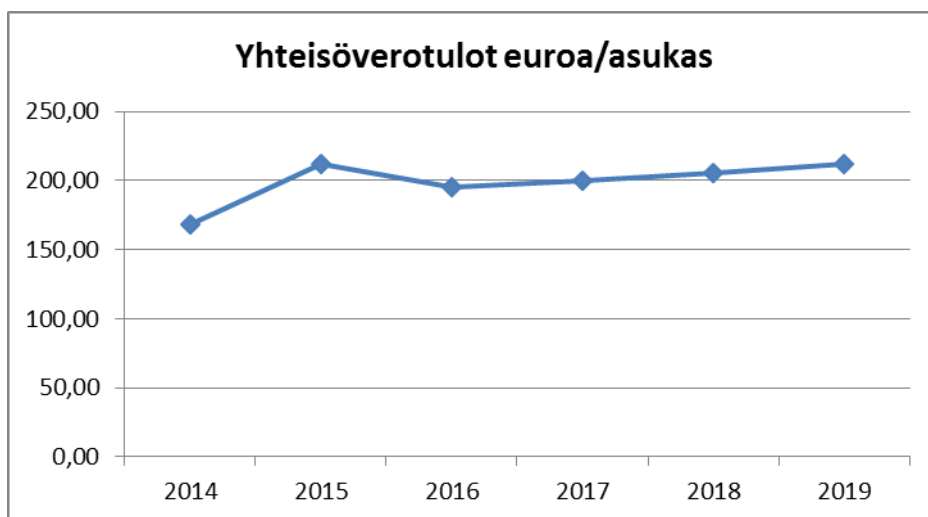
Kunnallisverotulot euroa/asukas

Yhteisövero

Kuntien yhteisöverokertymä kasvoi vuonna 2015 noin 12,3 %. Kuntien yhteisöverotulot pienenevät vuonna 2016 6,8 % vuodesta 2015 ja niiden arvioidaan olevan 1,5 miljardia euroa. Yhteisöverotulojen kertymiseen liittyy edelleen huomattavia epävarmuustekijöitä.

Sipoon kunta sai yhteisöveroa 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 4,1 miljoonaa euroa vuonna 2015. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän vuonna 2016 noin 3,9 miljoonaa euroa, pienennystä edellisvuoteen noin 4,9 %. Kuntien verovuoden kertymien lisäys johtuu siitä, että yritysten verotettavaa tuloa tulee kilpailukykysovimuksen vaikutusten perusteella korottaa. Yhteisöverokertymän arvioidaan 2016 ylittävän budjetoidun tason noin 0,6 miljoonalla eurolla. Yhteisöveron kertymäarvio vuodelle 2017 on noin 4,1 miljoonaa euroa. Suunnittelukaudella yhteisöverotulojen arvioidaan pysyvän noin 4,3 miljoonan tasolla.

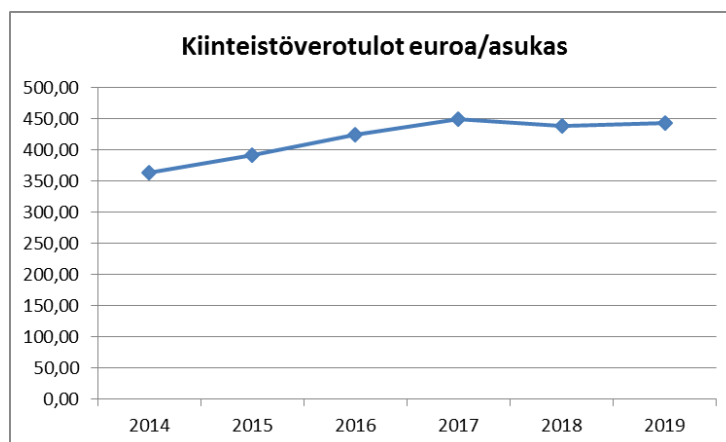

Kiinteistövero

Kiinteistövero on laskettu muuttumattomien kiinteistöveroprosenttien pohjalta seuraavasti (voimassa oleva vähimmäis- ja enimmäismäärä suluissa):

– yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00 %	(0,93–1,80)
– vakituisen asuinrakennuksen prosentti	0,50 %	(0,39–0,90)
– muiden asuinrakennusten prosentti	1,10 %	(0,93–1,80)
– rakentamattoman rakennuspaikan prosentti	6,00 %	(2,00–6,00).

Kiinteistövero tuottaa Sipoon kunnalle noin 2,0 kunnallisveroprosentin verran tuloja. Vuonna 2015 kiinteistöveroja kertyi 7,6 miljoonaa euroa ja maksuunpanon ennakotiedon mukaan noin 8,5 miljoonaa euroa vuonna 2016. Vuonna 2017 kiinteistöveron tuoton arvioidaan olevan 8,9 miljoonaa euroa, lisäystä vuodesta 2016 noin 4,7 %. Vuosina 2018–2019 kiinteistöverotulojen vuotuisen kasvun arvioidaan olevan noin 4,3 %.

4.4 VALTIONOSUUDET

Alustaviin valtionosuuksiin on huomioitu muun muassa kilpailukyky sopimuksen tuomat vähennykset veromenetyksen kompensatio eläkeuudistuksen rahoitus ja -0,7 % indeksikorotus. Verovuoden 2015 tietoihin perustuvan verotulontasauksen arvioidaan olevan Sipoon osalta 4,2 miljoonaa euroa, eli noin 0,1 miljoonaa euroa alempi kuin vuonna 2016. Laskennallisina valtionosuuksina arvioidaan vuonna 2017 saatavan 14,1 miljoonaa euroa, eli 1,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2016.

Taloussuunnitelmakaudella valtionosuuksien määrä riippuu myös väestönkasvusta, valtion toimenpiteistä ja mahdollisista indeksitarkistuksista. Valtionosuuksien määrän arvioidaan olevan noin 14,1 miljoonaa euroa sekä vuonna 2018 että vuonna 2019.

Kuntakohtaiset valtionosuusperusteet tarkistetaan vielä loppusyksyn aikana ja lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista saadaan vasta loppuvuodesta. Tämä johtaa siihen, että kuntakohtainen ennustetaulukko saadaan vasta joulukuussa.

Ennakkotiedon mukaan valtionosuuksiin ei tehdä vuonna 2016 indeksitarkistusta. Valtionosuuslaskelmat perustuvat alkusyksystä 2016 saatuihin alustaviin tietoihin. Sipoon kunnan käyttötalouden valtionosuudet ovat olleet noin 3,3 kunnallisveroprosentin tuoton suuruisia ja noin 11 % kokonaistuloista.

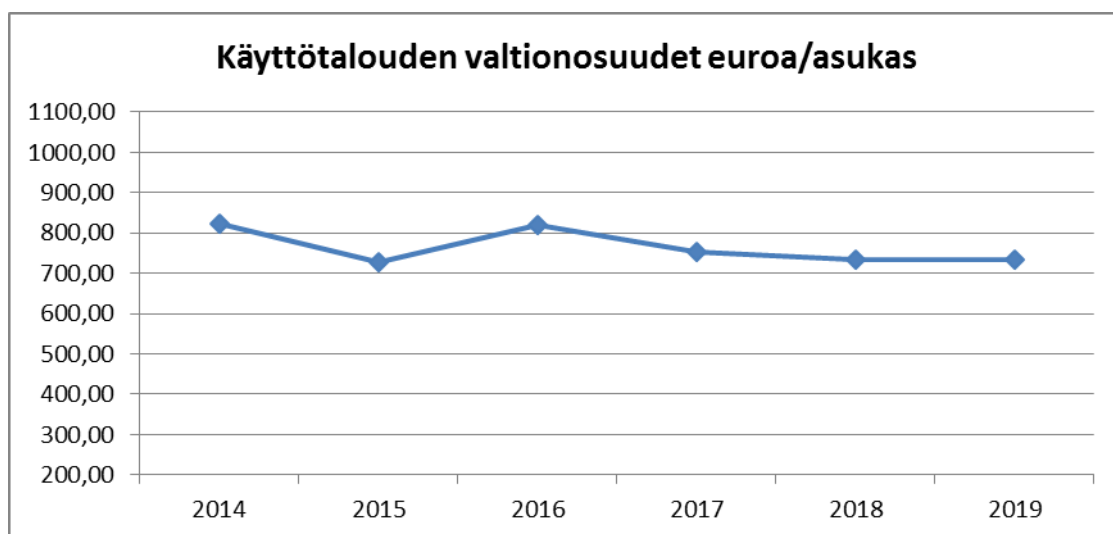
Sipoo sai valtionosuuksia 15,6 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 14,6 miljoonaa euroa vuonna 2015. Vuoden 2016 talousarviossa valtionosuuksien määräksi arvioitiin 15,4 miljoonaa euroa. Ennusteen 31.8. mukaan vuoden 2016 valtionosuudet tulevat pysymään budjetoidussa määrässä, mikä merkitsee noin 5,7 %:n lisäystä vuodesta 2015.

Valtionosuuksien osalta talousarviossa ovat lähtökohtina alustavat kuntakohtaiset arviot sekä verontasauksen negatiivinen vaikutus.

Vuoden 2017 valtionosuudet lasketaan väestön 31.12.2015, eli 19 339 asukkaan, mukaisena. Verotulontasaus perustuu viimeksi valmistuneen verotuksen tietoihin, eli kaksi vuotta aiempiin tietoihin, ja se lasketaan näin ollen verovuoden 2015 asukaskohtaisten verotulojen pohjalta. Alustavan ennakkotiedon mukaan verotulojen tasausvähennys pienenee noin 0,1 miljoonaa euroa ja se on vuonna 2017 noin 4,2 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelma 2018–2019

Tulevan suunnittelukauden verotulontasauksista on erityisen vaikea arvioida, koska kuntien väliset verotulosuhteet muuttuvat. Suunnittelukaudella valtionosuuksien määrä riippuu väestönkasvusta, valtion toimenpiteistä ja mahdollisista indeksitarkistuksista. Valtionosuuksia arvioitaessa ovat lähtökohtina olleet kansalliset ennusteet, väestönkasvun muutos ja verontasauksen negatiivinen vaikutus sekä tämän lisäksi epätietoisuus uudistuvasta valtionosuusjärjestelmästä. Tämän vuoksi valtionosuuksien määrät on pidetty vuosina 2018 ja 2019 samalla tasolla kuin vuonna 2017.

4.5 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Maksuvalmiustilanne, lainakanta ja korkotaso vaikuttavat rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Korkotuotot ja -kulut on arvioitu kunnan anto- ja ottolainakannan, maksuvalmiusarvioiden ja nähtävissä olevan korkokehityksen mukaan.

Lainakannan lisääntymisestä huolimatta korkomenojen nettomenot ovat matalampien korkojen ansiosta vähentyneet kahden viime vuoden aikana. Kunnan pitkäaikaisten lainojen lainakannan arvioidaan olevan vuoden 2016 lopussa noin 45,8 miljoonaa euroa (31.12.2015 38,7 milj. euroa) ja lyhytaikaisten noin 3,0 milj. euroa, yhteensä 48,8 milj. euroa.

Korkomenoihin on talousarviossa varattu yhteensä 0,7 miljoonaa euroa, josta ottolainojen korkomenoja on 0,65 miljoonaa euroa. Vanhojen velkojen korot on laskettu velkakirjaehtojen mukaan. Uusien lainojen määrän arvioidaan olevan 21 miljoonaa euroa vuonna 2017. Näiden uusien lainojen koroksi arvioidaan 1 %. Vaihtuvien korkojen lainojen painotettu kesikorko (9/2016) on 0,3 %.

Rahoitustuottoihin on kirjattu osingot ja osuuspääoman korot, verotilitysten korkotuotot, viivästyskorkotulot sekä kuntayhtymien peruspääoman korot.

Kotimaisten talletusten osalta ei ole laskettu kertyvän tuottoa lainkaan.

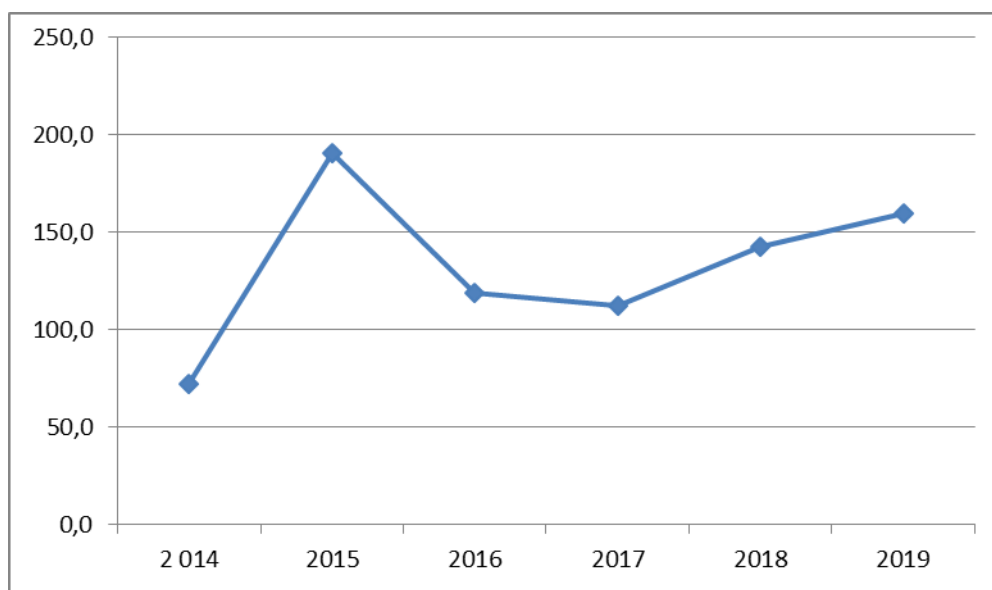
Rahoitustuotot/-kulut:

Korot, 1 000 euroa	TP 2014	TP 2015	TPE 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Korkokulut	-883	-673	-784	-700	-900	-1300
Rahoituskulut	-5	-17	-5			
Rahoitustuotot	235	860	278	182	200	200
Korkotuotot	1	0	0	0	0	0
NETTO	-652	170	-511	-518	-700	-1 100

Rahoitusmenoihin on kirjattu kurssitappiot, provisiot ja lainakustannukset, verotilitysten korkomenot, viivästyskorkomenot sekä muut rahoitusmenot.

4.6 POISTOT

Vuosikate/Poistot, %

4.7 VALTUUSTOPÄÄTÖKSET

Valtuusto päättää seuraavista tuloslaskelman eristä:

	TA 2017 (euroa)
+ käyttöomaisuuden myyntivoitot	5 950 000
+ verotulot	92 650 000
+ valtionosuudet	14 100 000
- rahoitustuotot ja -kulut	- 518 000

4.8 TULOSLASKELMA

Kunta, mukaan lukien vesilaitos, 2017–2019, sisältää ulkoiset erät

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	2 017	2 018	2 019
1 000 €							
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	4 590	4 822	5 062	5 065	9 097	8 548	8 813
Maksutuotot	7 079	7 083	6 823	7 388	6 836	6 956	7 016
Tuet ja avustukset	1 966	1 926	1 413	1 603	655	1 564	1 414
Muut toimintatuotot, ulkoiset	6 025	13 826	8 378	8 515	8 468	8 480	8 480
Toimintatuotot yhteensä	19 659	27 657	21 676	22 571	25 056	25 548	25 723
Toimintakulut							
Palkat ja palkkiot	-39 708	-39 627	-41 310	-41 359	-42 550	-41 894	-42 082
Henkilösivukulut	-11 732	-11 597	-11 725	-11 908	-10 790	-11 735	-11 987
Henkilöstökulut	-51 440	-51 224	-53 035	-53 267	-53 339	-54 172	-54 622
Palveluiden ostot, ulkoiset	-47 252	-46 778	-48 935	-49 578	-52 446	-53 227	-54 245
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 232	-6 906	-7 324	-7 121	-7 898	-7 439	-7 499
Avustukset	-5 919	-6 281	-6 033	-5 969	-5 278	-5 824	-6 038
Muut toimintakulut, ulkoiset	-2 621	-2 575	-2 684	-2 624	-2 775	-2 539	-2 559
Toimintakulut yhteensä	-114 463	-113 764	-118 011	-118 560	-121 736	-123 202	-124 964
Toimintakate	-94 703	-86 107	-96 335	-95 989	-96 680	-97 654	-99 241
Verotulot	86 281	87 201	89 345	90 600	92 650	96 700	101 000
Kunnallisvero	76 163	75 499	78 045	78 200	79 350	83 100	86 800
Yhteisövero	3 197	4 104	3 300	3 900	4 100	4 300	4 500
Kiinteistövero	6 921	7 598	8 000	8 500	9 200	9 300	9 700
Valtionosuudet	15 640	14 572	15 400	15 400	14 100	14 100	14 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-653	169	-510	-510	-518	-700	-1 100
Vuosikate	6 565	15 836	7 900	9 501	9 552	12 446	14 759
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 097	-8 312	-8 000	-8 000	-8 300	-8 750	-9 250
Tilikauden tulos	-2 532	7 523	-100	1 501	1 252	3 696	5 509
Varausten lis (-) tai väh (+)	2 524	-5 623		1 026	1 490	1 662	1 908
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 293	1 509	-100	2 527	2 742	5 358	7 417

TULOSLASKELMA Kunta ilman vesilaitosta, sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot								
Myyntituotot, ulkoiset		1 729	1 628	1 452	1 453	5 142	4 538	4 743
Myyntituotot, sisäiset		7 907	7 684		5 482		3 211	3 311
Maksutuotot		7 079	7 083	6 823	7 388	6 836	6 956	7 016
Tuet ja avustukset		1 966	1 926	1 413	1 603	655	1 564	1 414
Muut toimintatuotot, ulkoiset		5 844	13 670	8 252	8 390	8 348	8 355	8 355
Muut toimintatuotot, sisäiset		14 807	14 689	22 726	17 333	22 885	19 961	20 261
Toimintatuotot yhteensä		39 331	46 678	40 666	41 649	43 866	44 585	45 100
Toimintakulut								
Palkat ja palkkiot		-39 281	-39 233	-40 893	-40 942	-42 114	-41 894	-42 082
Henkilösivukulut		-11 625	-11 493	-11 617	-11 800	-10 696	-10 706	-11 987
Henkilöstökulut		-50 906	-50 726	-52 510	-52 742	-52 810	-52 600	-54 069
Palveluiden ostot, ulkoiset		-46 735	-46 225	-48 285	-48 888	-51 756	-52 529	-53 537
Palveluiden ostot, sisäiset		-6 096	-5 840	-5 577	-6 512	-6 013	-6 387	-6 032
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-6 365	-6 152	-6 555	-6 352	-7 128	-6 638	-6 688
Avustukset		-5 919	-6 281	-6 034	-5 969	-5 279	-5 826	-6 040
Muut toimintakulut, ulkoiset		-2 594	-2 547	-2 672	-2 624	-2 541	-2 539	-2 559
Muut toimintakulut, sisäiset		-16 715	-16 620	-17 013	-16 429	-16 653	-17 855	-17 580
Toimintakulut yhteensä		-135 329	-134 391	-138 645	-139 516	-142 178	-144 372	-146 903
Toimintakate		-95 944	-87 713	-97 979	-97 867	-98 312	-99 787	-101 803
Verotulot		86 281	87 201	89 345	90 600	92 650	96 700	101 000
Kunnallisvero		76 163	75 499	78 045	78 200	79 350	83 100	86 800
Yhteisövero		3 197	4 104	3 300	3 900	4 100	4 300	4 500
Kiinteistövero		6 921	7 598	8 000	8 500	9 200	9 300	9 700
Valtionosuudet		15 640	14 572	15 400	15 400	14 100	14 100	14 100
Rahoitustuotot ja -kulut		-659	342	-510	-510	-518	-700	-1 100
Vuosikate		5 318	14 403	6 256	7 623	7 920	9 613	12 197
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot		-7 760	-6 983	-6 800	-6 900	-7 200	-7 600	-8 100
Tilikauden tulos		-2 441	7 419	-544	723	720	2 013	4 097
Poistoeron lis (-) tai väh (+)		-1 285	-391					
Varausten lis (-) tai väh (+)		2 524	-5 623		1 026	1 490	1 662	1 908
Rahastojen lis (-) tai väh (+)								
Tilikauden yli-/alijäämä		-1 202	1 405	-544	1 749	2 210	3 675	6 005

TULOSLASKELMA Kunta, mukaan lukien vesilaitos, 2017–2019 sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot								
Myyntituotot, ulkoiset		4 590	4 823	5 062	5 065	9 097	8 548	8 813
Myyntituotot, sisäiset		8 046	7 829	126	5 482	0	3 211	3 311
Maksutuotot		7 079	7 083	6 823	7 388	6 836	6 956	7 016
Tuet ja avustukset		1 966	1 926	1 413	1 603	655	1 564	1 414
Muut toimintatuotot, ulkoiset		6 025	13 826	8 378	8 515	8 468	8 480	8 480
Muut toimintatuotot, sisäiset		14 822	14 691	22 726	17 458	22 885	19 961	20 261
Toimintatuotot yhteensä		42 526	50 176	44 528	45 511	47 941	48 720	49 295
Toimintakulut								
Palkat ja palkkiot		-39 708	-39 627	-41 310	-40 942	-42 550	-41 894	-42 082
Henkilösivukulut		-11 732	-11 597	-11 725	-11 800	-10 790	-10 706	-11 987
Henkilöstökulut		-51 440	-51 224	-53 035	-53 267	-53 339	-53 143	-54 622
Palveluiden ostot, ulkoiset		-47 252	-46 778	-48 935	-49 578	-52 446	-53 189	-54 207
Palveluiden ostot, sisäiset		-6 138	-5 887	-5 616	-6 512	-6 013	-6 387	-6 032
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-7 232	-6 906	-7 324	-7 121	-7 898	-7 438	-7 498
Avustukset		-5 919	-6 281	-6 034	-5 969	-5 279	-5 826	-6 040
Muut toimintakulut, ulkoiset		-2 621	-2 575	-2 685	-2 624	-2 775	-2 539	-2 559
Muut toimintakulut, sisäiset		-16 730	-16 632	-17 234	-16 429	-16 653	-17 855	-17 580
Toimintakulut yhteensä		-137 331	-136 283	-140 863	-141 500	-144 401	-146 375	-148 536
Toimintakate		-94 704	-86 107	-96 335	-95 989	-96 460	-97 654	-99 241
Verotulot		86 281	87 201	89 345	90 600	92 650	96 700	101 000
Kunnallisvero		76 163	75 499	78 045	78 200	79 350	83 100	86 800
Yhteisövero		3 197	4 104	3 300	3 900	4 100	4 300	4 500
Kiinteistövero		6 921	7 598	8 000	8 500	9 200	9 300	9 700
Valtionosuudet		15 640	14 572	15 400	15 400	14 100	14 100	14 100
Rahoitustuotot ja -kulut		-653	169	-510	-510	-518	-700	-1 100
Vuosikate		6 564	15 836	7 900	9 502	9 772	12 446	14 759
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot		-9 097	-8 312	-8 000	-8 000	-8 300	-8 750	-9 250
Tilikauden tulos		-2 533	7 523	-100	1 502	1 472	3 696	5 509
Poistoeron lis (-) tai väh (+)		-1 285	-391					
Varausten lis (-) tai väh (+)		2 524	-5 623		1 026	1 490	1 662	1 908
Rahastojen lis (-) tai väh (+)								
Tilikauden yli-/alijäämä		-1 294	1 509	-100	2 528	2 962	5 358	7 417

Tuloslaskelma 2017, kunta ml vesilaitos, ulkoinen

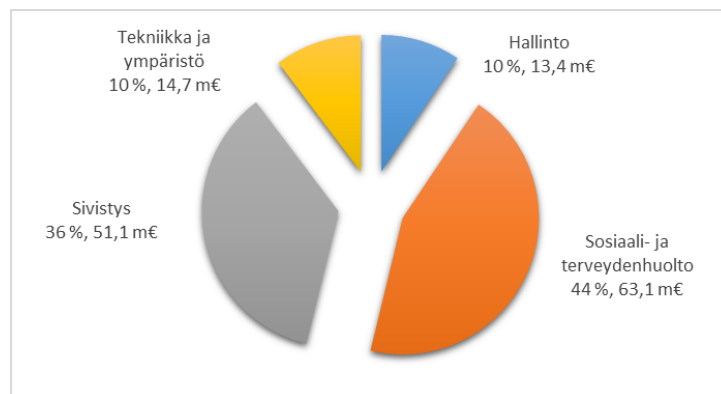
	2 017	2 017	2 017
1 000 €	Kunta	Vesi	Yht
Toimintatuotot			
Myyntituotot, ulkoiset	5 142	3 955	9 097
Maksutuotot	6 836		6 836
Tuet ja avustukset	655		655
Muut toimintatuotot, ulkoiset	8 348	120	8 468
Toimintatuotot yhteensä	20 981	4 075	25 056
Toimintakulut			
Palkat ja palkkiot	-42 114	-436	-42 550
Henkilösivukulut	-10 696	-94	-10 790
Henkilöstökulut	-52 810	-530	-53 339
Palveluiden ostot, ulkoiset	-51 756	-690	-52 446
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 128	-770	-7 898
Avustukset	-5 278		-5 278
Muut toimintakulut, ulkoiset	-2 541	-234	-2 775
Toimintakulut yhteensä	-119 513	-2 224	-121 736
Toimintakate	-98 531	1 852	-96 680
Verotulot	92 650		92 650
Kunnallisvero	79 350		79 350
Yhteisövero	4 100		4 100
Kiinteistövero	9 200		9 200
Valtionosuudet	14 100		14 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-518		-518
Vuosikate	7 701	1 852	9 552
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 200	-1 100	-8 300
Tilikauden tulos	501	752	1 252
Varausten lis (-) tai väh (+)	1 490		1 490
Tilikauden yli-/alijäämä	1 991	752	2 742

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

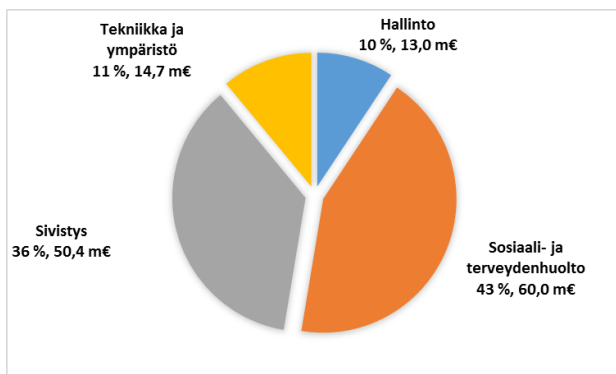
2017–2019

Toiminnan sektorikohtaiset bruttomenot vuonna 2015–2017

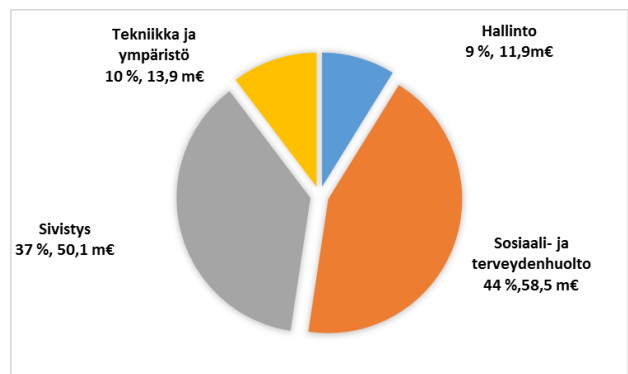
2017 / 144,4 milj. euroa

2016 / 138,6 milj. euroa

2015 / 134,4 milj. euroa

Hallinnolla tarkoitetaan keskusvaalilautakuntaa, tarkastuslautakuntaa ja kunnanhallitusta. Kunnanhallitus koostuu kunnan johdosta, Talous- ja hallintokeskuksesta ja Kehitys- ja kaavoituskeskuksesta.

KÄYTTÖTALOUSOSA 2017–2019

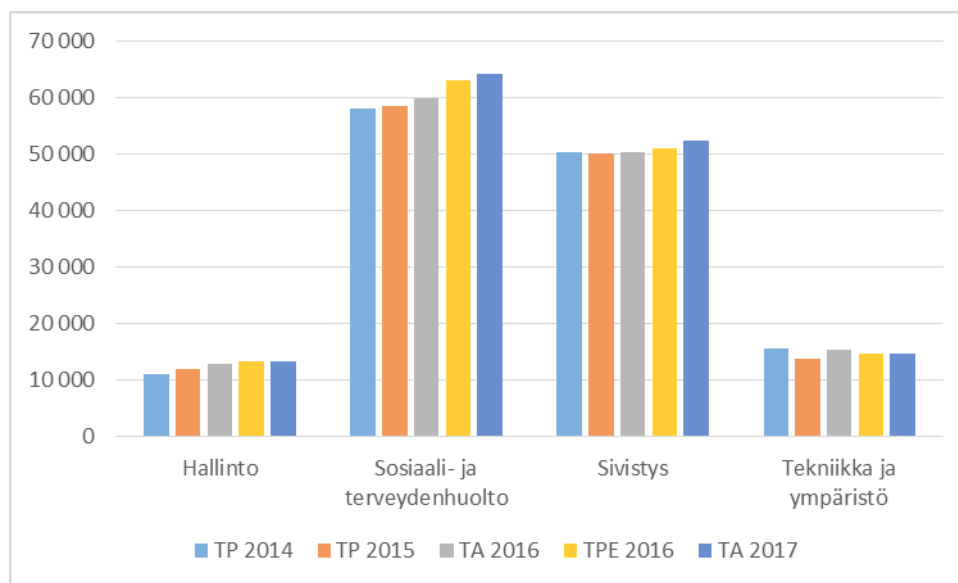
Sivujen lukuohje

Lyhenteiden selitykset

TP = Tilinpäätös
TPE = Tilinpäätösennuste
TAE = Valiokuntien talousarvioesitys
TA = Kunnanhallituksen talousarvioesitys 2017
TS = Taloussuunnitelma 2018–2019

Valtuustoon nähden **sitovat tavoitteet** on laadittu **lihavoidulla tekstityypillä**. Muut tavoitteet ja perustelut ovat luonteeltaan toimintaa ohjaavia tai informatiivisia.

Toimialojen käyttötalousmenojen muutokset (1 000 euroa) ja kasvuprosentti vuosina 2013–2017

Muutosprosentit:

	Hallinto	SOTE	Sivistys	TEKY
Vuonna 2014 TP	-3,3 %	2,8 %	1,0 %	-0,8 %
Vuonna 2015 TP	8,2 %	0,6 %	-0,6 %	-10,4 %
Vuonna 2016 TA	6,7 %	2,3 %	0,3 %	-0,9 %
Vuonna 2016 TPE	9,5 %	3,5 %	1,2 %	7,5 %
Vuonna 2017 TA	1,3 %	4,3 %	0,7 %	-1,3 %

KÄYTTÖTALOUS 2017–2019

Koko kuntaa koskevat sitovat tavoitteet 2017–2019

Kunnan yleiset tavoitteet sekä sitovia tavoitteita ohjaavat periaatteet

Kunnan yhteiset tavoitteet tulevat kuntastrategiasta sekä uuden hallitusohjelman keskeisistä linjauksista ja ne on lyhyesti listattu seuraavasti:

- Kunnan pitää saavuttaa vähintään 10 milj. euroa parempi tuottavuus (tulojen ja menojen välinen ero) vuoteen 2020 mennessä. Tässä keskeisessä asemassa on Operaatio Kattilakannen tuottavuuslaskujen saavuttaminen sekä Operaatio Induktiolieden kehitysprojektit.
- Siirrymme perinteisestä hallinto-organisaatiosta itseoppivaksi asiantuntijaorganisaatioksi vuoteen 2020 mennessä. Tämä edellyttää kunnan arvoihin perustuvaa uuden johtajuuden ja toimintakulttuurin luomista, jonka kautta pystymme järjestämään palvelumme tehokkaimmin ja vaikuttavimmin myymättä arvojamme
- Pistämme kuntalaisen toimintamme keskiöön ja teemme aitoa kuntalaislähtöistä kehitystyötä perustuen vuorovaikutukseen kuntalaisten kanssa.
- Vapautamme työaika kunnan palvelukseksi.
 - Yksinkertaistamme ja automatisoimme kaiken mahdollisen rutiinityön.
 - Valtion suositukset otamme suosituksina, emmekä normeina ja harkitsemme tarvelähtöisesti mitä toteutamme ja miten.
 - Normien toteuttamisen teemme mahdollisimman tehokkaasti ja joustavasti.
- Palvelujen digitalisointia edistämme kaikkialla missä mahdollista ja niin, että ratkaisut ovat testatusti helppokäyttöisiä ja intuitiivisia ("certified by mummo"). Kuntalaiset pitää mahdollisimman pian ohjata digitaalisten palveluiden piiriin.

Sitovien tavoitteiden suhteen seuraamme koko kunnassa näitä periaatteita:

- Sitovien tavoitteiden pitää tukea yllä mainittujen kunnan yleisten tavoitteiden saavuttamista.
- Sitovat tavoitteet eivät saa olla este kokeilukulttuurin luomisessa kuntaorganisaatioon.
- Sitovan tavoitteen toimenpiteeseen kytketyn mittarin pitää olla kunnan yhteisiä tavoitteita tukeva.
- Mitattavan tavoitearvon pitää olla selkeä ja eri tulkintoja pois sulkeva.
- Käytämme jokaisella osastolla samaa rakennetta, joka pohjautuu valtuustokauden strategiaan tavoitteisiin.

Kuntaa koskevat sitovat tavoitteet vuodeksi 2017

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Osallistetaan kuntalaisia, yrittäjiä ja muita asiakkaita kuntapalveluiden kehittämiseen ja asiakastytyväisyyden lisäämiseen	Kunnassa on laadittu malli asiakastytyväisyysmittareiksi.
Jatkuva parantaminen	Jatkamme Operaatio Induktiolieden kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja vaikuttavammat kuntapalvelut. Aloitamme kokonaisarkkitehtuurityön	Kunnassa on saatu valmiiksi vähintään 10 induktioliesihanketta vuonna 2017 Laaditaan suunnitelma kokonaisarkkitehtuurin toteuttamisesta ja toteuttaminen on aloitettu

Talouden kattilankansiperiaate	Kuntaorganisaatio vie päätöksentekoon Operaatio Kattilankannen ehdotukset sekä toteuttaa päätökset valtuuston euro-määräisen linjauksen mukaisesti.	Operaatio Kattilankannen rakenteelliset muutokset tuloslaskelmassa on saavutettu, tavoitteena sovittu kokonaismuutos 5,8 m€ kaudelle 2014-2017.
Nostokurkia Sipooseen	Tavoitteiden mukainen väestönkasvu	Sipoon väestömäärä 31.12.2017 vähintään 20 500

Muita tavoitteita vuodeksi 2017

Budjettivuonna on tarpeen myös asettaa koko kuntaa koskevia tavoitteita, jotka huomioivat tulevia muutoksia sekä edelleen kehittävät kunnan johtamisjärjestelmää. Täksi budjettivuodeksi asetetaan seuraavat toiminnalliset tavoitteet

1. Kuntastrategian päivittäminen. Valtuustokauden vaihtuessa kesken budjettivuoden on tarpeen aloittaa uuden kuntastrategian virkamiesvalmistelu jo keväällä pyrkimyksenä päivitetty kuntastrategia sekä valtuustokauden tavoitteet syksyn aikana.
2. Tavoitteiden kirkastaminen. Uuden kuntastrategian yhteydessä on mahdollisuus edelleen kehittää tavoiteasettelun selkeyttä sekä läpinäkyvyyttä kaikilla organisaation tasoilla.
3. Maakunta- ja sote-uudistukseen varautuminen. Maan hallitus suunnittelee maakuntauudistusta, jonka yhteydessä kuntien sosiaali- ja terveyssektori siirtyy maakunnan alaiseen palveluyhtiöön vuoden 2019 alusta. Tämän yhteydessä noin 40 % Sipoon henkilöstöstä siirtyy maakunnan alaisuuteen. Samalla kunnan veropohjaa kevennetään näillä näkymin voimakkaammin kuin mitä kyseinen sektori on kunnalle maksanut. Tätä tappiota on tarkoitus valtion puolelta kompensoida määräaikaaisesti valtionosuuden korotuksilla. Tämä historiallinen muutos vaatii huolellista varautumista ja suunnittelua sekä operatiivisen toiminnan, tukipalvelujen että talouden kohdalla ja sen pitää alkaa jo budjettivuoden alussa.
4. Liesikoplan toiminnan kehittäminen. Operaatio Induktioliesi -muutosprojektin tehostamiseksi kunnassa käynnistettiin syksyllä 2016 matriisimaisen kehitystiimin, Liesikoplan, toiminta. Budjettivuoden aikana Liesikoplan pitää löytää optimaalisen roolinsa kunnan palvelutoiminnan kehittämisen tukena.

Toimintatuotot ja –menot (sisältäen sekä ulkoiset että sisäiset erät) sekä vesilaitos

Vuoden 2017 talousarvion käyttömenot ovat 144,4 miljoonaa euroa ja käyttötuotot 47,9 miljoonaa euroa. Toimintakate on -96,5 miljoonaa euroa, mikä on -4 702 euroa/asukas, kun se vuonna 2016 näyttää muodostuvan noin -4 820 euroksi/asukas.

sis+ulk	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €							
Keskusvaalilautakunta							
Tuotot	29	29				51	51
Kulut	-26	-27			-38	-72	-72
Netto	4	3			-38	-21	-21
Tarkastuslautakunta							
Tuotot							
Kulut	-39	-39	-46	-46	-50	-50	-50
Netto	-39	-39	-46	-46	-50	-50	-50
Kunnanhallitus							
Tuotot	15 343	22 361	17 453	17 354	18 417	18 640	18 640
Kulut	-11 115	-11 822	-12 919	-12 948	-13 312	-13 333	-13 333
Netto	4 228	10 539	4 534	4 406	5 105	5 307	5 307
Kunnan johto							
Tuotot	11 995	19 826	13 992	13 992	14 595	14 595	14 595
Kulut	-1 038	-1 080	-995	-995	-1 042	-1 046	-1 046
Netto	10 957	18 746	12 997	12 997	13 553	13 549	13 549
Talous- ja hallintokeskus							
Tuotot	2 835	2 690	2 935	2 835	3 316	3 457	3 456
Kulut	-6 209	-6 211	-6 506	-6 535	-7 242	-7 113	-7 114
Netto	-3 374	-3 521	-3 571	-3 700	-3 926	-3 656	-3 658
Kehitys- ja kaavoituskeskus							
Tuotot	514	586	527	527	506	506	506
Kulut	-3 867	-4 529	-5 417	-5 417	-5 027	-5 039	-5 039
Netto	-3 353	-3 943	-4 890	-4 890	-4 521	-4 533	-4 533
Sosiaali- ja terveystoimialue							
Tuotot	9 012	9 035	8 713	9 277	11 947	11 999	12 054
Kulut	-58 137	-58 513	-60 004	-60 567	-63 302	-64 271	-64 984
Netto	-49 125	-49 479	-51 292	-51 291	-51 355	-52 272	-52 930
Sivistysvaliokunta							
Tuotot	4 716	5 029	4 283	4 371	4 272	4 362	4 422
Kulut	-50 410	-50 114	-50 376	-50 726	-50 846	-52 311	-53 711
Netto	-45 693	-45 086	-46 093	-46 355	-46 574	-47 949	-49 289
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta							
Tuotot	8 227	8 193	10 217	10 217	9 230	9 513	9 513
Kulut	-15 607	-13 880	-15 300	-14 872	-14 630	-14 621	-14 670
Netto	-7 380	-5 687	-5 083	-4 655	-5 400	-5 108	-5 157
Sipoon Vesi							
Tuotot	3 196	3 497	3 862	3 862	4 075	4 135	4 195
Kulut	-2 001	-1 892	-2 218	-2 218	-2 224	-2 003	-2 033
Netto	1 195	1 605	1 644	1 644	1 851	2 132	2 162
Yhteensä							
Tuotot	40 523	48 143	44 528	45 511	47 941	48 720	49 295
Kulut	-137 333	-136 287	-140 862	-141 500	-144 401	-146 375	-148 536
Netto	-96 809	-88 143	-96 334	-95 989	-96 460	-97 654	-99 240

5.1 TOIMIALA: KESKUSVAALILAUTAKUNTA

VASTUUALUE: VAALIT

VASTUUKENKILÖ: Kunnansihteeri

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio		29,4	29,4			0,0	0,0	51,2	51,2
Määräraha		-25,6	-26,6			-38,2	-38,0	-72,4	-72,4
Toimintakate		3,8	2,8	0,0	0,0	-38,2	-38,0	-21,2	-21,2
Määrärahan muutos %									
Määrärahan muutos euroina									
Toimintakatteen muutos %									
Toimintakatteen muutos euroina									
Invånare	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettoutgifter	euro/inv.	0,20	0,14	0,00	0,00	-1,86	-1,85	-1,00	-0,97

Toimintamenot	-26,6	-71,6			-38,2	-38,0	-72,4	-72,4
Palkat ja palkkiot	-18,6	-19,1			-22,0	-22,0	-52,9	-52,9
Henkilösivukulut	-2,3	-4,5			-5,0	-4,8	-3,9	-3,9
Henkilöstökulut	-20,9	-23,6			-27,0	-26,8	-56,8	-56,8
Muiden palvelujen ostot	-3,4	-45,0						
Palveluiden ostot, ulkoiset	-3,2	-45,0			-6,5	-6,5	-9,6	-9,6
Palveluiden ostot, sisäiset								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,4	-1,0			-4,6	-4,6	-6,0	-6,0
Muut toimintakulut	-2,1	-2			-0,1	-0,1		
Toimintatulot		0,0			0,0	0,0	51,2	51,2
Tuet ja avustukset		29	28		0	0	51,2	51,2

Vaaleja ei toimiteta vuonna 2016. Vuonna 2017 toimitetaan kunnallisvaalit ja vuonna 2018 presidentinvaalit.

5.2 TOIMIALA: TARKASTUSLAUTAKUNTA

VASTUUALUE: TILINTARKASTUS

VASTUUKHILÖ: Lautakunnan puheenjohtaja

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Verksamhetens intä									
Verksamhetens kos		-38	-39	-46	-46	-50	-50	-50	-50
Verksamhetsbidrag Netto		-38	-39	-46	-46	-50	-50	-50	-50
Verksamhetens utgifter, ändrings-%		5,99	1,57	18,56	18,56	9,13	9,1	0,0	0,0
Verksamhetens utgiftsöknig i euro		2	1	-7	-7	4	-4	0	0
Verksamhetsbidragets ändrings-%		5,99	1,57	18,56	18,56	9,13	9,1	0,0	0,0
Verksamhetsbidragets ändring i euro		2	1	-7	-7	-4	-4	0	0
Asukkaat	31.12	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Resultat	euro/invånare	-2,0	-2,0	-2,3	-2,3	-2,4	-2,4	-2,4	-2,3
Revisionsdagar		35		35	35				

Verksamhetens kostnader		-38	-39	-46	-46	-50	-50	-50	-50
Löner och arvoden		-8	-7	-8,5	-8,5	-8	-8	-8	-8
Övriga lönebikostnader		-1	-1	-2	-2	-1,8	-1,7	-1,8	-1,8
Personalkostnader		-9	-9	-11	-11	-10	-10	-10	-10
Köp av övriga tjänster		-29	-30	-33,1	-33,1				
Köp av tjänster		-28	-30	-33	-33	-38,3	-38,3	-38,3	-38,3
Köp av internatjänster		-0,5	-0,5						
Material, förnödenheter och varor		-1		-0,5	-0,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Övriga verksamhetskostnader				-1,9	-1,9	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6

Toiminnalliset tavoitteet vuodeksi 2017

Kunnan vuoden 2017 hallinto ja talous tarkastetaan kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Lakisääteisten tilintarkastuspäivien lukumäärä on arviolta 37 tarkastuspäivää. Sen lisäksi tulevat lautakunnan sihteerintehtävät ja mahdollisesti ostettavat asiantuntijapalvelut. Tilintarkastusyhteisö antaa lautakunnalle kirjallisia ja suullisia raportteja tarpeen mukaan. Tilintarkastuskertomus annetaan tilin-päätöksen tarkastamisen jälkeen valtuustolle. Tarkastuslautakunta valmistelee ja tekee valtuustolle ehdotuksen tilintarkastusyhteisön valinnasta.

Tarkastuslautakunnan kokoontumistavoite on 10 kertaa vuodessa. Tarkastuslautakunnan työn tulok-sena laaditaan valtuustolle annettava arviointikertomus.

5.3 TOIMIALA: KUNNANHALLITUS

VASTUUALUE: YLEISHALLINTO JA KUNNAN JOHTO

VASTUUHENKIÖ: Kunnanjohtaja

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	15 344	22 361	17 453	17 354	18 416	18 417	18 660	18 660
Määräraha	Toimintamenot	-11 112	-11 820	-12 919	-12 948	-13 311	-13 312	-13 416	-13 416
Toimintakate	Netto	4 232	10 541	4 534	4 406	5 106	5 105	5 244	5 244
Määrärahan muutos %		8,0	6,4	9,3	0,2	2,8	2,8	0,8	0,0
Määrärahan muutos euroina		-825	-708	-1 099	-29	-363	-364	-105	0
Toimintakatteen muutos %		8,9	149,1	-57,0	-2,8	15,9	15,9	2,7	0,0
Toimintakatteen muutos euroina		347	-6 309	6 007	-128	-700	-699	-139	0
Suunn.muk. poistot		-2	-25,9						
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	222	543	227	220	249	249	247	239
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	64,9	65,8	65,7	65,00	68,4	68,4	69,0	68,5
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-171 217	-179 635	-196 636	-199 200	-194 598	-194 620	-194 432	-195 851
Toimintakulut		-11 115	-11 819	-12 919	-12 948	-13 311	-13 312	-13 416	-13 416
Palkat ja palkkiot		-3 057	-3 133	-3 355	-3 235	-3 414	-3 414	-3 439	-3 439
Henkilösivukulut		-863	-855	-887	-940	-904	-859	-861	-861
Henk.korvaukset		20,7							
Henkilöstökulut		-3 899	-3 988	-4 242	-4 175	-4 317	-4 273	-4 300	-4 300
Palveluiden ostot, ulkoiset		-5 515	-6 078	-6 910	-6 978	-7 058	-7 103	-7 058	-7 058
Palveluiden ostot, sisäiset		-532	-497	-488	-504	-528	-513	-528	-528
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-250	-309	-314	-327	-513	-528	-635	-635
Avustukset		-62	-46	-48	-64	-60	-60	-60	-60
Muut toimintakulut, ulkoiset		-555	-600	-506	-504	-496	-496	-496	-496
Muut toimintakulut, sisäiset		-302	-301	-411	-396	-339	-339	-339	-339
Toimintatuotot		15 343	22 361	17 453	17 354	18 418	18 417	18 660	18 660
Myyntituotot, ulkoiset		14	16	33	35	35	35	35	35
Myyntituotot, sisäiset		2 525	2 382	2 537	2 537				
Maksutuotot		40	114	41	41	41	41	41	41
Tuet ja avustukset		341	216	219	219	182	182	182	182
Muut toimintatuotot, ulkoiset		3 663	11 286	6 056	6 056	6 206	6 206	6 209	6 209
Muut toimintatuotot, sisäiset		8 760	8 347	8 567	8 466	11 954	11 954	12 193	12 193

Tulosyksikkö	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €								
Kunnan johto								
Tuloarvio	11 995	19 084	13 992	13 992	14 595	14 595	14 680	14 680
Määräraha	-1 038	-1 080	-996	-1 066	-1 046	-1 042	-1 096	-1 096
Toimintakate	10 957	18 004	12 996	12 926	13 550	13 553	13 585	13 585
Talous- ja hallintokeskus								
Tuloarvio	2 835	2 691	2 935	2 835	3 315	3 316	3 474	3 473
Määräraha	-6 207	-6 211	-6 506	-6 465	-7 226	-7 242	-7 280	-7 280
Toimintakate	-3 372	-3 520	-3 571	-3 630	-3 911	-3 926	-3 806	-3 807
Kehitys- ja kaavoituskeskus								
Tuloarvio	514	586	526	527	506	506	506	506
Määräraha	-3 867	-4 529	-5 417	-5 417	-5 040	-5 027	-5 040	-5 040
Toimintakate	-3 353	-3 943	-4 891	-4 890	-4 534	-4 521	-4 534	-4 534
Yhteensä								
Tuloarvio	15 344	22 361	17 453	17 354	18 416	18 417	18 660	18 660
Määräraha	-11 112	-11 820	-12 919	-12 948	-13 311	-13 310	-13 416	-13 416
Toimintakate	4 232	10 541	4 534	4 406	5 106	5 107	5 245	5 245

Toiminta-ajatus

Kunnanjohtaja johtaa kunnan organisaatiota valtuuston ja kunnanhallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Uusi kuntalaki on tullut voimaan 1.5.2015 mutta suurta osaa määräyksistä sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien. Uusi kuntalaki edistää kunnan asukkaiden itsehallinnon ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista sekä kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kuntien uusia lakisääteisiä velvoitteita ovat kuntastrategian laatiminen, johtajasopimuksen tekeminen kunnan ja kunnanjohtajan välillä, nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston asettaminen, konserniohjeiden sisältövaatimukset, kuntayhtymän alijäämän kattaminen, takausten rajoittaminen, kiinteistön myyntiä koskevat säännökset, mahdollisuus antaa palveluvelvoite sekä kunnan toiminnan kannalta keskeisten asiakirjojen, päätöspöytäkirjojen sekä sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten julkaiseminen yleisessä tietoverkossa.

Uusi kuntavaalikausi alkaa 1.6.2017. Seuraavat kunnallisvaalit käydään huhtikuussa 2017. Julkisia hankintoja säätelevän hankintalain kokonaisuudistus on parhaillaan käynnissä. Uudistuksella laista tehdään entistä selkeämpi ja ymmärrettävämpi. Tarkoitus on, että hankintalaki tarjoaisi viranomaisille ja kunnille nykyistäkin paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon hankintojen laatu ja se, että ne tukevat esimerkiksi työllisyyttä, työoloja, terveyttä ja ympäristönsuojelua.

Tämänhetkisten suunnitelmien mukaan lainsäädäntö tulisi voimaan vuonna 2018 ja toiminta siirtyisi uusille järjestäjille vuoden 2019 alusta. Maakunta- ja **sote-uudistus** tuo mukanaan suuria muutoksia myös kunnan hallinto- ja tukitehtäviintehtäviin esim. talous-, henkilöstö- ja IT-palveluihin.

Kiinteistöverolain muutoksen perusteella on tarkoitus mahdollistaa kuntien kiinteistöverotulojen korottamista vuosina 2016–2019.

Toiminnan kehittämiseen liittyen tullaan tarkistamaan myös kunnan palkitsemiskäytäntöjä, ja tähän tarkoitukseen talousarviossa on varattu 100 000 euroa/vuosi vuosille 2017-2019. Palkitsemisen periaatteena on, että taloudellisten hyötyjen pitää olla selkeästi suuremmat kuin palkittava summa.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2017–2019

Vuoden 2017 käyttömenot kasvavat kunnanhallituksen vastuualueella, sosiaali- ja terveystalouden alueella, sivistystalouden alueella ja pienenevät tekniikan ja ympäristön alueella.

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	11 995	19 084	13 992	13 992	14 595	14 595	14 595	14 595
Määräraha	Toimintamenot	-1 038	-1 080	-996	-1 066	-1 046	-1 042	-1 096	-1 096
Toimintakate	Netto	10 957	18 004	12 996	12 926	13 550	13 553	13 500	13 500
Määrärahan muutos %		11,9	4,0	-7,8	7,0	-1,9	-2,3	4,8	0,0
Määrärahan muutos euroina		-110	-42	84	-70	21	24	-50	0
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	576	928	650	646	661	661	637	616
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-1 038 000	-1 080 000	-996 000	-1 066 000	-1 045 500	-1 042 000	-1 095 500	-1 095 500

TULOSYKSIKKÖ: TALOUS- JA HALLINTOKESKUS

VASTUUHENKILÖ: Talous- ja hallintojohtaja

Toiminta-ajatus

Talous- ja hallintokeskus tukee valtuustoa, kunnanhallitusta ja kuntalaisille palveluja tuottavia osastoja näiden tehtävissä. Talous- ja hallintokeskus tuottaa toimisto-, taloushallinto-, henkilöstöhallinto- ja it-palveluja ja vastaa kunnan hallintoa ja taloudenhoitoa koskevista yhteisistä linjauksista ja ohjauksesta. Lisäksi keskus vastaa kuntalaisille, yrityksille ja viranomaisille suunnatusta ulkoisesta viestinnästä ja kunnan ulkoisten asiakkaiden yhteisestä asiakaspalvelusta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset 2017–2019

Selkeä muutos toiminnassa on aiempaa voimakkaampi panostus digitalisoinnin kehittämiseen. Tämä näkyy IT-yksikön resurssoinnissa, kuluissa ja investoinneissa.

Jatkuvan parantamisen tavoitteen mukaisesti Hallintopalveluissa on siirrytty keskitettyyn kokous- ja asianhallintaan elokuussa 2016. Tämän hallintotiimin perustamisen myötä Hallintopalveluiden henkilöstömäärä on lisääntynyt, mutta vastaava määrä henkilöitä on vähentynyt muilla osastoilla.

Asiakaspalvelutoiminto joutuu vaihtamaan asiakaspalvelupisteiden paikkaa muutaman kerran suunnitteluperiodilla johtuen mahdollisesta Nikkilän kirjastorakennuksen remontista.

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2017

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Osallistetaan kuntalaisia, yrittäjiä ja muita asiakkaita kuntapalveluiden kehittämiseen ja asiakastytyvyyden lisäämiseen	Kunnassa on laadittu malli asiakastytyväisyysmittariksi ja ensimmäinen asiakastytyväisyystutkimus on toteutettu
Jatkuva parantaminen	Jatkamme Operaatio Induktiolieden kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja aimpaa virtaviivaisemmat sisäiset kuntapalvelut/suunnittelurutiinit koskien tilinpäätöstä, osavuositarkastuksia ja talousarviota. Panostamme hyvän hallintotavan kehittämiseen.	Tahan yksiköt yhdessä luovat selkeän vuosikellon parantaen selkeästi havaittavalla tavalla tp-, ovk- ja ta-prosesseja ja käyttäen käytössä olevien työkalujen ominaisuuksia tehostamaan toimintaa. Suunnittelu ja resurssointi helpottuu
Talouden kattilankansiperiaate	Kuntaorganisaatio vie päätöksentekoon Operaatio Kattilankannen ehdotukset sekä toteuttaa päätökset valtuuston euroääräisen linjauksen mukaisesti.	Osasto on toteuttanut valtuuston linjauksen mukaiset tavoitteet vuodeksi 2017.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TP 2015	TAE 2016	TA 2016	TA
2017					
<u>Määrätavoitteet</u>					
E-myyntilaskujen osuus	8,5	9,8	15,0	25,0	30,0
E-ostolaskujen osuus	56,5	66,1	72,0	77,0	78,0

IT:n toiminnallisia tavoitteita ovat laitteiden vaihtosuunnitelman toteuttaminen, laiteinventaarion toteuttaminen ja kuntatasoinen ohjelmistoportfolion luominen ja käyttöönotto suunnittelussa..

Talous- ja hallintokeskuksen keihäänkärkiprojektit on määritelty seuraavasti vuodelle 2017:

Kaikki talous- ja hallintokeskuksen yksiköt valmistautuvat osaltaan vuonna 2019 tapahtuvaan sote-uudistukseen ja sen mukanaan tuomiin muutoksiin toiminnassa.

It-palveluissa rakennetaan vuonna 2017 pohjaa tulevien vuosien kehittämishankkeille yhdessä osastojen kanssa. Yksikön organisointia ja toimintatapoja muutetaan vastaamaan tämän hetken tarpeita panostuksia lisäämällä, tämä koskee sekä kuluja että investointeja. It-tuen tarjoamat palvelut tuotteistetaan ja toimintatavat yhdenmukaistetaan. Kunnan laitekanta inventoidaan ja otetaan kiinni aikaisempi kehitysvelka, jotta laitekanta saadaan ajan tasalle. Nykyinen infra joudutaan myös uudistamaan. Parannamme näin tietoturvaa ja toimintavarmuutta sekä tulevien investointien ennustettavuutta. It-palveluiden kustannukset nousevat johtuen laitekannan, järjestelmien ja infran uudistamisesta. Suunnitelmiin kuuluu myös selkeä palveluprofiiliin nosto. Vuosien 2018-2019 aikana voimme keskittyä uusien palveluiden ja palvelukonseptien rakentamiseen, kun perustoiminnot on saatu vastaamaan tämän päivän tarpeita. IT-yksikön sekä kulu- että investointibudjetissa on mukana 100 000 euron erä kohdistamattomia tarpeita varten.

Talousspalveluiden controllerorganisaatio on uudistunut vuoden 2016 aikana. Tulevan vuoden aikana tämän tiimin ymmärrystä omien asiakkaiden operatiivisesta toiminnasta syvennetään ja tarjotaan taloushallinnon apua asiakasystävällisellä tavalla. Tiimin kesken sovelletaan jatkossa yhteisiä työtapoja ja hyödynnetään työkaluja samoilla tavoilla. Yksikkö jatkaa laskutustoiminnon kehittämistä sekä lisää selkeästi sekä e-ostolaskujen että e-myyntilaskujen määrää.

Henkilöstöpalvelut panostaa uuden hallintokulttuurin rakentamiseen erityisesti esimiesten esimies- ja johtamistaitojen osaamista vahvistamalla ja esimiehille suunnatun tietojärjestelmän käyttöönoton varmistamisella. Vuosien 2018 ja 2019 aikana henkilöstöpalveluiden omaa asiakasprosessia tullaan tarkentamaan ja kehittämään sekä ajanmukaistamaan myös uusien järjestelmien kautta. Sote- ja maakuntauudistus tulee työllistämään henkilöstötoimipiteiden kautta suuresti myös henkilöstöpalveluita vuosina 2017 mutta erityisesti vuosina 2018–2019.

Hallintopalveluissa vuodesta 2017 tulee ensimmäinen täysi toimintavuosi uudelle hallintotiimille. Tämä pitää sisällään entistä paremman asiain- ja kokoushallinnan. Hallinnollisten dokumenttien käsittelyä yhdenmukaistetaan edelleen. Uusi kuntalaki tuo tullessaan myös uusia tehtäviä, mm. sidonnaisuuk-sien käsittelyn 1.7.2017 alkaen

Asiakaspalvelut-yksikössä aloitetaan soveltaa täysipainoisesti uutta asiakaspalvelukonsepti. Osasto toimii sekä Nikkilän Kuntalassa että Söderkullan kirjastossa, siellä tosin rajoitetummin. Nikkilän kirjaston suunniteltu peruskorjaus vaikuttaa asiakaspalvelupisteen sijaintiin.

Riskiarvio

Talous- ja hallintokeskuksen toiminnan riskit liittyvät henkilökunnan jaksamiseen jatkuvassa muutok-sessa sekä IT:n toimintavarmuuteen. It-yksikön toimintaa varmistetaan panostamalla johtamiseen, toi-mintatapojen uudelleenarviointiin ja tarvittaessa muuttamiseen sekä investoimalla myös laitepuolella.

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	2 835	2 691	2 935	2 835	3 315	3 316	3 474	3 473
Määräraha	Toimintamenot	-6 207	-6 211	-6 506	-6 465	-7 226	-7 242	-7 280	-7 280
Toimintakate	Netto	-3 372	-3 520	-3 571	-3 630	-3 911	-3 926	-3 806	-3 807
Määrärahan muutos %		-1,4	0,1	4,7	4,2	11,8	12,0	0,7	0,0
Määrärahan muutos euroina		85	-4	-295	-258	-761	-777	-38	0
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-177	-181	-179	-182	-191	-192	-180	-174
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina htv		44,9	45,9	44,7	46,0	48,1	48,1	49,0	48,5
Toimintakulut yhteensä euroa/htv		-138 241	-135 316	-145 548	-140 543	-150 229	-150 561	-148 571	-150 103
IT-toiminta									
		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	2 463	2 381	2 545	2 537	3 028	3 028	3 158	3 157
Määräraha	Toimintamenot	-2 468	-2 513	-2 544	-2 716	-3 118	-3 157	-3 158	-3 158
Toimintakate	Netto	-5	-132	2	-179	-90	-129	0	-1
Määrärahan muutos %		4,7	1,8	1,2	6,8	22,6	16,2	1,3	0,0
Määrärahan muutos euroina		-110	-45	-31	-173	-575	-441	-40	0

TULOSYKSIKKÖ: KEHITYS- JA KAAVOITUSKESKUS

VASTUUHENKILÖ: Kehitysjohdaja

Toiminta-ajatus

Kehitys- ja kaavoituskeskus toimii suoraan kunnan johdon alaisuudessa maankäytön ja liikenteen suunnitteluyksikkönä. Keskukseen tehtäviin kuuluvat myös maapolitiikan hoito, kiinteistönmuodostus ja mittaus- ja paikkatietotehtävät sekä elinkeinopolitiikkaa ja matkailua koskevat asiat. Keskus seuraa aktiivisesti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja pystyy reagoimaan niihin tehokkaasti.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Sipoon yleiskaava 2025:een liittyvä, valtuuston hyväksymä strategia perustuu kunnan voimakkaaseen kasvuun. Tämä asettaa merkittäviä haasteita maapolitiikan hoidolle, strategiselle suunnittelulle ja maankäytön suunnittelulle sekä joukkoliikenteen järjestämiselle. Vuonna 2017 uusi valtuusto aloittaa uuden strategian valmistelun, tällä tulee olemaan vaikutuksia myös kehitys- ja kaavoituskeskuksen toimintaan. Kunnan työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen on myös keskeinen haaste koko kunnalle. Hyvällä suunnittelulla varmistetaan, että strategian toimeenpano etenee tasapainoisesti ja hallitusti kunnan rajalliset, taloudelliset ja henkilöstöresurssit huomioon ottaen.

Strategiset tavoitteet vuosiksi 2017–2019

Kaavoitetaan asuin- ja liiketontteja taajama-alueille.

Suunnitteluprosessissa keskus kuuntelee aktiivisesti asukkaita, yrittäjiä, yhdistyksiä ja muita osallisia hyödyntäen erilaisia vuorovaikutusmenetelmiä. Elinkeinoelämän kehittämiseksi ja kunnassa olevien työpaikkojen synnyttämiseksi laaditaan toimenpideohjelma, jota aletaan välittömästi toteuttamaan.

Kehitetään sähköisiä palveluja, kuten karttapalvelut ja asukaskyselyt.

Elinkeinoelämän tarpeita otetaan paremmin huomioon mm. ottamalla yritysvaikutusten arviointi käyttöön kunnan päätöksenteossa.

Parannetaan kaupallisten palvelujen määrää ja monipuolisuutta Söderkullassa ja Nikkilässä. Vuositasolla Sipooseen perustetaan noin 100 uutta yritystä, Kehitys- ja kaavoituskeskus edistää uusien yritysten muodostamista, tavoitteena on saada työpaikkaomavaraisuus nousemaan.

Monipuolista asuntotuotantoa edistetään tukemalla erilaisia asumismuotoja.

Toimivan liikennejärjestelmän, mukaan lukien yksityisautoilu, turvaaminen ja kestävien liikkumismuotojen edistäminen kunnan yhdyskuntarakenne huomioon ottaen.

Riskiarvio

Sipoon kunnan kehittyminen pitkällä aikavälillä on erittäin riippuvaista naapurikuntien toiminnasta ja maakuntatason suunnittelusta. Seudulliset raideyhteydet, jotka toteutuessaan mahdollistavat voimakkaan aluekehittämisen sekä Söderkulla - Eriksnäs - Majvikin että Nikkilä - Talman alueilla, eivät toteudu ellei hankkeita edistetä seututason suunnittelussa ja muussa yhteistyössä. Maakuntakaavoituksen eteneminen 2. vaihekaavan osalta Etelä-Sipoossa on epävarmaa. Tulevana vuonna riskinä on, ettei strategisia osayleiskaavoja Etelä-Sipoossa saada edelleenkaan vietyä eteenpäin maakuntakaavatilanteen ja seudullisen joukkoliikennetarkistuksen ollessa auki.

Kaavoituksessa ei voida etukäteen tietää, valitetaanko kaavoista. Valitukset lykkäävät suunniteltua toimintaa. Kaavoituksen edetessä voi myös tulla selvityksissä esille sellaisia asioita, jotka eivät ole olleet tiedossa ja jotka viivästyttävät hanketta.

Strategisten tavoitteiden uskottavuuden ja toteuttamisen kannalta keskeisten alueiden hankinta kunnan haltuun on olennaista. Maanhankinta voi olla useassa kaavoitushankkeessa pullonkaulana, mikäli maanomistajat eivät myy maitaan järkevään hintaan eikä kunnalla ole lunastusvalmiutta. Maankäytösopimuksissa riskinä on, etteivät asemakaavat toteudu maanomistajien odottaessa maan arvon nousua.

Tonttien myynnissä on useita riskejä, kunta ei voi vaikuttaa esim. yleiseen talous- ja markkinatilanteeseen. Asemakaavan mukaiset tontit eivät käy kaupaksi (isot omakotitontit).

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2017

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Jatkuva parantaminen	Kävelyn ja pyöräilyn huomioon ottaminen suunnittelussa edistämishjelman mukaisesti. Sisäistä yhteistyötä parannetaan kehittämällä asemakaavamääräyksiä.	Aloitetaan vuosittaiset asukastytytyväisyyskyselyt Uudet määräykset käytössä.
Talouden kattilankansiperiaate, 1. ja 2. vaihe	Tonttien myynti markkinointi-strategian mukaisesti.	Tontinmyyntitulot 6,5 milj. euroa
Nostokurkia Sipooseen	Kunnan keskeisiä työpaikka- ja asuinalueita kaavoitetaan tehokkaasti.	Hiekkamäentien asemakaava valtuustoon 2017 aikana. Talman asemakaavaehdotus tehty.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

TP2015 TA 2016 TPE 2016 TA 2017

Määrätavoitteet

Asemakaavoja k-m ²	131 622	100 000	100 000	80 000
- työpaikka-alueet		80 000	80 000	50 000
- asuinalueet		20 000	20 000	30 000
Kyläosayleiskaavoja, kpl	0	1	1	1
Strategisia osayleiskaavoja, kpl	1	0	0	1
Tonttien myyntipäätöksiä, kpl	21	20	25	22
Maanhankinta, ha	51	20	40	20
Maanmyynti, ha	48	30	8	20

Kaavoituksen määrätavoite tarkastettava vuosittain toteutuneen tonttimyynnin ja todetun kysynnän mukaisesti.

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	514	586	526	527	506	506	506	506,0
Määräraha	Toimintamenot	-3 867	-4 529	-5 417	-5 417	-5 040	-5 027	-5 040	-5 040
Toimintakate	Netto	-3 353	-3 943	-4 891	-4 890	-4 534	-4 521	-4 534	-4 534
Määrärahan muutos %		-10,2	17,1	19,6	0,0	-7,0	-7,2	0,0	0,0
Määrärahan muutos euroina		438	-662	-888	0	377	390	0	0
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-176	-203	-245	-245	-221	-221	-214	-207
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	19,0	18,9	20,0	18,0	19,3	19,3	19,0	19,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-203 526	-239 630	-270 850	-300 944	-261 140	-260 466	-265 263	-265 263

5.4 TOIMIALA: SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

VASTUUALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveysjohtaja

		1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot		9 012	9 036	8 713	9 277	11 947	11 947	11 999	12 054
Määräraha	Toimintamenot		-58 137	-58 512	-60 005	-60 568	-63 457	-63 302	-64 270	-64 984
Toimintakate	Netto		-49 125	-49 476	-51 292	-51 291	-51 510	-51 355	-52 271	-52 930
Määrärahan muutos %			9,9	0,6	2,6	0,9	9,2	4,5	1,3	1,1
Määrärahan muutos euroina			-5 254	-375	-1 493	-563	-5 320	-2 734	-813	-714
Toimintakatteen muutos %			9,7	0,7	3,7	0,0	4,9	0,1	1,5	1,3
Toimintakatteen muutos euroina			-4 347	351	1 816	1	2 385	64	761	659
Suunn.muk. poistot			-108,4	-70,8						
Asukkaat	31.12		19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas		-2 581		-2 565	-2 565	-2 513	-2 505	-2 466	-2 417
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		328,0	321,5	327,0	327,0	345,8	345,8	331,5	333,5
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-177 247	-181 997	-183 502	-185 223	-183 508	-183 060	-193 876	-194 855
Toimintakulut			-58 137	-58 513	-60 004	-60 567	-63 457	-63 302	-64 271	-64 984
Palkat ja palkkiot			-12 396	-12 187	-12 910	-12 910	-13 482	-13 485	-13 023	-12 910
Henkilösivukulut			-4 233	-4 138	-4 237	-4 237	-3 886	-3 725	-4 275	-4 237
Henk.korvaukset			198							
Henkilöstökulut			-16 431	-16 325	-17 147	-17 147	-17 368	-17 210	-17 297	-17 147
Palveluiden ostot, ulkoiset			-31 038	-31 426	-32 129	-32 692	-35 390	-35 390	-36 520	-37 383
Palveluiden ostot, sisäiset			-1 626	-1 427	-1 423	-1 423	-1 487	-1 487	-1 423	-1 423
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			-2 167	-2 173	-2 127	-2 127	-2 751	-2 752	-2 127	-2 127
Avustukset			-2 824	-3 055	-3 021	-3 021	-2 329	-2 329	-2 747	-2 747
Muut toimintakulut, ulkoiset			-454	-424	-445	-445	-519	-518	-445	-445
Muut toimintakulut, sisäiset			-3 597	-3 683	-3 712	-3 712	-3 614	-3 617	-3 712	-3 712
Toimintatuotot			9 012	9 036	8 713	9 277	11 946	11 947	11 999	12 054
Myyntituotot, ulkoiset			426,1	419	367	367	645	4 125	3 507	3 712
Myyntituotot, sisäiset			3 371	3 265	3 215	3 945	3 246	3 246	3 211	3 211
Maksutuotot			3 351	3 582	3 381	3 215	3 451	3 451	3 381	3 381
Tuet ja avustukset			1 055	951	929	929	3 688	208	1 079	929
Muut toimintatuotot, ulkoiset			774	776	821	821	917	917	821	821
Muut toimintatuotot, sisäiset			35	43						

Tulosyksikkö	TPE 2016,							
	TP 2014	TP 2015	TA 2016	elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €								
Hallinto ja talous								
Tuloarvio	304	325	0	10	1	1	0	0
Määräraha	-821	-833	-611	-611	-600	-595	-552	-552
Toimintakate	-517	-508	-611	-601	-599	-594	-552	-552
Lapset ja nuoret								
Tuloarvio	102	110	33	60	2 954	2 954	2 898	2 753
Määräraha	-3 993	-3 977	-4 399	-4 200	-7 517	-7 480	-7 417	-7 302
Toimintakate	-3 891	-3 867	-4 366	-4 140	-4 563	-4 526	-4 519	-4 549
Työikäiset								
Tuloarvio	2 394	2 506	2 806	3 100	3 035	3 035	3 257	3 407
Määräraha	-34 326	-34 638	-35 331	-36 081	-35 470	-35 418	-36 198	-36 963
Toimintakate	-31 932	-32 132	-32 525	-32 981	-32 435	-32 383	-32 941	-33 556
Ikääntyneet								
Tuloarvio	2 506	2 374	2 389	2 500	2 453	2 453	2 509	2 559
Määräraha	-15 620	-15 675	-16 176	-16 176	-16 462	-16 414	-16 641	-16 675
Toimintakate	-13 114	-13 301	-13 787	-13 676	-14 009	-13 961	-14 132	-14 116
Ruokapalvelu								
Tuloarvio	3 706	3 721	3 485	3 607	3 504	3 504	3 335	3 335
Määräraha	-3 377	-3 389	-3 488	-3 500	-3 408	-3 395	-3 462	-3 492
Toimintakate	329	332	-3	107	96	109	-127	-157
Yhteensä								
Tuloarvio	9 012	9 036	8 713	9 277	11 947	11 947	11 999	12 054
Määräraha	-58 137	-58 512	-60 005	-60 568	-63 456	-63 302	-64 269	-64 983
Toimintakate	-49 125	-49 476	-51 292	-51 291	-51 509	-51 355	-52 270	-52 929

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveystalouden tehtävänä on yhdessä muiden hallintokuntien kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ja väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen.

Sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti, kokonaistaloudellisuutta ja peruspalveluja painottaen.

Palveluntarjonta on laajaa sisältäen myös muita kuin perinteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Käytämme moniammatillista asiantuntijuutta ja innovointia asiakkaalle räätälöityjen palveluiden järjestämisessä.

Hyödynnämme teknologian mahdollisuuksia oikea-aikaisten, joustavien ja asiakkaalle lisäarvoa tuottavien palveluiden järjestämisessä.

Panostamme tietoisesti hyvinvoinnin edistämiseen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin, suurempien ongelmien ja syrjäytymisen välttämiseksi. Toteutamme tämän vaikuttamalla yksilöihin, yhteisöihin ja yhteiskuntaan.

Kuntouttavalla asenteella tuemme asiakkaan toimintakykyä, aktiivisuutta ja kykyä ottaa vastuuta omasta hyvinvoinnistaan.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Kunnan kasvaessa voimakkaasti varaudutaan palvelujen järjestämiseen uusille kuntalaisille. Syrjäytymisvaarassa olevien kuntalaisten määrä kasvaa mm. viime vuosina lisääntyneen työttömyyden vuoksi. Työllistämistoimenpiteiden tarve ja muiden kunnallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntä lisääntyvät heikossa taloustilanteessa.

Sote-uudistuksen valmistelu etenee vuosina 2017–2018, tavoitteena sote-palveluiden ja rahoituksen siirtyminen Uudenmaan maakunnalle vuoden 2019 alusta.

Elämänkaarissa valmistaudutaan vuosina 2016–2020 sosiaalihuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen ja määrämuotoisen kirjaamisen toimeenpanoon, ns. Kansa-hanke.

Vuonna 2017 kaikissa elämänkaarissa:

- Kehitetään avainasiakastoimintatapaa niille kuntalaisille, joilla on runsaasti erilaisia palvelutarpeita lisäämällä mm. kynnyksettömiä palveluja.
- Hyödynnetään ryhmätoimintaa palvelujen tehostamisessa, voimavarojen tarkoituksenmukaisemmassa kohdentamisessa, vertaistuen kehittämisessä ja yhteisöllisyyden tukemisessa.
- Panostetaan kuntouttavaan ja valmentavaan työotteeseen.

Vuodesta 2016 vuoteen 2017 tuottoja lisää Elyltä saatava korvaus 2,7 m€ nuorten turvapaikanhakijoiden perheryhmäkoteihin. Vastaava lisäys on myös sotien toimintakuluissa. Muutos on huomioitu myös vuosille 2018–2019.

Kunnan voimakas kasvu edellyttää henkilöstön ja/tai ostopalveluiden lisäämistä digitalisoinnista, teknologian hyödyntämisestä ja omahoito-/itsepalveluvaihtoehtojen kehittämisestä huolimatta.

Riskiarvio

Seuraavassa on lueteltu suunnitelmaan liittyviä riskejä:

- Kunnan voimakkaassa kasvussa palveluiden järjestäminen uusille asukkaille suunnitellusti ja kustannustehokkaasti.
- Henkilöstön työhyvinvointi sotien epävarmassa, näköalattomassa tilanteessa.
- Erikoissairaanhoidon, lastensuojelun ja vammaispalveluiden kustannusten heikko ennustettavuus vuotuisista vaihteluista johtuen.
- Työttömyyden voimakkaampi kasvu tämän hetken heikoista positiivisista signaaleista huolimatta.
- Kunnan osuus alkuvuoden 2017 toimeentulotuesta muodostuu arvioitua suuremmaksi ja perustoitteentulotuen ja täydentävän toimeentulotuen tulkinta Kelassa poikkeaa merkittävästi kunnan tulkin-
- Ruokapalveluiden valmistuskapasiteetin loppuminen.
- Uusi turvapaikanhakijoiden aalto Suomeen.

Koko osastoa koskevat sitovat tavoitteet 2017–2019

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2017

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Käynnistämme uusia palvelumuotoja ja kehitämme nykyisiä palveluitamme, tavoitteena asiakaslähtöisyyden, yhteisöllisyyden ja kuntalaisten hyvinvoinnin parantaminen.	Jokaisessa tulosityksissä on käynnistetty omahoitoa/ itsepalvelua tai kuntoutusta tukeva hanke.
Jatkuva parantaminen	Jatkamme sotien 2020 kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja vaikuttavammat kuntapalvelut.	Jokaisessa tulosityksissä on toteutettu vähintään kaksi uutta nk. mikrohanketta.
Talouden kattilankansiperiaate	Sosiaali- ja terveysosasto jatkaa omalta osaltaan Operaatio Kattilankannen toteuttamista valtuuston euromääräisen linjauksen mukaisesti.	Sosiaali- ja terveysosasto on toteuttanut aloittamansa Operaatio Kattilankannen toimenpiteet vuonna 2017 siltä osin kuin osastolla on voitu asioihin vaikuttaa.

TULOSYKSIKKÖ: HALLINTO JA TALOUS

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveystoiminta

Toiminta-ajatus

Kehittää ja uudistaa sosiaali- ja terveystoimintaa strategia- ja tavoitelähtöisesti. Seurata ja arvioida sosiaali- ja terveystoimintojen vaikuttavuutta, jotta ne mahdollisimman hyvin vastaavat kuntalaisten muuttuvia tarpeita. Johtaa toimintaa ennakoivasti tietoon perustuen ja huolehtia palveluiden kustannustehokkuudesta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Sosiaali- ja terveystoiminta osallistuu aktiivisesti hallinto- ja talouspalveluiden kehittämiseen kunnan talous- ja hallintokeskukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
Ikävakioitunut sosiaali- ja terveystoiminnan toimintakulut, euroa/asukas	3 026	3 038	3 038	3090

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	304	325	0	10	1	1		
Määräraha	Toimintamenot	-821	-833	-611	-611	-600	-595	-552	-552
Toimintakate	Netto	-517	-508	-611	-601	-599	-594	-552	-552
Määrärahan muutos %		29,7	1,5	-26,7	-25,6	-1,8	-2,6	-8,0	0,0
Määrärahan muutos euroina		-188	-12	222	210	11	16	48	0
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomeno	euroa/asukas	-27	-26	-31	-30	-29	-29	-26	-25
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina									
virkoina	htv	9,9	10,0	9,0	9,0	10,0	10,0	9,0	9,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-82 929	-83 300	-67 889	-67 889	-60 000	-59 500	-61 333	-61 333

TULOSYKSIKKÖ: LASTEN JA NUORTEN KASVUN JA KEHITYKSEN TUKEMINEN SEKÄ LAPSIPERHEIDEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN (LNP)

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toiminta-ajatuksena on edistää kunnan lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia tarjoten oikea-aikaisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja painottaen ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Lapsiperheiden sosiaalityö on koottu sosiaalihuoltolain mukaisesti uudeksi kokonaisuudeksi perheille, jotka eivät täytä lastensuojelun asiakkuuden kriteereitä mutta jotka tarvitsevat aktiivista tukea, muutostyötä ja kuntoutusta arjen helpottamiseksi. Lapsiperheiden sosiaalityön kokonaisuuteen siirretään resursseja myös lastensuojelusta, perhetyöstä ja aikuissosiaalityöstä tavoitteena selkeämmät ja asiakaslähtoisemmät palvelut, joissa asiakas saa tarvitsemansa avun moniammatillisesti ja yhdestä paikasta.

Turvapaikan saaneiden lasten ja nuorten perheryhmäkotipalvelut järjestetään ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta. Tämä lisää LNP:n tuloja ja menoja merkittävästi edellisestä vuodesta. Turvapaikansaaneiden sosiaalityö jakautuu LNP:n ja Työikäisten elämäntien välillä, johon maahanmuuttajapalvelut on sijoitettu. Lisäksi järjestetään niille turvapaikan saaneille nuorille tukiasumispalveluita, jotka eivät ole perheryhmäkotipalveluiden tarpeessa.

Varhaiskasvatuksesta siirtyy sosiaaliohjaaja vahvistamaan lapsiperheiden varhaisen tuen perhetyötä ja toimimaan linkkinä päiväkotien ja LNP:n palveluiden välillä. Tämä mahdollistaa samalla ryhmäauttamisen laajentamisen koko LNP:ssä.

LNP:n henkilöstön sosiaalityön ammatillista osaamista vahvistetaan sisäisillä koulutuksilla yhteistyössä työikäisten palveluiden kanssa.

Viime vuosina lisääntyneistä toimestotöistä johtuen suunnitelmaan sisältyy määräaikaisen toimistosihteeritehtävän vakinaistaminen. Vakinaistamisella ei ole kustannusvaikutuksia.

Lastenvalvontapalvelujen kehittäminen jatkuu kunnan omana työnä mm. sovittelupalveluiden osalta.

Muodollisesti pätevien sosiaalityöntekijöiden rekrytoimista kuntaan helpotetaan mm. mahdollistamalla pätevytyminen työn ohessa.

Jatketaan sähköisten palvelujen kehittämistä ja käynnistettyjen hankkeiden loppuun saattamista.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, lkm vuositason	42	28	26	25
Vuoden aikana tulleet lastensuojelu-ilmoitukset ja SHL:n mukaiset yhteydenotot*	514	400	466	490
Vuoden aikana päättyneet avo- ja jälkihuollon asiakkuudet (lasten ja nuorten määrä)	183	160	50**	50**
Varhaisen tuen perhetyötä saavien perheiden määrä	162	210	150	160
Varhaisen tuen perhetyössä päättyneet asiakkuudet	97	120	110	120

*Uuden sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot

**Luvut ovat huomattavasti pienempiä, koska uuden sosiaalihuoltolain myötä lapset eivät ole ls-asiakkaana silloin, kun heidän tilannettaan selvitetään ls-ilmoituksen perusteella

Lastensuojelun ikävakioidut kustannukset, euroa/asukas	82	96	80	78
Kodin ulkopuolelle sijoitettavat 0–17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	0,90 %	0,60 %	0,55 %	0,50 %

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	102	110	33	60	2 954	2 954	2 898	2 753
Määräraha	Toimintamenot	-3 993	-3 977	-4 399	-4 200	-7 517	-7 480	-7 417	-7 302
Toimintakate	Netto	-3 891	-3 867	-4 366	-4 140	-4 563	-4 526	-4 519	-4 549
Määrärahan muutos %		-2,9	-0,4	10,6	-4,5	79,0	78,1	-1,3	-1,6
Määrärahan muutos euroina		118	16	-422	199	-3 317	-3 280	100	115
Asukkaat	31.12	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-204	-199	-218	-207	-223	-221	-213	-208
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina									
	htv	34,3	38,3	38,0	38,0	44,2	44,2	39,0	39,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-116 414	-103 838	-115 763	-110 526	-170 068	-169 231	-190 179	-187 231

TULOSYKSIKKÖ: TYÖIKÄISEN VÄESTÖN TOIMINTAEDELLYTYSTEN VAHVISTAMINEN

SEKÄ HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

VASTUUHENKILÖ: Johtava lääkäri

Toiminta-ajatus

Työikäisten palveluiden toiminta-ajatuksena on edistää työiässä olevien kuntalaisten, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ennaltaehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä sekä vastata kaikkien ikäryhmien sairaanhoidosta. Maahanmuuttajien yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta ja kotoutumista tuetaan, monialaista yhteistyötä edistetään ja kehitetään. Kaikissa palveluissa aktivoidaan kuntalaisten omia voimavaroja oman terveytensä ja hyvinvointinsa hoitoon ja tuetaan heitä oman elämänsä hallinnassa. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vaikuttavasti, moniammatillista työotetta ja ennaltaehkäisyä painottaen.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Maan taloudelliseen tilanteeseen liittyen Sipoonkin työttömyysluvut ovat kasvaneet useamman vuoden ajan. Myös pitkäaikaistyöttömyyteen liittyvät työmarkkinatukikustannukset ovat kasvaneet jatkuvasti. Vaikka viime aikoina on näkynyt merkkejä työttömyyden kasvun hidastumisesta, ei pitkäaikaistyöttömyyteen ole odotettavissa merkittävää helpotusta vielä muutama vuoteen. Pitkäaikaistyöttömien aktivoinnin tehostamiseksi suunnitellaan sisältyä kaksi määrääkaista ohjaajaa, joiden palkkaaminen tapahtuu kustannusneutraalisti.

Perustoimeentulotuen siirtyessä Kansaneläkelaitoksen vastuulle 2017 alusta poistuvat etuuskäsittelijöiden tehtävät kunnasta, mutta vastaavasti asiakkaiden ohjauksen tarve kasvaa. Talousarvioesitys sisältää toisen etuuskäsittelijän muuttamisen sosiaaliohjaajaksi ja toisen siirtymisen lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, vahvistamaan lapsiperheiden sosiaalityötä.

Vuosina 2015–16 tulleiden nuorten turvapaikanhakijoiden myötä maahanmuuttajapalveluiden työtaakka on kasvanut. Kuntapaikan saaneiden turvapaikanhakijoiden ja kiintiöpakolaisten sosiaalisen tuen ja ohjauksen turvaamiseksi on syksyllä 2016 päätetty palkata määrääaikainen sosiaalityöntekijä maahanmuuttajapalveluihin, valtiolta saatavien kuntakorvausten turvin.

Palveluissa korostetaan ohjaavaa, asiakkaan omatoimisuutta tukevaa ja kuntouttavaa työotetta. Niitä räätilöidään yhdessä asiakkaan kanssa, huomioiden hänen edellytyksensä ja verkostonsa. Suositaan ryhmätoimintaa resurssitehokkaana, vertaistukea mahdollistavana ja yhteisöllisyyttä tukevana palvelumuotona. Ennaltaehkäisevän työn ja ryhmätoiminnan tehostamiseksi talousarvioesitys sisältää uuden terveydenhoitajan palkkaamisen työikäisten terveysneuvontaan. Vuonna 2016 alkanut kokemusasiantuntijayhteistyö jatkuu, tavoitteena hyödyntää kokemusasiantuntijoita myös ryhmätoiminnassa. Terveysmetsähankkeesta saatujen hyvien kokemusten perusteella suunnitellaan ohjattuja hyvinvointiretkiä luontoon myös vuonna 2017. Aikuissosiaalityössä lisätään sosiaalista kuntoutusta myös kuntouttavan työtoiminnan ulkopuolella.

Sipoon terveydenhuollon palveluiden kysyntä on viime vuosina kasvanut sekä väestönkasvusta että kuntien välisestä valinnanvapaudesta ja yhteiskunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen. Toteutetuista tehostamistoimista huolimatta kiireettömät ajanvarausjonot lääkäreille ovat pysyneet pitkinä. Siksi talousarvioesitys sisältää uuden terveyskeskuslääkärin palkkaamisen avosairaanhoidon. Vastaavasti suun terveydenhuollon arvioidaan tarvitsevan uuden hammaslääkäri-hoitajatyöparin vuonna 2018.

Erikoissairaanhoidon ja laitoshoidon palvelujen tarvetta ja kustannuksia vähennetään panostamalla asiakkaiden kuntoutumiseen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Akuutti- ja kuntoutusosaston yhteistyötä mm. kotihoidon ja ympärivuorokautisten asumisyksiköiden kanssa lisätään turhien erikoissairaanhoidojaksojen välttämiseksi.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien kohdalla panostetaan avohoidollisiin tuki- ja kuntoutusratkaisuihin, joilla pystytään vähentämään pitkäaikaisten laituskuntoutusten tarvetta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
Perusterveydenhuollon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	597	619	621	623
Erikoissairaanhoidon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	1 153	1 128	1 158	1 188
Toimeentuloturvan ja työllistämisen ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	116	86	91	87

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	2 394	2 506	2 806	3 100	3 035	3 035	3 257	3 407
Määräraha	Toimintamenot	-34 326	-34 638	-35 331	-36 081	-35 470	-35 418	-36 198	-36 963
Toimintakate	Netto	-31 932	-32 132	-32 525	-32 981	-32 435	-32 383	-32 941	-33 556
Määrärahan muutos %		5,4	0,9	2,0	5,1	-1,7	-1,8	2,1	2,1
Määrärahan muutos euroina		-1749	-312	-693	-1 755	611	663	-728	-765
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-1 678	-1 656	-1 626	-1 649	-1 582	-1 580	-1 554	-1 532
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	115,6	111,1	116,0	116,0	123,7	123,7	118,0	120,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-296 938	-311 773	-304 578	-311 043	-286 742	-286 322	-306 763	-308 025
Erikoissairaanhoido		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	0	2						
Määräraha	Toimintamenot	-19 831	-20 098	-20 351	-20 844	-20 767	-20 767	-21 051	-21 751
Toimintakate	Netto	-19 831	-20 096	-20 351	-20 844	-20 767	-20 767	-21 051	-21 751
Määrärahan muutos %		11,0	1,3	1,3	2,4	-0,4	-0,4	1,4	3,3
Määrärahan muutos euroina		-1971	-267	-253	-493	77	77	-284	-700

TULOSYKSIKKÖ: IKÄIHMISTEN JA VAMMAISTEN HYVINVOINNIN JA ELÄMÄNLAADUN EDISTÄMINEN

VASTUUHENKILÖ: palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Neuvoa, tarjota ja tuottaa ikääntyneiden ja vammaisten kuntalaisten yksilöllisiin tarpeisiin monipuolisia ja vaikuttavia palveluita hyvän ja omannäköisen elämän tueksi. Palveluiden toimintaperiaatteina ovat ikäihmisen ja vammaisen henkilön osallisuus häntä itseään koskevissa asioissa sekä omien voimavarojen hyödyntäminen.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Vuonna 2013 voimaan tulleen vanhuspalvelulain mukaisesti tehdään hyvinvointia edistäviä terveystarastuksia ikääntyneille huomioiden erityisesti riskiryhmät (mm. omaishoitajat, lesket, vähävaraiset).

Asiakkaiden kotiutusta ja kuntoutusta kehitetään edelleen yhteistyössä fysioterapian sekä akuutti- ja kuntoutusosaston kanssa mm. Lean-ajattelun avulla. Kotihoidon henkilöstöresursseja vahvistetaan tämän takia yhdellä sairaanhoitajalla ja yhdellä fysioterapeutilla.

Laajennetaan digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen käyttöä kaikissa ikääntyneiden asumismuodoissa asukkaiden turvallisuuden ja järkevän henkilöstön käytön tueksi mm. Rose-hanke ja kulunvalvontarannekkeet.

Palvelutalo Elsiessä käynnistyy Treffi. yhdistyksille ja kuntalaisille. Tiloissa on myös mahdollisuus palveluohjaukseen ja siellä järjestetään erilaisia näyttelyitä sekä tilaisuuksia.

Ikäihmisten perhehoito käynnistyy Sipoossa.

Sipoo järjestää omaishoitajille mahdollisuuden lyhyisiin vapaahetkiin, jotka on mahdollista toteuttaa lyhyellä varoitusaajalla.

Sipooseen valmistuu yksityisten palveluntuottajien rakentamana palveluasuntoja sekä vanhuksille että kehitysvammaisille vuonna 2017.

Vammaispalvelulain veloitteet ovat viime vuosina asteittain lisääntyneet ja asiakasmäärät sekä kustannukset kasvaneet merkittävästi.

Palveluseteli otetaan käyttöön kehitysvammaisten asumispalveluissa ja omaishoidon lomituspalveluissa sekä henkilökohtaisessa avussa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
Vanhuspalveluiden ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	681	720	722	718
Vammaisten ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	287	272	289	291

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio									
Toimintatulot		2 506	2 374	2 389	2 500	2 453	2 453	2 509	2 559
Määräraha									
Toimintamenot		-15 620	-15 675	-16 176	-16 176	-16 462	-16 414	-16 641	-16 675
Toimintakate									
Netto		-13 114	-13 301	-13 787	-13 676	-14 009	-13 961	-14 132	-14 116
Määrärahan muutos %		-1,4	0,4	3,2	0,0	1,8	1,5	1,1	0,2
Määrärahan muutos euroina		223	-55	-501	0	-286	-238	-179	-34
Asukkaat									
31.12.		19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot		-689	-686	-689	-684	-683	-681	-667	-645
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	131,8	127,3	128,0	128,0	130,9	130,9	130,0	130,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-118 513	-123 134	-126 375	-126 375	-125 760	-125 393	-128 008	-128 269

TULOSYKSIKKÖ: RUOKAPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Ruokapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelujen tehtävänä on tukea eri hallintokuntien ydintehtävän onnistumista tuottamalla ruokapalveluita Sivistysosastolle sekä Sosiaali- ja terveysosastolle. Tavoitteena ja lähtökohtana on tuottaa laadukkaita ateriapalveluita kaikille asiakasryhmille. Ruokapalvelu palvelee asiakkaita kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Ruokaa tulee olla maukasta ja laadukasta. Ruokapalvelut edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ja ohjaamalla terveellisten valintojen tekemiseen arjessa.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Osa Lukkarin koulun keskuskeittiön ruokatuotannosta on muutettu Cook & Chill -toimintamallin mukaiseksi. Etelä-Sipoon alueen ostopalveluista on luovuttu ja siirrytty omaan tuotantoon elokuun alusta 2016. Muutos alentaa laskelmien perusteella aterialkohtaisia käyttökustannuksia mutta lisää investointeja saneerattaessa jakelukeittiöitä kuumennuskeittiöiksi.

Lisäaterioiden tuottaminen Etelä-Sipoon alueelle edellyttäisi Nikkilän koulukeskuksen keittiön saneerausta Cook & Chill -keittiöksi.

Avainasiakkaiden hyvinvointia edistetään ruokapalveluiden keinoin.

Kasvis- ja lihattoman ruoan osuutta tarjonnassa lisätään kestävästä kehityksestä ja hyvinvointihyötyjen edistämisestä.

Vuonna 2016 pilotoitua vegaaniruokien tarjoamista jatketaan yläkouluilla ja lukioissa.

Ruokapalvelu nivoutuu osaksi kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita elämänkaari-mallin mukaisin valmistuskeittiöin.

Valtioneuvoston julkisiin hankintoihin 29.6. hyväksytyn periaatepäätöksen mukaisesti Sipoon ruokapalvelussa lisätään tarjottavan kotimaisen ruuan määrää ottaen huomioon ympäristön kannalta hyvät viljelymenetelmät, eläinten hyvinvointi ja terveys sekä elintarvikeeturvallisuus.

Tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017	TA 2018	TA2019
Keittiöiden lkm, valmistus, jakelu	5+27	5+27	5+27	3+29	3+29	3+29
Kouluruokailuun osallistuvien toteutunut lkm						
vuositasolla	551 337	560 000	547 450	550 000	550 500	550 500
Suoritteet lkm, vuositasolla	1048 891	1073 100	1043 100	1058 100	1100 000	1074 500
Kustannus/suorite koulussa, Lukkari	3,12	3,10	3,08	2,87	2,66	2,66
Kouluruokailuun osallistuvien keskimääräinen lkm, päivä		2 676	2 676	2 750	2 850	2 850
Koululounaan sisäinen hinta, euroa	2,93	2,93	2,93	2,93	2,64	2,64
Päiväkotilounaan sisäinen hinta, euroa	2,60	2,60	2,60	2,60	2,34	2,34

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	3 706	3 721	3 485	3 607	3 504	3 504	3 335	3 335
Määräraha	Toimintamenot	-3 377	-3 389	-3 488	-3 500	-3 408	-3 395	-3 462	-3 492
Toimintakate	Netto	329	332	-3	107	96	109	-127	-157
Määrärahan muutos %		0,4	0,4	2,9	0,3	0,0	-3,0	1,6	0,9
Määrärahan muutos euroina		-13	-12	-99	-12	92	105	-54	-30
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-17	-17	0	-5	-5	-5	6	7
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina									
	htv	36,4	34,8	36,0	36,0	37,0	37,0	35,5	35,5
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-92 775	-97 385	-96 889	-97 222	-92 108	-91 757	-97 521	-98 366

5.5 TOIMIALA: SIVISTYSVALIOKUNTA

VASTUUALUE: KOULUTUS, VARHAISKASVATUS JA VAPAA-AJANTOIMINTA

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	4 716	5 028	4 283	4 371	4 272	4 272	4 362	4 422
Määräraha	Toimintamenot	-50 410	-50 115	-50 376	-50 726	-51 066	-50 846	-52 311	-53 711
Toimintakate	Netto	-45 693	-45 086	-46 093	-46 355	-46 794	-46 574	-47 949	-49 289
Määrärahan muutos %		3,3	-0,6	0,5	0,7	0,7	0,2	2,4	2,7
Määrärahan muutos euroina		-1 596	295	-261	-350	-340	-120	-1 245	-1 400
Toimintakateen muutos %		3,9	-1,3	2,2	0,6	1,5	0,5	2,5	2,8
Toimintakateen muutos euroina		1 700	-607	1 007	262	439	219	1 155	1 340
Suunn.muk. poistot		-516	-399,5						
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-2 401	-2 324	-2 305	-2 318	-2 283	-2 272	-2 262	-2 251
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	599,6	584,4	608,0	586,0	576,0	576,0	621,0	631,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-84 073	-85 755	-82 855	-86 563	-88 656	-88 274	-84 237	-85 120
Toimintakulut		-50 410	-50 114	-50 375	-50 726	-51 066	-50 846	-52 311	-53 711
Palkat ja palkkiot		-20 815	-20 426	-20 731	-20 900	-21 347	-21 414	-21 600	-21 900
Henkilösivukulut		-5 531	-5 509	-5 428	-5 609	-5 388	-5 124	-5 565	-5 855
Henk.korvaukset		342							
Henkilöstökulut		-26 004	-25 935	-26 159	-26 509	-26 735	-26 538	-27 165	-27 755
Palveluiden ostot, ulkoiset		-4 407	-4 314	-4 685	-4 685	-4 696	-4 817	-4 570	-4 686
Palveluiden ostot, sisäiset		-3 494	-3 472	-3 399	-3 399	-3 676	-3 676	-3 625	-3 720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 034,5	-1 027	-998	-998	-1 044	-1 029	-1 070	-1 100
Avustukset		-2 953	-3 101	-2 884	-2 884	-2 936	-2 809	-2 936	-3 150
Muut toimintakulut, ulkoiset		-313	-255	-225	-225	-212	-209	-280	-300
Muut toimintakulut, sisäiset		-12 205	-12 010	-12 025	-12 025	-11 767	-11 767	-12 665	-13 000
Toimintatuotot		4 716	5 028	4 283	4 371	4 271	4 272	4 362	4 422
Myyntituotot, ulkoiset		1 129,8	1 119,0	944	944	941	927	941	941
Myyntituotot, sisäiset		6	4						
Maksutuotot		2 774	2 877	2 732	2 732	2 778	2 778	2 869	2 929
Tuet ja avustukset		541	731	255	445	243	257	243	243
Muut toimintatuotot, ulkoiset		238	285	333	250	305	305	305	305
Muut toimintatuotot, sisäiset		27	12	19		4	4	4	4

Tulosyksikkö	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €								
Hallintopalvelut								
Tuloarvio	0	37	0	38	0	0	0	0
Määräraha	-535	-622	-424	-424	-359	-358	-349	-353
Toimintakate	-535	-585	-424	-386	-359	-358	-349	-353
Varhaiskasvatuspalvelut								
Tuloarvio	2 044	2 079	2 015	2 015	2 045	2 045	2 050	2 060
Määräraha	-16 402	-16 154	-16 542	-16 642	-16 705	-16 612	-17 124	-17 699
Toimintakate	-14 358	-14 075	-14 527	-14 627	-14 660	-14 567	-15 074	-15 639
Koulutuspalvelut								
Tuloarvio	2 023	2 231	1 650	1 750	1 650	1 650	1 700	1 750
Määräraha	-27 727	-27 590	-27 562	-27 862	-28 182	-28 079	-28 866	-29 558
Toimintakate	-25 704	-25 359	-25 912	-26 112	-26 532	-26 429	-27 166	-27 808
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut								
Tuloarvio	648	681	618	568	577	577	612	612
Määräraha	-5 746	-5 749	-5 848	-5 798	-5 820	-5 797	-5 972	-6 101
Toimintakate	-5 098	-5 068	-5 230	-5 230	-5 243	-5 220	-5 360	-5 489
Yhteensä								
Tuloarvio	4 715	5 028	4 283	4 371	4 272	4 272	4 362	4 422
Määräraha	-50 410	-50 115	-50 376	-50 726	-51 067	-50 846	-52 312	-53 712
Toimintakate	-45 695	-45 087	-46 093	-46 355	-46 795	-46 574	-47 950	-49 290

Arviot vuosille 2017–2018 on laadittu vuoden 2016 kustannustasossa (ei inflaatiota).

Toiminta-ajatus

Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia eri kohderyhmien saavutettavissa olevia varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita omina palveluina, ostopalveluina tai tuettuina toimintoina. Kuntalainen voi olla itse mukana vaikuttamassa palveluita suunniteltaessa. Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja viihtymisen kautta annamme eväät hyvään elämään.

Toimintaympäristö

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja hallituksen kärkihankkeet:

Osaaminen ja koulutus hallituskauden tavoitteet painopistealueelle.

Vuonna 2025: "Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Suomalaisten osaamis- ja koulutustaso on noussut, mikä tukee suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa."

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2017 on Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalle esitetty mm. seuraavia uudistuksia, kehittämisalueita ja lainsäädäntöhankkeita:

Varhaiskasvatuslain valmistelua jatketaan. Esiopetuksessa olevien lasten varhaiskasvatusoikeutta muutetaan siten, että kunnille mahdollistetaan esiopetuksessa olevan lapsen hoidon toteuttaminen maksullisena kerhotoimintana. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korotus 1.8.2016 alkaen vahvistaa kuntien taloutta vuonna 2017 arviolta 25,7 milj. eurolla. Subjektivisen varhaiskasvatusoikeuden muutos sekä yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhdeluvun muutos 1/7:stä 1/8:aan laskee kuntien kustannuksia ja vahvistaa kuntien taloutta.

Tästä voidaan poiketa yli 3-vuotiaiden osalta, mikäli tarve esim. saada saman perheen sisarukset samaan päiväkotiin tai muista kunnista tuleville muuttajille päivähoitopaikka Sipoosta.

Luonnontieteiden ja matematiikan osaamista vahvistetaan valtakunnallisella kehittämisohjelmalla. Jatketaan kielitaidon vahvistamista tukemalla kielikylpytoimintaa ja kielikokeiluilla.

Perusopetuksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaista rahoitusta uudistetaan. Servitetään, siirretäänkö oppivelvollisuusikäisten perusopetukseen valmistava opetus kuntien velvoitteeksi. Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaskohtaista rahoitusta alennetaan oppilasmäärien kasvettua.

Toteutetaan Uusi lukio – uskalla kokeilla – kehittämisohjelmaa jatkamalla tuntijakokokeilua ja kehittämisverkoston toimintaa. Tavoitteena on uudistaa pedagogiikkaa, opiskeluympäristöjä ja toimintakulttuuria niin, että lukiokoulutus kykenee vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Ylioppilastutkintoa kehitetään tukemaan koulutuksen yleissivistäviä tavoitteita ja mahdollistamaan tutkinnon laajempi hyödyntäminen korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa. Toteutetaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöönotto tutkinnossa asteittain vuoteen 2019 mennessä.

Kevennetään kurinpitoon ja ohjeistamiseen ja oppilas- ja opiskeluhuoltolain suunnitteluun ja toiminnan organisointiin liittyviä säännöksiä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta, yhdenmukaistetaan alle ja yli 18-vuotiaana aloittaneiden lukiokoulutuksessa aikuisten oppimäärän mukaan opiskelevien oppimäärä, tehostetaan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmää vähentämällä järjestelmän laskennallisia vaiheita sekä toteutetaan muita hallituksen kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämistoimenpideohjelman toimenpiteitä.

Vahvistetaan lasten ja nuorten emotionaalisia ja psykososiaalisia taitoja sekä jatketaan toimia koulu-kiusaamisen vähentämiseksi. Käynnistetään lasten sosio-emotionaalisten taitojen tukiohjelman kehittäminen varhaiskasvatukseen. Käynnistetään monikulttuurisuustaitojen tukiohjelman kehittäminen perusopetukseen. Vahvistetaan lasten monilukutaitoa jatkamalla valtakunnallista kehittämisohjelmaa.

Laajennetaan oppimistapoja ottamalla käyttöön digitaalisia oppimisympäristöjä sekä uudistetaan pedagogiikkaa. Kehitetään alaikäisten tunnistautumiskasvatusta osana kansallista palveluarkkitehtuuria. Edistetään yleissivistävässä koulutuksessa siirtymistä kohti digitaalisia materiaaleja ja kehitetään tapoja tukea opettajien omaa oppimateriaalien tuotantoa ja levitystä muidenkin käyttöön. Edistetään koulutuspalveluiden standardointia.

Maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden koulutuksessa lisätään perusopetuksen, valmistavan opetuksen, muiden kuin oppivelvollisten perusopetuksen, kielenopetuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitusta. Keväällä valmistuneessa ministeriön budjettiehdotuksessa tarkoitukseen esitettyä summaa täsmennetään vielä muuttunutta turvapaikanhakijatilannetta vastaavaksi. Maahanmuuttajien reittejä koulutukseen ja työelämään nopeutetaan ja aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tehostetaan. Kielenopiskelua integroidaan muuhun koulutukseen. Kotoutumista tukevia kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön toimenpiteitä lisätään.

Valtion rahoittaman opetus- ja kasvatustoimen henkilöstökoulutuksen tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa henkilöstön elinikäistä oppimista ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kehittää ammatissa tarvittavaa osaamista. Henkilöstökoulutuksella tuetaan hallituksen koulutuspoliittisten uudistusten toimeenpanoa ja kehitetään toimintaympäristön muutoksiin sopeutumisissa tarvittavaa osaamista. Painopisteinä ovat pedagogiikan, oppimisympäristöjen ja toimintakulttuurin uudistaminen ja kokeilut, kasvatuksen ja opetuksen tuki sekä kulttuurinen moninaisuus.

Kulttuuri ja taide: Tavoitteena on turvata taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuus ja saavutettavuus. Taiteen prosenttiperiaatteen laajentamisen avulla voidaan lisätä taide- ja kulttuuripalveluiden käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja asiakastyössä. Lasten ja nuorten taiteen ja kulttuurin harrastamista voidaan tukea viemällä harrastustoimintaa koulupäivän yhteyteen. Näitä tavoitteita edistetään taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden kärkihankkeessa.

Liikunta: Osana hallitusohjelman kärkihankkeita toteutetaan tunti liikuntaa päivässä hanketta. Sen tavoitteena on, että jokainen peruskoululainen liikkuu vähintään tunnin koulupäivän aikana. Hankkeeseen käytetään kärkihankerahoitusta 7 miljoonaa euroa.

Nuoriso: Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan -kärkihankkeen rahoitusta kohdistetaan toimiin, joilla syvennetään nuorten palveluja tarjoavien tahojen välistä yhteistyötä ja kootaan hyväksi havaittuja toimintamalleja valtakunnallisesti hyödynnettäviksi.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Sivistysosaston yksi suurimmista haasteista suunnittelukauden aikana tulee olemaan vastaaminen kasvun aiheuttamaan lisääntyvään palvelutarpeeseen. Tästä syystä tullaan tarvitsemaan sekä varhaiskasvatusryhmiä että uusia perusopetusryhmiä. Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa kunta suunnittelee mittavia kiinteistöinvestointeja, ja varhaiskasvatuksessa myös yksityisen varhaiskasvatuksen tuotannon kasvattamista palvelusetelipäiväkotien avulla. Yhteistyössä Kehitys- ja kaavoitusyksikön ja Tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa Sipoonlahden koulun ja Nikkilän Sydämen laajennushankkeiden suunnittelua jatketaan vuoden 2017 aikana. Nikkilän Sydämen päiväkodin uudisrakennuksen suunnittelu sekä Nikkilän kirjaston korjaus- ja muutostyöt toteutetaan vuoden 2017 aikana. Uuden kampusalueen suunnitteluun valmistautuminen Etelä-Sipoossa ja Nikkilässä tms. kasvualueilla. Kieli- kylvyn järjestäminen Etelä-Sipoossa tulee ottaa tarkasteltavaksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikaosaston palveluilla on tärkeä rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä, syrjäytymisen ehkäisemisessä sekä elinikäisen oppimisen edistäjänä. Vapaa-aikapalveluita järjestetään ja mahdollistetaan eri yhteistyömallien ja avustusten kautta. Kasvava asukasmäärä lisää palvelujen tarvetta, johon pyritään vastaamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti erilaisilla ratkaisuilla.

Henkilöstölisäykset sivistysosastolla liittyvät lapsi- ja oppilasmäärien kasvuun sekä määräaikaisen rakennusprojektityöntekijän palkkaamiseen osastolle. Tämän lisäksi sivistysosastolta on siirretty yksi sihteeri keksitettyyn asiahallintatiimiin (Talous- ja hallintokeskus).

Varhaiskasvatuksen henkilöstökustannusten muutokset liittyvät paitsi lapsimäärien kasvuun myös erityistä tukea tarvitsevien lasten määrän lisääntymiseen. Toimintavuonna 2016–2017 kustannukset ovat nousseet 3,5 htv verran ryhmäkohtaisten avustajien palkkauksen vuoksi. Sosiaali- ja terveysosaston ravitsemispalveluista siirrettiin keittäjä ravitsemustyöntekijäksi varhaiskasvatuspalveluihin Cook & chill -toimintaan. Toisaalta palvelusetelitoiminnan käynnistyttyä Talmassa voitiin Talman päiväkotia lakkauttaa ja sijoittaa henkilökuntaa kunnan muihin kunnan yksiköihin. Lisäksi mietitään perhetyöntekijän siirtoa sosiaali- ja terveysosaston työntekijäksi, jotta hän voisi toimia sosiaalihuoltolain mukaisesti. Kokonaisuudessaan muutokset aiheuttavat lisäkustannuksia varhaiskasvatuspalveluille.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2017–2019

Varhaiskasvatuksen talouden tuloja ja menoja on vaikea arvioida tulevana vuonna uuden palvelusetelitoiminnan ja mahdollisten päivähoitomaksu muutosten vuoksi.

Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrän arvioidaan nousevan. Oppilasmäärien kasvaessa myös kustannukset nousevat.

Perusopetuksen ryhmien pienentämisavustus on poistunut syksyllä 2016, mutta mm. valtion kärkihankerahoitusten kautta arvioidaan hanketulojen pysyvän ennallaan. Perusopetuksen kotikuntakorvaukset laskevat hiukan, mutta aamu- ja iltapäivätoiminnan korvauksien ennustetaan pysyvän ennallaan tai hiukan nousevan.

Koulujen tilakustannuksien oletetaan pysyvän muuttumattomina siitä huolimatta, että Nikkilän Sydän on otettu käyttöön. Tämä johtuu siitä, että tilatehokkuutta on nostettu uusien tilojen avulla. Talousarviossa ei ole huomioitu mahdollisia tarpeita ottaa käyttöön väliaikaisia tiloja.

Koko sivistysosaston tulojen arvioidaan pysyvään TAE 2016 tasolla. Sipoossa tehtyjen päätösten johdosta valtion arvioimat kuntien tulojen lisäykset esim. varhaiskasvatusmaksuista tai aamu- ja iltapäivätoiminnasta eivät toteudu.

Kulttuuri- ja vapaa-aika yksikön talousarvio pysyy TAE 2016 tasolla, mikä tarkoittaa, että kustannukset laskevat asukasta kohden.

Jokaisen tulosyksikön osiossa on yksityiskohtaisemmin avattu kunkin yksikön toimintaa ja taloutta koskevia erityispiirteitä.

Riskiarvio

Pienet varhaiskasvatus- ja kouluyksiköt ovat taloudellisesti haavoittuvaisempia tilanteissa, joissa oppilasmäärät muuttuvat tai ryhmissä on lapsia/oppilaita, joilla on erityisen tuen tarpeita. Talousarviossa ei ole huomioitu mahdollisten uusien turvapaikanhakijoiden koulutustarpeita. Sivistysosaston riskit liittyvät myös tilojen riittävyyteen ja kuntoon. Talousarviossa ei myöskään ole huomioitu mahdollisia äkillisiä tilatarve- tai henkilöstömuutoksia esim. toimiminen väistötiloissa. On tärkeää, että kaikki tilaratkaisut vastaavat kasvua, jotta kalliista tilapäisratkaisuista välttyttäisiin.

Talousarviossa ei ole huomioitu mahdollisten koulutuskuntayhtymien tappion tasapainottamistavoitetta vaativia varoja, koska tässä vaiheessa ei ole tietoa sellaisesta tarpeesta.

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2017

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Osallistetaan kuntalaisia, yrittäjiä ja muita asiakkaita kuntapalveluiden kehittämiseen ja asiakastytyväisyyden lisäämiseen.	Jokaisessa tulosityksikössä on käynnistetty tavoitetta tukeva hanke.
Jatkuva parantaminen	Jatkamme Operaatio Induktiolieden kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja vaikuttavammat kuntapalvelut.	Jokaisessa tulosityksikössä on toteutettu vuonna 2017 vähintään yksi uusi hanke.
Talouden kattilankansiperiaate	Sivistysosasto jatkaa omalta osaltaan Operaatio Kattilankannen toteuttamista valtuuston euromääräisen linjauksen mukaisesti.	Sivistysosasto on toteuttanut aloittamansa Operaatio Kattilankannen toimenpiteet vuonna 2017 siltä osin kuin osastolla on voitu asioihin vaikuttaa.

TULOSYKSIKKÖ: HALLINTOPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

1.1.2017 lähtien Hallintopalveluissa työskentelee sivistysjohtajan lisäksi yksi hallintosihteeri. Sivistysosaston hallintopalveluita kehitetään yhdessä talous- ja hallinto-osaston kehittämisprojektien kautta.

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot		37		38				
Määräraha	Toimintamenot	-535	-622	-424	-424	-359	-358	-349	-353
Toimintakate	Netto	-535	-585	-424	-386	-359	-358	-349	-353
Määrärahan muutos %		-17,4	16,3	-31,8	0,0	-15,3	-15,6	-2,8	1,1
Määrärahan muutos euroina		113	-87	198	0	65	66	10	-4
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-28	-30	-21	-19	-18	-17	-16	-16
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	6,7	6,6	3,0	2,0	4,0	4,0	3,0	3,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-79 851	-94 242	-141 333	-212 000	-89 750	-89 500	-116 333	-117 667

TULOSYKSIKKÖ: VARHAISKASVATUSPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut-tulosyksikkö tarjoaa sekä lakisääteistä, laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta että avointa leikki- ja kerhotoimintaa. Vanhemmat saavat valita joko suomen- tai ruotsinkielisen päivähoiton mahdollisuuksien mukaan. Palveluvalikkoa laajentavat kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet ja kuntalisät sekä palveluseteli. Toiminnan tarkoituksena on turvata lasten hyvinvointi tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta sipoolaislapsille.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

- Päivähoidon tarve lisääntyy Sipoossa. Into-asukasohjelman perusteella ennustetaan päivähoitopalveluluja käyttävien lasten määrän nousevan Etelä-Sipoossa noin 14 lapsella/vuosi ja Nikkilässä noin 10 lapsella/vuosi. Kunnassa lisätään päivähoitotarjontaa esim. lisäämällä yksityistä päivähoitoa palvelusetelillä. Kunnassa lisätään päivähoitotarjontaa esim. lisäämällä yksityistä päivähoitoa sekä avoimen varhaiskasvatuksen palveluja siten, että jokaisella avointa varhaiskasvatusta tarvitsevalle vähintään 3-vuotiaalle löytyy paikka. Kotihoitoa tuetaan edelleen.
- Talmassa aloitti 1.8.2016 uusi yksityinen 3-ryhmäinen päiväkotipalvelusetelillä. Söderkullassa aloittaa yksityinen 4-ryhmäinen palvelusetelipäiväkotipalveluseteli 1.8.2017. Nikkilän Jokilaaksoon on myös suunnitteilla palvelusetelipäiväkotipalveluseteli.
- Ostopalvelupäiväkotien sopimuksista on tehty päätös jatkaa optiovuosilla 31.7.2018 asti.
- Nikkilän sydämen 8-ryhmäisen päiväkodin hankesuunnitelmaa valmistellaan ja pyritään toteuttamaan investointisuunnitelman mukaisesti. Uusi kunnallinen päiväkotipalveluseteli otetaan käyttöön viimeistään syksyllä 2019.
- Uusi esiopetussuunnitelma on ollut käytössä 1.8.2016 alkaen. Varhaiskasvatussuunnitelmaa 2017 on työstetty opetushallituksen aikataulun mukaan ja yhteistyössä Kuuma-kuntien kanssa. Sipoon hyväksytty Vasu 2017 otetaan käyttöön 1.8.2017. Osana varhaiskasvatussuunnitelmaa lisätään liikunnan määrää päiväkodeissa uusien liikuntasuosittelujen mukaisesti.
- Sähköisten järjestelmien kehittäminen jatkuu yhteistyössä it-yksikön kanssa. Tavoitteena on ottaa käyttöön sähköinen työkalu palvelusetelipäiväkotien hallinnointiin sekä uusi järjestelmä varhaiskasvatuksen eri prosesseihin. Hoitoaikaperusteinen laskutus otetaan Sipoossa käyttöön, kun sähköinen järjestelmä sitä varten on hankittu ja saatu käyttöön. Järjestelmän toimivuuden takamiseksi suunnitellaan järjestettävän ensin pilottiyksiköitä.
- Varhaiskasvatusta kehitetään koulutusten ja projektien avulla. Yhteistyötä Helsingin yliopiston Orientaatio-projektin kanssa jatketaan. Hankkeessa on mukana kymmenen muuta kuntaa ja sille on saatu opetusministeriön rahoitusta.
- Moniammatillista yhteistyötä laajennetaan lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma LAPE:n kärkihankkeella, johon myös varhaiskasvatus osallistuu.. Toimintaa laajennetaan yhdessä 3. sektorin kanssa.
- Esiopetuksen ja siihen liittyvän täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämistä Sipoon kunnassa tulee tarkastella uudestaan varhaiskasvatustuksen toisen vaiheen jälkeen. Tarkastelun kohteena ovat mm. esiopetuksen hallinnointi, esimiehisyys ja täydentävän varhaiskasvatuksen mahdollinen järjestäminen kerhotoimintana sekä henkilöstöön liittyvät kysymykset.
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottoihin saattaa tulla tuottojen vähennystä palvelusetelitoiminnan ja hallituksen osittaisten maksualennuspäätösten vuoksi. Toisaalta asukasmäärän lisääntyminen saattaa tasoittaa tuloja.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
0–6-vuotiaat kunnassa	1 635	1 810	1620	1626
esikouluikäisiä kunnassa	238	260	290	290
lapsipaikkojen määrä kunnallisessa päivähoidossa	1 141	1 169	1 150**	1 108**
lapsipaikkojen määrä ostopalvelupäiväkodeissa	155	154	154	154

kustannukset/paikka/vuosi, kunta	11 635	10 618	11 700	11 600
kustannukset/paikka/vuosi, ostopalvelu*	9 963	10 325	10 481	10 500

*ostopalvelupäiväkotien hinnassa ei näy ruokailukustannuksia eikä varhaiserityiskasvatuksen ja hallinnon kuluja
* arvioidaan että 2016 syksyllä käynnistynyt palveluseteli-toiminta alentaa kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksia

** Talman päiväkodin toiminta loppui 31.7.2016 lapsipaikkoja 42 kpl.

Kunnassa tulee toimimaan vuoden 2017 aikana kaksi palvelusetelipäiväkotia (63+84 paikkaa).

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	2 044	2 079	2 015	2 015	2 045	2 045	2 050	2 060
Määräraha	Toimintamenot	-16 402	-16 154	-16 542	-16 642	-16 705	-16 612	-17 124	-17 699
Toimintakate	Netto	-14 358	-14 075	-14 527	-14 627	-14 660	-14 567	-15 074	-15 639
Määrärahan muutos %		-0,9	-1,5	2,4	0,6	0,4	-0,2	2,5	3,4
Määrärahan muutos euroina		155	248	-388	-100	-63	30	-419	-575
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-754	-726	-726	-731	-715	-711	-711	-714
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	236,2	229,9	241,0	239,0	236,7	236,7	250,0	256,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-69 441	-70 265	-68 639	-69 632	-70 575	-70 182	-68 496	-69 137

TULOSYKSIKKÖ: KOULUTUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskkoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdyskunnan rakentamiseen.

Yleissivistävässä koulutuksessa panostetaan uusien opetussuunnitelman perusteiden jalkauttamiseen koulujen arjessa tarjoamalla opettajille täydennyskoulutusta VESO-päivien sekä teemakoulutusten muodossa.

Tieto- ja viestintätekniikan käyttöä kouluissa kehitetään toteuttamalla kunnan hyväksymää pedagogista tvt-strategiaa. Hankittavien laitteiden pedagogisen käytön määrää seurataan.

Laadunarviointi ja kehittäminen käynnistetään laatimalla pitkäjänteinen laadunhallintasuunnitelma sekä yhdenmukaistamalla koulujen kyselykäytänteet ja -lomakkeet.

Koulutuspalveluiden tietohallinnon käytänteitä ja prosesseja yhdenmukaistetaan ja kehitetään, osittain yhdessä varhaiskasvatuspalveluiden kanssa.

Lukuvuodelle 2016–2017 on perustettu kaksi erityisopetuksen pienryhmää sekä kaksi perusopetuksen opetusryhmää, joiden arvioitu kokonaiskustannus on noin 250 000 euroa. Kasvun takia tarpeen arvioidaan olevan samaa luokkaa syksyllä 2017.

Liikkumista kouluissa lisätään Tunti liikuntaa päivässä -periaatteen mukaisesti. Vuonna 2017 haetaan valtionavustusta Tunti liikuntaa päivässä -hankkeeseen.

Vammaisopetus

Syksystä 2016 lähtien Sipoon suomenkielisen vammaisopetuksen piirin kuuluvien oppilaiden perusopetus järjestetään 1.8.2016 lähtien sopimuksella Tuusulan Mikkolan koulussa. Sipoon kunta sitoutuu

korvaamaan Tuusulalle syntyvät opetuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, joita kotikunta-korvaus sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetty lisärahoitus eivät riitä kattamaan. Tästä aiheutuu Sipoon kunnalle syyslukukaudelta 2016 noin 30 000 euron kustannukset sekä vuodelta 2017 noin 85 000 euron kustannukset ja vuodesta 2018 eteenpäin noin 55 000 euron vuosittaiset kustannukset. Sipoon ruotsinkielisen vammaisopetuksen piiriin kuuluvien oppilaiden perusopetuksen järjestäminen jatkuu edellisten vuosien mukaisesti.

Maahanmuuttajien perusopetuksen valmistava opetus

Vuoden 2016 aikana kuntaan muuttaneille oppivelvollisuusiässä oleville turvapaikanhakijoille järjestettiin perusopetuksen valmistavaa opetusta. Vuoden alusta kunnalla oli kolme opetusryhmää ja huhtikuusta lähtien viisi, joissa oppilaita oli enimmillään 57. Opetusta jatketaan lukuvuonna 2016–2017 kolmella ryhmällä. Ryhmien kustannukset on huomioitu 2017 talousarviossa ja on arvioitu, että valti-onosuudet näistä ryhmistä kattavat kunnalle aiheuttamat kustannukset kokonaan. Talousarviossa vuo-delle 2017 ei ole varauduttu valmistavan opetuksen laajentumiseen.

Oppilas- ja opiskeluhuolto

Oppilas- ja opiskelijahuollon teemana lukuvuonna 2016–2017 on oppilaiden ja opiskelijoiden osalli-suuden lisääminen. Kaikissa kouluissa tämä on huomioitu lukuvuosisuunnitelmassa lukuvuodelle 2016–2017.

Hankkeet ja valtionavustukset

Koulutuspalvelut yksikkö hakee mahdollisuuksien mukaan valtion avustuksia erinäisiin kehittämis-hankkeisiin. Lukuvuonna 2016–2017 on mm. uusina hankkeina kielikylypyopetuksen kehittäminen sekä PopUp-taidekerhohanke. Keskistetysti ohjattujen hankkeiden lisäksi koulut toteuttavat muita hankkeita ja projekteja sekä osallistuvat tällaisiin. Vuonna 2017 haetaan valtionavustusta kärkihankkeille Kiel-tenopetuksen varhentaminen sekä Liikkuva koulu.

		1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot		2 023	2 231	1 650	1 750	1 650	1 650	1 700	1 750
Määräraha	Toimintamenot		-27 727	-27 590	-27 562	-27 862	-28 182	-28 079	-28 866	-29 558
Toimintakate	Netto		-25 704	-25 359	-25 912	-26 112	-26 532	-26 429	-27 166	-27 808
Määrärahan muutos %			2,8	-0,5	-0,1	3,3	1,1	0,8	2,4	2,4
Määrärahan muutos euroina			-761	137	28	-896	-320	-217	-684	-692
Asukkaat	31.12.		19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas		-1 350	-1 307	-1 296	-1 306	-1 294	-1 289	-1 281	-1 270
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		307,2	303,2	314,0	301,0	298,9	298,9	318,0	322,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-90 257	-90 996	-87 777	-92 565	-94 286	-93 941	-90 774	-91 795

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut (koskee sekä suomen- että ruotsinkielisiä koulutuspalveluita)

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
koulujen lkm, peruskoulu + lukio*	15+2	15+2	15+2	15+2
oppilasmäärä, peruskoulu (20.9.16 tilasto)*	2 461	2 500	2 551*	2 551*
opiskelijamäärä, lukiot (20.9.16 tilasto)*	332	334	322*	322*
kustannus €/lukio-opiskelija*	9 753	9 216	9 680	9 660
kustannus €/peruskouluoppilas*	8 987	9 793	9 200	9 490
kokonaisviikkotuntimäärä peruskoulu*	4 361	4 469	4 514	4 514
kokonaisviikkotuntimäärä lukiot*	615	605	613	613
kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas (20.9.)	1,82	1,79	1,82	1,84
kurssia/opiskelija	1,53	1,53	1,53	1,53
opettajien sijaisten palkkakustannus t€/kk*	725	363	552	575
aamu- ja iltapäivätoim. lasten lkm**	403	470	500	500

* vuositasolla

** 04/ ja 08/ arvio

SUOMENKIELISET KOULUTUSPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdyskunnan rakentamiseen.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Kasvavasta asukasmäärästä arvioidaan, että noin 15 % on 7–15-vuotiaita, mikä tarkoittaa, että oppilasmäärän ennustetaan nousevan noin 50–70 oppilaalla suomenkielisessä perusopetuksessa (osuus on noin 90 %). Lukuvuodelle 2016–2017 on perustettu yksi uusi pienopetus (erityisopetus) ryhmä ja arvion on, että syksyllä 2017 perustetaan 1–2 kaksi uutta perusopetusryhmää etelä Sipooseen.

Sähköiset ylioppilaskirjoitukset alkoivat vaiheittain syksystä 2016 lähtien. Ensimmäiset ainekirjoitukset, jotka suoritetaan sähköisesti, ovat saksa, maantiede ja filosofia.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä saatujen hankeavustusten avulla tullaan vuosien 2016–2017 aikana perusopetuksessa edistämään:

- innovatiivista ja uuden opetussuunnitelman mukaista ICT:n käyttöä
- oppimaan oppimisen vahvistamista
- oppimismotivaation kasvattamista
- koulupudokkuuden ehkäisemistä
- koulun toimintakulttuurin kehittämistä
- oppilaiden osallisuutta
- kodin ja koulun välistä yhteistyötä sekä
- työrauhan ja kouluyhteisön hyvinvoinnin tukemista
- kielikylpyopetuksen kehittämistä
- PopUp-taidekerhot

Tekniikka- ja ympäristöosaston ja Sivistysosaston yhteistä Induktioliesi-hanketta tilojen kustannustehokkaammasta käytöstä suunnitellaan, ja Nikkilän Sydän-hankkeesta saatuja kokemuksia hyödynnetään myös Sipoonlahden koulun sekä Nikkilän Sydämen laajennusta suunniteltaessa.

Sipoonlahden koulun sekä Nikkilän Sydämen laajennushankkeen toteutussuunnittelu aloitettiin 2016. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavan 2017–2018, ja rakennusten on määrä valmistua vuosina 2019–2020.

Talousarviossa ei ole huomioitu mahdollisten koulutuskuntayhtymien tappion tasapainottamistavoitetta vaativia varoja koska tässä vaiheessa ei ole tietoa sellaisesta tarpeesta.

RUOTSINKIELISET KOULUTUSPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Opetuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen

lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdyskunnan rakentamiseen.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Kasvavasta asukasmäärästä arvioidaan, että noin 15 % on 7–15-vuotiaita, mikä tarkoittaa, että oppilasmäärän ennustetaan nousevan noin 5–8 oppilaalla ruotsinkielisessä perusopetuksessa (osuus on noin 10 %).

Lukuvuodelle 2016–2017 on perustettu yksi uusi ryhmä (opetusryhmäkoko säädösten takia) ja arvio on, että syksyllä 2017 perustetaan yksi uusi perusopetusryhmä Sipooseen.

Sähköiset ylioppilaskirjoitukset alkavat vaiheittain syksystä 2016 lähtien. Ensimmäiset sähköisesti suoritettavat ainekirjoitukset ovat saksa, maantiede ja filosofia.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä saatujen hankeavustusten avulla tullaan vuosien 2016–2017 aikana perusopetuksessa edistämään:

- innovatiivista ja uuden opetussuunnitelman mukaista ICT:n käyttöä
- oppimaan oppimisen vahvistamista
- oppimismotivaation kasvattamista
- koulupudokkuuden ehkäisemistä
- koulun toimintakulttuurin kehittämistä
- oppilaiden osallisuutta
- kodin ja koulun välistä yhteistyötä sekä
- työrauhan ja kouluyhteisön hyvinvoinnin tukemista.
- kielikylpyopetuksen kehittämistä
- PopUp-taidekerhot

Tekniikka- ja ympäristöosaston ja Sivistysosaston yhteistä Induktioliesi-hanketta tilojen kustannustehokkaammasta käytöstä suunnitellaan, ja Nikkilän Sydän-hankkeesta saatuja kokemuksia hyödynnetään myös Sipoonlahden koulun sekä Nikkilän Sydämen laajennusta suunniteltaessa.

Sipoonlahden koulun sekä Nikkilän Sydämen laajennushankkeen toteutussuunnittelu aloitettiin 2016. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavan 2017-2018, ja rakennusten on määrä valmistua vuosina 2019–2020.

TULOSYKSIKKÖ: KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat kansalaisopisto, kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Yksikön toiminnan kautta kuntalainen voi kehittää itseään, lisätä osaamistaan, edistää hyvinvointiaan ja kokea yhteenkuuluvuutta.

Kuntalaisten toiveet palveluiden kehittämiseksi otetaan huomioon ja tavoitteena on hyvä yhteistyö kunnassa toimivien yhdistysten ja muiden tahojen kanssa.

Tilat, tapahtumat ja toiminta mahdollistavat eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamisia. Viihtyisä ympäristö ja mahdollisuus aktiiviseen elämäntapaan ja elinikäiseen oppimiseen lisäävät hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Yleistä

Kunnan asukasmäärän voimakas kasvu on haaste kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluille. Kunnan investoinnit tulevina vuosina keskittyvät päivähoito- ja kouluinvestointeihin. Kansalaisopiston sekä kulttuuri- ja nuorisopalvelujen toimintaan osoitettujen tilojen suhteen ei ole näköpiirissä investointeja.

Yläkoulujen läheisyyteen suunnitellut koulu- ja päiväkotilaajennukset edellyttävät samanaikaista panostamista liikuntapaikkoihin ja -kenttiin, ulkoilualueisiin, toimivaan ja turvalliseen arkiliikuntaan, virkistykseen, nuorisotiloihin, asukkaiden tapaamispaikkoihin, kansalaisopiston toimitiloihin jne.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut pyrkii hyvään yhteistyöhön ja toimiviin sopimuksiin eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Tämän lisäksi yhdistyksille tarjotaan mahdollisuutta kokoontua koulujen tiloissa. Osapuolten työn helpottamiseksi uudistetaan ja yksinkertaistetaan avustusten hakukäytänteitä ja hakuprosessia.

Kansalaisopisto

Tukena kansalaisopiston kehittämistyölle on vuoden 2016 aikana luotu laatukäsikirja, jota vuoden 2017 aikana täydennetään eri aineiden opetussuunnitelmilla.

Kotouttamiskoulutus aloitettiin syksyllä 2016 oppivelvollisuusrajan ylittäneille. Toiminta jatkuu tarpeen mukaan vuonna 2017.

Kirjastopalvelut

Tarkoituksena on, että uusi kirjastolaki tulisi voimaan 1.1.2017. Kirjastolain sisällöstä on OKM:n tiedotteessa määriteltä seuraavia tavoitteita: "Kirjastolain uudistamisella edistetään asukkaiden osallisuutta ja sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumista verkottuneessa kansalaisyhteiskunnassa sekä turvataan tiedon ja kulttuurin yhdenvertainen saatavuus. Keskeisenä tavoitteena on edistää yhteiskunnallista demokratiakehitystä ja vahvistaa yleisten kirjastojen toimintaedellytyksiä muuttuvassa toimintaympäristössä".

Kunta on yhteistyössä Porsse-kirjastojen (Porvoo, Askola, Pornainen) sekä usean muun uusmaalaisen kunnan kanssa päättänyt ottaa käyttöön KOHA-käyttöjärjestelmän alkuvuodesta 2017. Uusi järjestelmä mahdollistaa myös paremmat yhteisöllisesti verkon kautta tarjottavat kirjastopalvelut.

Kirjaston palvelukonsepti saa uuden lisän, kun kunnan ulkoinen asiakaspalvelu siirtyy Kuntalasta kirjastoihin. Kirjasto panostaa yhä enemmän tapahtumatarjontaan, koska kirjastoon on palkattu tuottaja kirjastoammatillisen sijaan. Kirjasto tarjoaa uusia "tuotteita" kuten mediakasvatusta ja elämyksellisiä kirjastovierailuja koulu- ja päiväkotiryhmille.

Pääkirjaston peruskorjaus suoritetaan vuoden 2017 aikana.

Kulttuuripalvelut

Nikkilän taideohjelman kautta toteutetaan taidehankintoja sitä mukaa kun Jokilaakson ja Nikkilän keskustan eri rakennushankkeet etenevät. Nikkilän Taideohjelma sisältää hallitusohjelmassa määriteltä taiteen prosenttiperiaatetta.

Kulttuuripalvelut pyrkii yhteistyön kautta aktivoimaan asukkaat ja toimijat Söderkullassa, jotta kulttuuritapahtumien tarjonta siellä lisääntyisi.

Vuonna 2017 Suomi täyttää sata vuotta. Kulttuuripalvelut koordinoi tapahtumia Sipoossa juhluvuonna.

Liikuntapalvelut

Vuoden 2017 aikana valmistuu Sipoon kunnan liikuntapalvelusuunnitelma, joka sisältää tarkemmat toimenpide-ehdotukset ja linjaukset liikunnan edistämiseksi kunnassa. Liikuntapalvelusuunnitelman laadinnassa kuullaan sekä kuntalaisia että päättäjiä, jotta liikuntapaikkaverkosto ja niissä tarjot-

tavat toiminnot vastaisivat mahdollisimman hyvin paikallista tarvetta. Liikuntapalvelusuunnitelma antaa työkaluja liikuntaverkoston suunnittelulle ja tuleville liikuntapaikkainvestoinneille. Keskusurheilukenttä pidetään käyttökelpoisessa kunnossa.

Maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla jatketaan ja hankkeelle haetaan jatkorahoitus.

Nuorisopalvelut

Uusi nuorisolaki on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017. Lain tarkoituksena on vahvistaa nuorten edellytyksiä osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnassa sekä edistää nuorten yhdenvertaisuutta. Lisäksi tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä. Laki pyrkii parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja sekä nuorten oikeuksien toteuttamista. Tavoitteiden lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Sipoolaisien nuorten erilaiset oireilut kuten ilkeältä, kouluista pois jääminen, päihteiden käyttö, yksinäisyys ja masentuneisuus, ovat lisääntyneet. Osaksi nuorisopalveluja onkin syytä palkata erityisnuorisotyöntekijä, jonka tehtävänä olisi kohdata ja tukea nuoria erilaisissa elämään liittyvissä ongelmatilanteissa. Erityisnuorisotyö keskittyy ihmissuhteiden vahvistamiseen, päihteiden käytön vähentämiseen ja nuorten elämänhallinnan tukemiseen. Erityisnuorisotyö toteutetaan pääasiassa nuorten vapaa-ajalla. Kiinnitetään erityistä huomiota Etelä-Sipoon nuorisotyöhön. Etelä-Sipoon nuorisotila Pleissi on ylikuormittunut. Alueella havaittu nuorison oireilua ja lieveilmiöitä mm. kirjastoon kohdistunutta ilkeältä.

Nuorisopalvelut pyrkii edistämään maahanmuuttajanuorten kotoutumista järjestämällä heille mielekästä vapaa-ajantoimintaa. Toiminnan tavoitteena on kotoutuminen, tiedon lisääminen suomalaisesta kulttuurista ja erilaisista toimintatavoista sekä rohkaista nuoria olemaan aktiivisia kansalaisia.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2015	TA2016	TPE 2016	TA 2017
Kansalaisopiston opetustuntien määrä	9 793	10 000	10 200	10 200
Kansalaisopiston toimintakate €/asukas	-36	-30	-30	-29
Kirjaston kävijämäärät	164 881	161 000	157 000	110 000
Kirjaston lainausten määrä/asukas	15	15,7	15,6	14
Kulttuuripalvelujen toimintakate €/asukas	-32	-28	-28	-28
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset		680	676	685
Liikuntapalvelujen toimintakate €/asukas	-	-96	-93	-90
Liikunta-avustukset €/asukas	13	12	12	12
Nuorisopalvelujen toimintakate €/asukas	-24	-29	-29	-29

* Pääkirjaston peruskorjaus aloitetaan keväällä 2017 ja kirjasto siirtyy väistötiloihin. Tarkkaa arviota miten tämä vaikuttaa kävijämääriin ja lainausten määrään on vaikea tehdä.

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot	648	681	618	568	577	577	612	612
Määräraha	Toimintamenot	-5 746	-5 749	-5 848	-5 798	-5 820	-5 797	-5 972	-6 101
Toimintakate	Netto	-5 098	-5 068	-5 230	-5 230	-5 243	-5 220	-5 360	-5 489
Määrärahan muutos %		0,0	0,1	1,7	-0,9	0,4	0,0	2,6	2,2
Määrärahan muutos euroina		0	-3	-99	50	-22	1	-152	-129
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-268	-261	-262	-262	-256	-255	0	0
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	49,5	44,7	50,0	44,0	36,4	36,4	50	50
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-102 990	-113 378	-104 600	-118 864	-144 038	-143 407	-107 200	-109 780

5.6 TOIMIALA: TEKNINEN VALIOKUNTA, RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALIOKUNTA

VASTUUALUE: TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ

VASTUUHENKILÖ: Tekninen johtaja

Allaoleva taulukko on ilman Sipoon Veden lukuja

		1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Toimintatulot		10 231	10 225	10 216	10 217	9 215	9 230	9 513	9 513
Määräraha	Toimintamenot		-15 606	-13 879	-15 300	-14 872	-14 715	-14 630	-14 621	-14 670
Toimintakate	Netto		-5 375	-3 654	-5 084	-4 655	-5 500	-5 400	-5 108	-5 157
Määrärahan muutos %			-1,7	-11,1	10,2	-2,8	-5,7	5,4	-0,6	0,3
Määrärahan muutos euroina			265	1 727	-1 421	428	891	-751	94	-49
Toimintakatteen muutos %			-5,9	-32,0	39,1	-8,4	2,3	47,8	-7,1	1,0
Toimintakatteen muutos euroina			335	-1 721	1 430	429	125	1 746	-392	49
Suunn.muk. poistot										
Asukkaat	31.12.		19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas		-282	-188	-254	-233	-268	-263	-241	-235
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos										
laskennallisina virkoina	htv		103,9	110,4	105,5	108,0	106,5	116,5	107,0	107,5
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-150 202	-125 716	-145 024	-137 704	-138 169	-125 579	-136 645	-136 465
Toimintakulut			-15 607	-13 880	-15 300	-14 872	-14 714	-14 630	-14 621	-14 670
Palkat ja palkkiot			-3 625	-3 534	-3 889	-3 889	-3 772	-3 772	-3 772	-3 772
Henkilösivukulut			-995	-987	-1 062	-1 062	-1 029	-980	-1 029	-1 029
Henk.korvaukset			77	73						
Henkilöstökulut			-4 543	-4 448	-4 951	-4 900	-4 800	-4 752	-4 800	-4 800
Asiakaspalvelujen ostot										
Muiden palvelujen ostot			-6 763							
Palveluiden ostot, ulkoiset			-5 742	-4 374	-4 528	-4 500	-4 436	-4 401	-4 371	-4 400
Palveluiden ostot, sisäiset			-463	-446	-267	-326	-322	-322	-322	-322
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			-2 913	-2 643	-3 115	-2 900	-2 828	-2 828	-2 800	-2 820
Avustukset			-80	-80	-81		-81	-81	-81	-81
Muut toimintakulut, ulkoiset			-1 275	-1 268	-1 495	-1 450	-1 318	-1 318	-1 318	-1 318
Muut toimintakulut, sisäiset			-591	-621	-863	-796	-929	-929	-929	-929
Toimintatuotot			10 232	10 225	10 217	10 217	9 215	9 230	9 513	9 513
Myyntituotot, ulkoiset			131	44	107	107	55	55	55	55
Myyntituotot, sisäiset			2 005	2 032						
Maksutuotot			913	530	670	670	551	565	665	665
Tuet ja avustukset			28	29	10	10	9	9	9	9
Muut toimintatuotot, ulkoiset			1 169	1 324	1 042	1 263	920	920	1 020	1 020
Muut toimintatuotot, sisäiset			5 985	6 267	8 388	8 167	7 681	7 681	7 764	7 764
Valmistus omaan käyttöön			100							

Tulosyksikkö	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €								
Kehittäminen ja tuki								
Tuloarvio	37	39	82	53	600	629	712	712
Määräraha	-2 490	-2 644	-2 985	-2 984	-3 454	-3 272	-3 460	-3 459
Toimintakate	-2 453	-2 605	-2 903	-2 931	-2 854	-2 643	-2 748	-2 747
Rakennusvalvonta								
Tuloarvio	905	525	650	485	559	559	559	559
Määräraha	-776	-776	-811	-795	-773	-728	-836	-836
Toimintakate	129	-251	-161	-310	-214	-169	-277	-277
Ympäristönsuojelu								
Tuloarvio	21	16	40	38	40	40	40	40
Määräraha	-453	-436	-490	-441	-491	-491	-489	-489
Toimintakate	-432	-420	-450	-403	-451	-451	-449	-449
Katu- ja viheralueet								
Tuloarvio	190	118	161	190	201	151	245	245
Määräraha	-2 502	-1 586	-2 024	-1 956	-1 912	-2 043	-1 965	-2 015
Toimintakate	-2 312	-1 468	-1 863	-1 766	-1 711	-1 892	-1 720	-1 770
Toimitilat								
Tuloarvio	9 078	9 527	9 283	9 451	7 815	7 851	7 957	7 957
Määräraha	-9 385	-8 437	-8 990	-8 696	-8 085	-8 096	-7 871	-7 871
Toimintakate	-307	1 090	293	755	-270	-245	86	86
Yhteensä								
Tuloarvio	10 231	10 225	10 216	10 217	9 215	9 230	9 513	9 513
Määräraha	-15 606	-13 879	-15 300	-14 872	-14 715	-14 630	-14 621	-14 670
Toimintakate	-5 375	-3 654	-5 084	-4 655	-5 500	-5 400	-5 108	-5 157

Toiminta-ajatus

Osasto tarjoaa kuntalaisille viihtyisän, turvallisen ja toimivan elinympäristön johtamalla ja toteuttamalla kunnan investoinnit, ohjaamalla ja valvomalla kunnassa tapahtuvaa rakentamista sekä ylläpitämällä Sipoon infran palveluja ja toimitiloja.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2017–2019

Sipoon Vesi on Sipoon kunnan vesihuoltoliikelaitos ja edelleen osa Tekniikka- ja ympäristöosastoa. Sipoon Vedelle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet esitetään osana Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarviota. Sipoon Veden talousarvio on esitetty erikseen kohdassa 9. Sipoon Vettä veloitetaan sen ostamista sisäisistä palveluista, kuten Talous- ja hallintokeskuksen antamasta talouspalveluista ja henkilöstöyksikön palveluista. Myös Tekniikka- ja ympäristöosasto veloittaa sen antamista palveluista, kuten laskutuspalveluista ja laajennusinvestointien rakennuttamispalveluista.

Vuoden 2017 alusta kunnan omistamien vuokra-asuntojen hallinta ja talous siirretään TEKY:n sisällä Kehittäminen ja tuki -yksikölle. Toimitilat-yksikön tarkoituksena on hallita, ylläpitää ja investoida kunnan tarpeisiin tiloja ja järjestellä kiinteistöomaisuus tarkoituksenmukaisesti. Henkilöstövuokra-asuntojen hallinta ei suoraan liity Toimitilat-yksikön perustehtävään, ja henkilöstövuokra-asuntojen hallinnan siirtäminen Kehittäminen ja tuki -yksikölle mahdollistaa paremmin asuntokannan kehittämisen laadukkaammin ja strategisemmin.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2017–2019

Taulukossa on esitetty Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarvio vuodeksi 2017 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2018 ja 2019. Toimintatulot ja -menot on arvioitu vuoden 2017 kustannustasossa. Toimintatuloihin ja -menoihin on sisällytetty osaston kattilankansisäästöt ja toiminnan tehostamistoimenpiteet.

Talousarviossa 2017 teknisen toimen toimintamenot pienenevät yhteensä noin 0,59 milj. euroa verrattuna vuoden 2016 budjettiin.

Talousarviossa 2017 teknisen toimen toimintatulot pienenevät. Pieneneminen johtuu palvelutuotannon tehostumisen mahdollistamisesta ylläpitovuokrien alentamisesta.

Sisäinen vuokra käsittää myös pääomavuokran, joka tuloutetaan kunnan budjettiin. Uudet investoinnit, kuten Nikkilän Sydän, nostavat pääomavuokraa johtuen uuden kohteen suuremmasta arvosta. Koska tilatehokkuutta on lisätty, ei kokonaisvuokra kuitenkaan nouse.

Toimintamenot

Vuoden 2017 toimintamenoehdotus pienenee vuoden 2016 talousarviosta noin 586 000 eurolla. Pääsyy talousarvion toimintamenojen pienenemiseen on se, että Tekniikka- ja ympäristöosasto on tehostanut omaa toimintaansa erityisesti kiinteistöpalveluissa ja katu- ja viheralueiden kunnossapidossa palvelutasosta tinkimättä.

Vuosien 2018 ja 2019 toimintamenot on esitetty vuoden 2016 kustannustasossa. Toimintamenot pysytään pitämään samalla tasolla kuin aikaisemmin, vaikka koko infra-omaisuus kasvaa selvästi asukasmäärän kasvaessa. Asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuonna 2017 noin 500 asukkaalla, vuonna 2018 noin 700 asukkaalla ja vuonna 2019 noin 700 asukkaalla.

Toimintatulot

Vuoden 2017 toimintatulojen ennustetaan pienenevän vuoden 2015 talousarviosta noin 1,0 milj. euroa. Vuosina 2018 ja 2019 toimintatulojen ennustetaan pysyvän reaalisesti likimain samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Vuoden 2017 toimintatulojen pieneneminen johtuu pääosin kiinteistöjen sisäisten vuokrien ylläpito-osuuden pienentämisestä. Sitä on pienennetty, koska kiinteistöjen ylläpito on tehostunut ja hyöty siitä halutaan kiinteistön haltijalle. Sisäisten asiakkaiden tyytyväisyys kiinteistön hoitoon on kasvanut.

Koko osastoa koskevat tavoitteet 2017–2019

Kunnan kasvustrategian tukeminen

Investointikohteiden kohdistamisen apuvälineinä ovat kymmenen vuoden investointiohjelma ja INTO-työkalu. Investointihankkeen lähtökohtana ja perustana on hyvä toiminnallinen ja tekninen suunnittelu, koska investointikustannukset sidotaan hankkeiden suunnitteluun.

INTO-ohjelmisto jakautuu yhdyskuntakehityksen infra-osaan ja rakennukset-osaan. Yhdyskuntakehityksen infra-osa käsittää prosessin kaavoitus–infran rakentaminen–tontinmyynti–asukkaan muutto. Työkalulla saadaan realistinen kuva uusien alueiden ja kaavamuutosalueiden asukaslisäyksestä ja alueiden toteutuksen vaikutuksesta talouteen.

Laadittu investointiohjelma on infra-investointien osalta lähtenyt kaavoituksen aikataulusta. Työkalu mahdollistaa myös tonttien myynnistä ja markkinoinnista lähtevän suunnitteluprosessin. INTO-ohjelmiston rakennukset-osan lähtökohtana ovat asukasmäärä ja sen kehittyminen sekä toimintojen palveluverkkosuunnitelmat. Osiossa määritellään investointikustannusten lisäksi rakennusten rakentamisen tehokkuuden tunnusluvut. INTO-työkalua on käytetty hyväksi investointisuunnitelman laadinnassa.

Strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet voidaan jakaa

- 1) uudistavaan, kauaksi katsovaan, rakenteita muuttavaan strategiaan ja
- 2) jatkuvaan kehittämiseen esim. moderniin kekseliääseen digitekniikkaan tai tehostamiseen benchmarkingin avulla. Teknisessä toiminnassa molemmat strategiat ovat tärkeitä ja tukevat toisiaan.

Jokainen investointikohde nähdään uudistavana kehittämistoimenpiteenä ja siten suunnittelua tehtäessä tulee kehittää ja uudistaa ko. kohteessa tehtävää toimintaa. Investoinnin suunnittelun yhteydessä tehtävän kehittämisen ja suunnittelun tavoitteena tulee olla, että jokainen investointi, riippumatta onko se yhdyskuntarakennetta eli infraa tai kiinteistöä koskeva, tulee toteuttaa siten, että viihtyvyys, turvallisuus, toiminnollisuus ja monikäyttöisyys ovat tasapainossa investointi- ja elinkaarikustannusten / kaavatalouden kanssa eli toiminnan laatu paranee ja kustannukset laskevat.

Kattilankansiperiaatteen säästöt ja tuotot on viety osaksi Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarvioehdotusta sekä talousarviovuoden 2017 osalta. Sipoon kunnan tavoite siirtyä kohti itseoppivaa asian-
tuntijaorganisaatiota on luonnollinen jatke Tekniikka- ja ympäristöosaston kehittämisessä. Kehittämis-
työ ICT:tä hyväksi käyttäen on myös yksi keskeinen osa Tekniikka- ja ympäristöosaston työkalupakkia. Lisäksi yksi keskeinen kehittämiskokonaisuus on hankintojen kehittäminen kilpailuttamisen keinoin. Ko. kehittämisprojekti on aloitettu jo keväällä 2015 ja jatkuu vielä koko vuoden 2017.

Talousarviovuonna 2017 Tekniikka- ja ympäristöosastolla on käynnissä tai käynnistetään seuraavat ICT-pohjaiset kehittämisprojektit:

Digitaalinen projektiviestintä

- Kehitetään sähköinen viestintäkanava, jonka avulla esitellään Sipoon rakennus- ja kehittämishankkeita kuntalaisille ja sidosryhmille. Projektista vastaa Kehittäminen ja tuki -yksikkö. Rakennusvalvonnan sähköinen arkistointi.
- Rakennusvalvonnassa sähköistetään lupien arkistointi, jonka avulla Rakennusvalvonnan toimintaa voidaan tehostaa ja palvelua parantaa.

Sähköinen ympäristölupapalvelu

- Ympäristönsuojeluyksikkö laatii ympäristöluvan hakemiseksi sähköisen ympäristölupa.fi palvelun, jonka avulla ympäristölupaa voidaan hakea ja luvan käsittelyä seurata.

Sähköinen katulupapalvelu

- Katu- ja viheralueet-yksikkö laatii mm. kaivulupien hakemiseksi sähköisen kaivulupa.fi palvelun, jonka avulla ympäristölupaa voidaan hakea ja luvan käsittelyä seurata.

Kiinteistön hallintajärjestelmä

- Toimitilat yksikkö hankkii, määrittää ja ottaa käyttöön kiinteistön hallintajärjestelmän joka on yhteensopiva kiinteistön toiminnanohjausjärjestelmän kanssa. Järjestelmässä hallitaan kiinteistön piirustukset, asiakirjat, sisäinen vuokra, peruskorjaukset jne.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmien toiminnan ja käyttöliittymien yhtenäistäminen

- Kiinteistöautomaatiota kehitetään helpommaksi ja yhtenäisemmäksi työkaluksi palvelemaan tarkoitustaan, eli kiinteistön seuranta ja talotekniikan ohjausta. Projektia jatketaan.

Lukituksen, kulunvalvonnan ja turvajärjestelmien toiminnan ja käyttöliittymien yhtenäistäminen

- Yhtenäistetään ja kehitetään käytännön työssä toimivammaksi järjestelmäksi siten, että työ voidaan tehdä sujuvammin ja joustavammin.

Edellä mainitut ICT-projektit ovat yksi keskeinen osa osaston kehittämistä ja kustannusten hallintaa. Toinen keskeinen osa osaston kehittämisestä ja kustannusten hallinnasta tehdään investointien ja hankintojen yhteydessä tehtävästä kehittämisestä.

Koko osastoa koskevat strategiset ja sitovat tavoitteet vuosiksi 2017–2019

Asiakaslähtöisyyden osaston strategisena ja sitovana tavoitteena on digitaalisen asiakaspalvelun laajentaminen osaksi katu- ja viheralueiden ja ympäristönsuojelun työtä.

Osaston jatkuvan parantamisen strategisena ja sitovana tavoitteina on saattaa loppuun vähintään kaksi käynnissä olevaa ja hyväksyttyä induktioliesiprojektia.

Talouden kattilankansiperiaatteen säästöt on sisällytetty osaston talousarvioon, joka on joka vuosi lisääntyvästä asukasmäärästä huolimatta pienenevä.

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Ympäristö- ja kaivulupia hallinnoidaan sähköisten järjestelmien avulla.	Järjestelmät käytössä tarjottavana kanavana
Jatkuva parantaminen	Saatetaan loppuun käynnissä olevia induktioliesiprojekteja	Vähintään kaksi hyväksyttyä induktioliesiprojektia saatetaan loppuun.

Talouden kattilankansiperiaate	Vuoden 2017 talousarviossa py- sytään toimintamenojen ja toi- mintatulojen osalta.	Kate < = -5 500 000 eu- roa Menot < = 14 800 000 euroa
Nostokurkia Sipooseen	10 vuoden investointiohjelma päivitetään ja investointisuunni- telma laaditaan.	Investointiohjelma ja -suunnitelma on laadittu osana talousarviopro- sessia.

Riskiarvio

Teknisen toimialan riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Vesihuollon riskit on käsitelty erikseen Sipoon Veden talousarviossa.

Taloudellisena ja myös terveyteen liittyvänä riskinä on poikkeukselliset luonnonilmiöiden kuten rankkasateiden tai tuulten aiheuttamat vahingot tai haitat kuten teiden muuttuminen kulkukelvottomiksi tai kiinteistöihin kohdistuvat vahingot. Tilateen hoitamiseksi Sipooossa on varallaolojärjestelmä, jonka avulla pienennetään mm. erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja edistetään asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista.

Taloudellisena ja myös terveyteen liittyvänä riskinä ovat rakennusten sisäilmaperusteiset äkillisesti ilmenevät tilanteet. Toimitilat-yksiköllä on valmiiksi suunniteltu prosessi sisäilmaperusteisissa tilanteissa käsittäen sekä tutkimukset että nopeat toimenpiteet. Mikäli pienehkö kohde esimerkiksi yksi sarjainen koulu joudutaan sulkemaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyvistä seikoista johtuen, voivat kustannukset kasvaa useisiin miljooniin euroihin.

Investointihankkeet käsittävät sekä taloudellisia että terveyteen liittyviä riskejä. Riskejä vältetään sekä huolellisella suunnittelulla että investointihankkeisiin liittyvillä turvallisuuskoordinaattoreilla. Hyvällä suunnittelulla pyritään estämään kustannusarvioiden merkittävä ylitys, mikä isoissa kohteissa voi olla merkittävä.

Ympäristöön liittyvät riskit liittyvät olemassa oleviin rakenteisiin kuten lakkautettuihin kaatopaikkoihin ja riskitoimijoihin. Ympäristönsuojeluyksikkö antaa suurimman riskin omaavalle toiminnalle luvan ja lupaehtot.

Vuoden 2016 aikana TEKY:ssä on ollut käynnissä päivistystoiminnan kehittämisprojekti, jolla pyritään selkeyttämään ja tehostamaan päivistystoimintaa, jonka yhtenä tarkoituksena on vahinkojen rajoittaminen äkillisesti syntyvissä tilanteissa. Lisäksi henkilöstön koulutukset pienentävät riskitilanteita ja niiden syntymistä.

Sipoon Veden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Sipoon Vesi vastaa kunnan vesihuoltolaitokselle kuuluvista tehtävistä. Yksikkö varmistaa ja turvaa sipoolaisille korkealaatuiset vesihuollon palvelut. Sipoon Vesi kuuluu osana Tekniikka- ja ympäristöosastoa ja sen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet valmistelee Tekniikka- ja ympäristöosasto.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017 ja talousarviokaudelle 2017–2019

Sipoon Vedelle asetettavat toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

- Vuositavoitteiden tulee perustua kunnan vuositavoitteisiin ja toimenpiteisiin.
- Sipoon Vesi toteuttaa kunnan yleisiä kehittämisprojekteja kuten esim. Induktioliesiprojektia yhdessä muun kunnan kanssa.
- Sipoon asiakkaiden tiedottamisen kehittäminen yhteistyössä kunnan ja kumppanien kanssa.

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2017 ja talousarviokaudelle 2017–2019

Sipoon Veden taloudelliset tavoitteet ovat:

- Päivittää palveluhinnasto kustannusvastaavaksi ja rakenteeltaan tarkoituksenmukaiseksi.

- Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset viimeistään vuonna 2018 päätetyillä veden hinnoittelulla ja tämän jälkeen vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset kasvun tuomien lisätulojen avulla korottamatta veden hintoja.
- Sipoon Vesi raportoi talouden toteutumisesta ja toteumaennusteesta kerran kuussa.
- Sipoon Vesi laatii investointiohjelman ja suunnitelman yhteensopivaksi kunnan investointiohjelman kanssa.

TULOSYKSIKKÖ: KEHITTÄMINEN JA TUKI

VASTUUHENKILÖ: Toimialan kehittämisspäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosyksikkö huolehtii osaston tukipalveluista ja kehittämisen & strategiatyön koordinoinnista. Yksikkö vastaa kunnan lyhytaikaisesta tilanvuokrauksesta ja teknisestä tapahtumajärjestämisestä (Sipoo-talo -toiminto) sekä kunnan henkilökunta-asunnoista. Yksikön määrärahaan sisältyvät myös pelastustoimintaan varatut määrärahat.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Yksikön matriisimainen, koko osastoa palveleva rooli on vahvistunut entisestään sen otettua vetovastuun hankintojen kehittämisestä ja koordinoinnista osastolla. Hankintojen ja niihin liittyvän toiminnan määrätietoinen kehittäminen jatkuu tulevina vuosina. Kestävään kehitykseen ja energiaratkaisuihin liittyvien tavoitteiden strateginen edistäminen saa entistä konkreettisempiä muotoja vuonna 2017. Kuntaan perustetun kehittämisverkoston rooli lähivuosien kehittämisessä on merkittävä ja yksikkö on mukana verkostossa kahden henkilön voimin. Yksikön rooli osaston viestinnän ja asiakaspalvelun kehittämisessä sekä eri yhteistyöhankeissa tulee lähivuosina olemaan suuri.

Yksikön toimintamallin muutos ja sijaistamismallin rakentaminen ovat vähentäneet tukipalvelutoimintojen haavoittuvuutta ja keventäneet muun muassa kunnan kannalta tärkeään Sipoon Veden laskutukseen kohdistunutta resurssipainetta. Yksikön toimistosihteerin siirtyminen kunnan hallintotiimiin on tuonut muulle henkilöstölle jonkin verran lisää tehtäviä, vaikka toisaalta myös asianhallintaan liittyvät tehtävät ovat vähentyneet muutoksen myötä.

Vuonna 2016 avatun sähköisen tilavarausportaali Sipoo-talon ja siihen liittyvän tukipalvelutoiminnan aloitus on tuonut kuntaan täysin uudenlaisen digitaalisen foorumin, jossa tilantarjoajat, kuntalaiset ja muut toimijat kohtaavat. Sipoo-talon kehitystyö jatkuu vuonna 2017. Sipoo-talo on osa kunnan digitalisaatioon liittyviä toimenpiteitä.

Kunnan omistamien ns. henkilökunta-asuntojen kokonaisuus siirtyi Toimitilat-yksiköstä Kehittäminen ja tuki -yksikön vastuulle vuoden 2016 aikana. Henkilökunta-asuntojen tarkoitusta, roolia ja hallinnointikäytäntöjä pohtiva kehitystyö jatkuu vuoden 2017 puolelle.

Tunnusluvut

	TP 2015	TA 2016	TPE2016 (ennuste)	TA 2017
Pelastustoimi, käyttökustannukset, euroa/asukas*	116	105	105	104
- vuokratut asuin- huoneistojen lkm	103	103	89	89

*Käyttökustannuksiin sisältyvät toimintamenot, poistot ja arvonalentumiset.

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Tuotot	37	39	82	53	600	629	712	712
Määräraha	Kulut	-2 490	-2 644	-2 985	-2 984	-3 454	-3 272	-3 460	-3 459
Toimintakate	Netto	-2 453	-2 605	-2 903	-2 931	-2 854	-2 643	-2 748	-2 747
Määrärahan muutos %		-5,7	6,2	12,9	19,8	15,8	9,7	0,2	0,0
Määrärahan muutos euroina		150	-154	-341	-494	-470	-288	-6	1
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-129	-134	-145	-147	-139	-129	-130	-125
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos									
laskennallisina virkoina	htv	5,2	8,9	11,0	8,0	10,1	10,1	11,0	11,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-478 846	-297 079	-271 364	-373 000	-341 980	-323 960	-314 545	-314 455

TULOSYKSIKKÖ: RAKENNUSVALVONTA

VASTUUHENKILÖ: Rakennusvalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on tuottaa terveellistä ja turvallista rakentamista ja hyvää kuntakuvaa sekä viihtyisää elinympäristöä. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvat rakennetun ympäristön valvonta, rakentamista ja muita toimenpiteitä koskeva ohjaus, neuvonta ja lupakäsittely sekä rakentamisaikainen valvonta.

Rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavat mm. maankäyttö- ja rakennuslaki, maankäyttö- ja rakennusasetus, Sipoon kunnan rakennusjärjestys, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kaavat ja niiden määräykset.

Rakennusvalvonnan toiminta on asiakaslähtöistä ja myönteistä.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Viranomaistehtävien hoitamisen ohella rakennusvalvonta kehittää toimintaansa kohti nopeampaa, laadukkaampaa, myönteisempää ja asiakaslähtöisempää lupaprosessia. Rakennusvalvonnan henkilöstö käyttää aktiivisesti sähköisen lupa-asioinnin välinettä (Lupapiste.fi) sekä on mukana ko. asiointivälineen kehittämisessä: vuonna 2017 pyritään siirtämään myös rakentamisaikainen valvonta sekä sähköisen käyttöarkiston luominen Lupapisteeseen. Rakennusvalvontaohjelma on vaihdettu ajanmukaisempaan. Rakennusjärjestys uudistetaan.

Rakennusrekisterin laadunparannusprojekti, joka on käynnistetty loppuvuodesta 2014, on saatu valmiiksi yhtenäistämisten osalta (VRK ja Verohallinto). Rekisteristä puuttuvien tietojen päivytystä rakennettujen kiinteistöjen osalta maastokäynnein tehdään erillisprojektina vuosittain.

Rakennusvalvonnan toiminnan tuoton määrä syntyy väestönkasvusta ja sen aiheuttamasta lisääntyvistä rakentamistarpeesta. Rakentamisen määrä pientalojen osalta on säilynyt suhteellisen vakaana; merkittävät muutokset rakennusvalvonnan tuottoihin syntyvät laajoista asuinrakentamisen hankkeista sekä yritysten toimitilojen tai tuotantorakennusten hankkeista neliöperusteisen taksan kautta.

Lupaprosessia kehittämällä ja sähköisen asioinnin avulla pyritään kasvun vuosinakin vähintäänkin säilyttämään palvelun laatu nykyisellä henkilömäärällä.

Säätelyä puretaan ja rakentamismahdollisuuksia lisätään muun muassa ottamalla käyttöön uusi rakennusjärjestys.

Tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016 ennuste	TA 2017
- rakennusluvut, lkm	322	280	270	280
- toimenpideluvat, lkm	109	100	110	100
- poikkeamisluvat, lkm	96	ei määritelty	60	70
- poikkeamislupien keskimääräinen käsittelyaika, kk	9	ei määritelty	9	7
- rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika, kk	1,9	2,0	2,5	2,0
- käyttöönotetut tai valmistuneet				
- asunnot (uudisrakennukset), lkm	220	250	400	450
- asuinrakentamiseen myönnettyt luvat (uudisrakennukset), lkm	120	130	120	125
- asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä (uudisrakennukset), lkm	300	350	400	450

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio Tuotot		905	525	650	485	559	559	559	559
Määräraha Kulut		-776	-776	-811	-795	-773	-728	-836	-836
Toimintakate Netto		129	-251	-161	-310	-214	-169	-277	-277
Määrärahan muutos %		-3,4	0,0	4,5	2,4	-2,8	-8,4	8,2	0,0
Määrärahan muutos euroina		27	0	-35	-19	22	67	-63	0
Asukkaat 31.12.		19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot euroa/asukas		7	-13	-8	-16	-10	-8	-13	-13
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos									
laskennallisina virkoina htv		9,6	10,4	11,0	11,0	10,5	10,5	10,0	10,5
Toimintakulut yhteensä euroa/htv		-80 833	-74 615	-73 727	-72 273	-73 619	-69 333	-83 600	-79 619

TULOSYKSIKKÖ: YMPÄRISTÖNSUOJELU

VASTUUHENKILÖ: Ympäristönsuojelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelu toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Yksikön tehtävänä on kunnassa vastata alan valvonnasta, lupakäsittelystä, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä huolehtia siitä, että ympäristönsuojelusta annettua lainsäädäntöä ja määräyksiä noudatetaan.

Yksikön määrärahaan sisältyy alueellisesti hoidetun maaseutuhallinnon tehtäviä varten varattu määräraha.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Muutokset henkilöstössä on näkynyt vahvasti vuonna 2016 ympäristönsuojeluyksikön toiminnassa. Tilanne jatkuu vuosina 2017–2018, kun kahta virkaa hoitavat määräaikaiset sijaiset pienessä 4,5 henkilön yksikössä.

Ympäristölainsäädännön kokonaisuudistuksen vaikutus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan luo tarvetta tarkastella ja kehittää työmenetelmiä, prosesseja sekä toimintatapoja. Lakimuu-

tosten myötä jälkivalvonta tulee väistämättä lisääntymään, mikä hallinnollisesti on aikaa vievää ja työlästä. Lupaprosessien osalta maa-aines- ja ympäristöluvan yhteislupakäsittely on uusi asia, jonka tarkoituksena on sujuvoittaa lupamenettelyä. Aluksi asia kuitenkin edellyttää sisäänajovaihetta.

Ympäristönsuojeluyksikkö kehittää sähköistä asiointia, niin sisäisesti kuin ulkoisesti. Sähköisen tiedonohjausjärjestelmän käyttöönoton tavoitteena on tiedon saavutettavuuden parantaminen ja helpottaminen. Lupapiste.fi:n ympäristöosion pilotointi on päättynyt ja yksikkö on aktiivisesti mukana kehittämässä palvelua.

Vesistöjen seuranta- ja kehittämishankkeita jatketaan Taasjärvellä, Savijärvellä ja Sipoonjoessa. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivittämistarvetta selvitetään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin asiassa.

Tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
- luvat ja päätökset, lkm	21	16	32	25
- haittailmoitukset, lkm	*	100	100	100
- lausunnot, lkm	98	50	50	50

* tietoja ei ole aikaisemmin laskettu

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Tuotot	21	16	40	38	40	40	40	40
Määräraha	Kulut	-453	-436	-490	-441	-491	-491	-489	-489
Toimintakate	Netto	-432	-420	-450	-403	-451	-451	-449	-449
Määrärahan muutos %		11,6	-3,8	12,4	-2,6	11,3	11,3	-0,4	0,0
Määrärahan muutos euroina		-47	17	-54	12	-50	-50	2	0
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-23	-22	-23	-20	-22	-22	-21	-21
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos									
laskennallisina virkoina	htv	5,5	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	5,0	5,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-82 364	-87 200	-98 000	-88 200	-100 204	-100 204	-97 800	-97 800

TULOSYKSIKKÖ: KATU- JA VIHERALUEET

VASTUUHENKILÖ: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosyksikkö huolehtii katujen, puistojen ja muiden kunnan yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta. Lisäksi yksikkö huolehtii kunnan metsien hoidosta sekä jätelain, romuajoneuvolain ja yksityisistä teistä annetun lain mukaisten kunnan tehtävien hoidosta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Sipoon kunnassa on käytössä Operaatio Kattilankannen ja Operaatio Induktiolieden projektit, joiden tarkoituksena on kohdentaa huomio tulosyksiköiden toimintatapoihin säästöjen aikaansaamiseksi. Nämä projektit ovat jatkoa jo 2013 alkaneelle TEKY:n toiminnan kehittämiseksi kohti suunnitelmallista, ennakoivampaa ja kustannustehokkaampaa toimintaa.

Katu- ja viheralueet yksikössä tämä on toteutettu oman toiminnan tehostamisella ja energian säästämällä koskien kunnossapitotöitä. Vuonna 2016 valmistuneita ja nykyisin käytössä olevia katu ja puistorekistereitä on hyödynnetty katujen ja puistojen peruskorjauksissa ja käyttöä tehostetaan vuoden 2017 aikana.

Energian säästämiseksi on katuvalaistuksessa vaihdettu nykyisiä elohopeapolttimoilla varustettuja valaisimia uusiin LED-valaisimiin vuosina 2014 ja 2015. Vuosi 2016 on valaisinvaihdon osalta viimeinen vuosi. Tarkoituksena oli tänä vuonna vaihtaa myös kunnan omistamia valaisimia ELY-keskuksen hallinnoimilla teillä. Tämä vaihe, kuten jo viime vuonna oletettiin, on viivästynyt ja sen ajallinen kesto ja laadullinen lopputulos ovat riippuvaisia ELY-keskuksen tulevista kannanotoista.

Hulevesimaksu suunnitellaan otettavaksi käyttöön vuosien 2018–2019 aikana. Hulevesimaksulla on tarkoitus kattaa HV-viemäreiden ja niihin liittyvien viivytys- ja selkeytyslaitteiden käyttö- ja rakentamiskustannuksia. Hulevesimaksun perustaksi vuonna 2016 jatketaan HV-linjojen perustietojen kartoitusta.

Toimintojen ja lupien ohjaaminen sähköisesti asiakkaiden tehtäväksi myöskin säästää henkilötyövuosia yksikön osalta. Uudet lupakäytännöt otetaan käyttöön vuonna 2017 alussa.

Näillä menetelmillä pyritään kunnossapitokustannukset lähivuosina säilyttämään yksikössä pääosin samalla tasolla kunnan huomattavasta asukasmäärän kasvusta huolimatta. Arvioiden mukaan kunnossapitokustannukset kasvavat noin 50 000 euroa vuodessa.

Vuoden 2019 jälkeen on ennustettavissa, että katujen ja puistojen kunnossapitokustannukset vuosittain kasvavat. Tämä johtuu siitä, että kunnan tällä hetkellä kunnossa olevan katujen ja puistojen korjausvelan kasvamisen ehkäisemiseksi joudutaan lisäpanostamaan vanhojen huonokuntoisten katujen ja puistojen korjauksiin. Samoin tulevat vihertöiden kustannukset kasvamaan pyrittäessä parempaan viihtyvyyteen TEKY:n strategian mukaisesti.

Tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE2016	TA 2017
- Kunnan kunnossapitämiä teitä (km)	63,9	67,5	63,9	67,5
- Katuvalaistuspisteitä (lkm)	3 689	3 750	3 689	3 750
- Rakennettuja ja hoidettuja puistoja (ha)	55,2	57,5	55,2	57,5

	1 000 €	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio Tuotot		190	118	161	190	201	151	245	245
Määräraha Kulut		-2 502	-1 586	-2 024	-1 956	-1 912	-2 043	-1 965	-2 015
Toimintakate Netto		-2 312	-1 468	-1 863	-1 766	-1 711	-1 892	-1 720	-1 770
Määrärahan muutos %		31,0	-36,6	27,6	-21,8	-2,2	4,4	2,8	2,5
Määrärahan muutos euroina		-592	916	-438	546	44	-87	-53	-50
Asukkaat 31.12.		19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot euroa/asukas		-121	-76	-93	-88	-83	-92	-81	-81
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos									
laskennallisina virkoina htv		13,3	14,8	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Toimintakulut yhteensä euroa/htv		-188 120	-107 162	-134 933	-130 400	-127 467	-136 200	-131 000	-134 333

TULOSYKSIKKÖ: TOIMITILAT

VASTUUHENKILÖ: Tilapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikkö suunnittelee, rakennuttaa, kunnossapitää ja vuokraa toimitiloja kunnan omien yksiköiden tarpeisiin sekä turvaa rakennuskannan arvon säilymistä ennakoivalla ja kestäväällä kiinteistönpidolla.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2017–2019

Yleinen taloustilanne jatkuu edelleen haastavana vuoden 2017 aikana, mikä ilmenee tiukkoina raameina toiminnan talouden lukuihin. Näiden säästövaikutus on keskeinen tulevan kolmen vuoden ajan. Toimitilayksikössä tavoitteet on jaettu kolmeen sateenvarjokohteeseen: palvelujen tehostaminen, kiinteistökannan tehostaminen sekä omaisuuden hallinnan optimointi.

Palvelujen tehostaminen on suora jatko vuonna 2013 aloitettuun suunniteltujen toimintatapojen sisäänajoon. Työ jatkuu toimitilojen operatiivisen työn suunnitelmallisuuden lisäämisellä sekä hankintojen optimoinnilla. Operatiivisen työn suunnitelmallisuus näkyy erityisesti huollon- ja siivouksen toiminnoissa, työ on pitkäjänteistä, jossa automaation määrä lisääntyy asteittain sekä huolto- ja siivous toimiin kasvavassa määrin pyörillä. Puolestaan osana hankintojen optimointia on solmittu vuoden 2016 aikana puitesopimuksia eri toimittajien kanssa ja nämä puitesopimusjärjestelyt jatkuvat vuoden 2017 aikana. Myös Nikkilän sydämen koulukeskuksen valmistuminen ja sen yhteydessä tapahtunut tilapäisten elementtirakennusten poistuminen on tuonut mukanaan kustannusten alentumista. Vuoden 2017 alussa on valmius korvaavien koulutilojen hankkimiseksi sisäilmaongelmatilojen korvaamiseksi.

Kaiken tämän tuloksena operatiivisen toiminnan kustannukset ovat alentuneet ja näin on sisäisiä vuokria pystytty alentamaan asiakkaille.

Kiinteistökannan tehostaminen saa jatkoa vuonna 2017 toisen salkutusprojektin kautta. Omaisuuden hallinnan optimointi käsittää kiinteistöjen käytön tehostumisen kautta turhiksi jäävien kiinteistöjen myynnin, joka hallinnoidaan kiinteistösalkun ja erikseen hyväksytyjen toimenpiteiden mukaisesti.

Henkilöstövuokra-asunnot ovat olleet erillinen toiminto Toimitilat-yksikössä, jonka toiminta-ajatus on ensisijassa tukea kunnan omien yksiköiden toimintaa, joten henkilöstövuokra-asuntojen hallinta tuloi-neen ja menoineen siirtyy Toimitilat-yksiköstä Kehittäminen ja tuki -yksikköön. Tämä tarkoittaa vuositasolla noin 600 000 euron tulojen ja 450 000 euron menoja siirtymistä pois Toimitilat-yksikön budjetista. Asuntojen roolista, tarpeesta ja tulevaisuudesta tehdään selvitys ja selvitykseen perustuvat toimenpide-ehdotukset, jotka tuodaan luottamuselimille päätettäväksi vuoden 2017 aikana.

Kattilankannen seurauksena ja ylläolevien muutosten takia toimitilojen vuoden 2017 käyttöbudjetti on 8 036 000 euroa, joka on 8,9 % pienempi kuin vuoden 2016 budjetti. Käyttöbudjetissa tulopuolella ylläpitovuokrat pienentyvät vuoden 2014 tilinpäätökseen verrattuna 5,1 %, mutta jatkossa vuosina 2018 - 2019 ylläpitovuokrat pysyvät 2017 tasolla.

Henkilöstömäärässä ei odoteta muutoksia vuoden 2017 aikana.

Investointipuolella vuoden 2014 aikana luotiin uusi 10-vuoden investointisuunnittelua tukeva työkalu, jonka perusteella investointikohteet määritellään. Tärkeä uusinwestointikohde toimitiloille oli vuoden 2016 syksyksi valmistunut Nikkilän Sydämen koulukeskus. Vuoden 2017 aikana jatkovalmisteluissa ovat Sipoonlahden koulun laajennus, Nikkilän sydämen päiväkotit sekä Nikkilän sydämen laajennus.

Peruskorjausinvestoinneissa vuonna 2016 merkittävää osaa näyttelivät Cook and Chill -valmistus- ja jakelukeittiöiden valmistuminen toimintakuntoon sekä sisäilmakohteina Talman koulu, Söderkullan koulukeskuksen Opintien yksikkö, Kuntala sekä Söderkullan terveysasema.

Vuoden 2017 aikana Nikkilän kirjaston suunniteltu peruskorjaus toteutetaan sekä sisäilmakohteena Opintienyksikön korjaus valmistuu. Uutena peruskorjauskohteena on Wessman-talo, joka toteutetaan entisen Kungsvägen skolan H-taloon, samalla puretaan rakennukset B2 ja B3. Energiatohokkuuden ja automaatiojärjestelmien kehittäminen niin uusiin kuin olemassa oleviin rakennuksiin on keskiössä vuonna 2017.

Tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
- osastojen käytössä olevat toimitilat htm ² (ei asunnot)	91 500	91 500	86 000	85 000
- vuokratut muut kiinteistöt, lkm	16	16	21	21
- ei- käytössä olevat toimitilat htm ² (passiiviset)	1 400	1 400	3 800	3 800

1 000 €		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tuloarvio	Tuotot	9 078	9 527	9 283	9 451	7 815	7 851	7 957	7 957
Määräraha	Kulut	-9 385	-8 437	-8 990	-8 696	-8 085	-8 096	-7 871	-7 871
Toimintakate	Netto	-307	1 090	293	755	-270	-245	86	86
Määrärahan muutos %		-7,2	-10,1	6,6	-7,3	-7,0	-6,9	-2,6	0,0
Määrärahan muutos euroina		727	948	-553	689	611	600	214	0
Asukkaat	31.12.	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	20 500	21 200	21 900
Nettomenot	euroa/asukas	-16	56	15	38	-13	-12	4	4
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos									
laskennallisina virkoina	htv	79,3	71,3	76,0	77,0	76,0	76,0	76,0	76,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-118 348	-118 331	-118 289	-112 935	-106 382	-106 526	-103 566	-103 566

6 HENKILÖSTÖ

	TP 2013	TP2014	TP2015	TA2016	TPE 2016	TAE2017	TA 2018	TA2019
KH	63,9	64,9	65,8	65,7	65,0	68,4	69,0	68,5
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Taha	41,9	44,9	45,9	44,7	46,0	48,1	49,0	48,5
Hallintopalvelut		9,0	10,2	9,1	9,1	13,0	13,0	13,0
Yhteiset asiakaspalvelut		7,1	6,5	7,0	7,4	5,6	6,0	6,0
IT-palvelut		8,6	8,7	9,0	9,5	10,0	11,0	11,0
Talouspalvelut		10,8	10,0	9,6	9,2	8,5	8,0	8,0
Henkilöstöpalvelut		9,3	10,6	10,0	10,7	11,0	11,0	10,5
Keke	21,0	19,0	18,9	20,0	18,0	19,3	19,0	19,0
Sote	326,3	328,0	321,5	327,0	327,0	345,7	331,5	333,5
Hallinto	10,1	9,9	10,0	9,0	9,0	10,0	9,0	9,0
Lnp	34,4	34,3	38,3	38,0	38,0	44,2	39,0	39,0
Työikäiset	112,4	115,6	111,1	116,0	116,0	123,7	118,0	120,0
Ikäihmiset	131,6	131,8	127,3	128,0	128,0	130,9	130,0	130,0
Ruokahuolto	37,8	36,4	34,8	36,0	36,0	37,0	35,5	35,5
Sivi	604,8	599,4	584,4	608,0	586,0	576,0	621,0	631,0
Hallinto	7,4	6,7	6,6	3,0	2,0	4,0	3,0	3,0
Varhaiskasvatus	244,2	236,2	229,9	241,0	239,0	236,7	250,0	256,0
Koulutus	302,8	307,0	303,2	314,0	301,0	298,9	318,0	322,0
Kulttuuri- ja vapaa-aika	50,4	49,5	44,7	50,0	44,0	36,4	50,0	50,0
Teky	127,1	121,9	118,3	128,0	126,0	126,5	127,0	127,5
Kehittäminen ja tuki	4,9	5,2	8,9	11,0	8,0	10,1	11,0	11,0
Rakennusvalvonta	10,3	9,6	10,4	11,0	11,0	10,5	10,0	10,5
Ympäristö	4,5	5,5	5,0	5,0	5,0	4,9	5,0	5,0
Katu- ja viheralueet	14,6	13,3	14,8	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Toimitilat	83,2	79,3	71,3	76,0	77,0	76,0	76,0	76,0
Vesihuolto *	9,6	9,0	7,9	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
YHTEENSÄ	1122,1	1114,2	1090,0	1128,7	1104,0	1116,5	1148,5	1160,5
Asukasluku	18 914	19 034	19 399	20 000	20 000	20 500	21 200	21 900

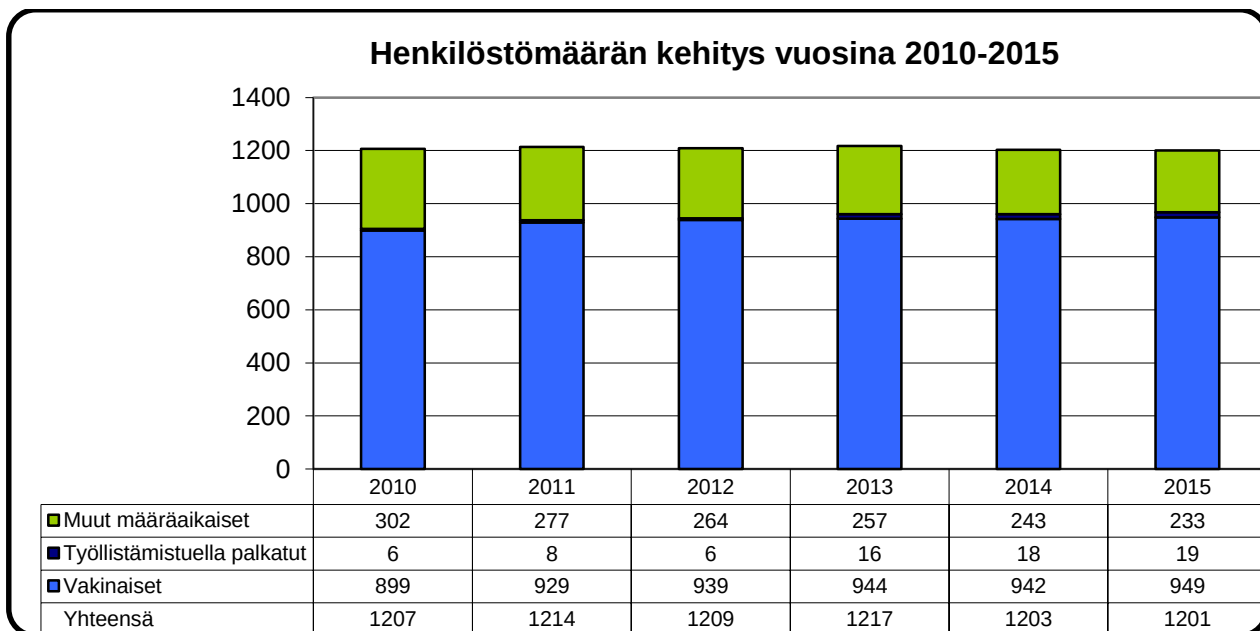
Kunnan strategian mukaan palvelutuotannon tehokkuus ja monipuolisuus varmistetaan kehittämällä henkilöstön osaamista ja turvaamalla henkilöstön saatavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään henkilöstön tehtävien ajanmukaisuuden ja ammatillisen osaamisen lisäksi itseoppivaan asiantuntijaorganisaatioon siirtymiseen liittyviin tarpeisiin.

Operaatio Kattilankannessa sovittuja kustannusten säästöjä jatketaan talousarviovuonna 2017. Henkilöstön palkallista työpanosta kuvaava htv-luku on Kattilankannessa sovittu säilytettävän vuoden 2013 tilinpäätöksen tasolla ja vain perustellusta syystä sitä voidaan kasvattaa. Tämän tason säilyttämiseen pyritään sovittujen toimenpiteiden ja hankkeiden kautta, mutta toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä on todennäköistä, että joissain tehtävissä joudutaan tästä joustamaan.

Asukasluvun kasvu, erityisesti lapsiperheiden osuuden kasvu, asettaa resurssipaineita ensisijaisesti palveluiden tuottamisessa Sivistysosastolla ja Sosiaali- ja terveysosastolla. Tekniikka- ja ympäristöosaston toiminnassa tavoitellaan asiantuntijuuden nostamista ja toiminnan kokonaishallinnan parantamista ja työnteon sujuvuuden lisäämistä nostamatta htv-lukua. Talous- ja hallintopalveluiden htv-luku nousee talousarviovuonna. Tähän on syynä hallintopalveluiden keskittäminen talous- ja hallintopalveluihin. Vastaavasti muilla osastoilla on hallinnossa täten vähennystä. Henkilöstöpalveluiden vahvuutta lisätään määräaikaista vastaamaan sekä sote- ja maakuntavalmistelun vaatimaa työmäärää että kunnan sisäiseen kehittämistoimintaan panostamiseksi. IT-palveluiden osalta henkilötyövuosimäärää nostaa CDO-rekrytointi sekä kunnan digitalisointihankkeiden toteuttamisen varmistaminen määräaikaisten voimin.

Vuoden 2017 osalta htv-luku on edelleen Operaatio Kattilankannen mukainen. Vuosina 2018 ja 2019 ennustetaan htv-luvun kasvua kaikissa kunnan osastoissa ja keskuksissa. Talous- ja hallintopalveluissa on varauduttu kunnan kasvustrategian mukaisiin haasteisiin ja tähän tarvitaan vahvistusta IT-palveluissa ja määräaikaista henkilöstöpalveluissa, jossa varaudutaan myös sote-uudistuksen valmisteluun vuosina 2017–2019 keväälle. HTV-taulukossa on kasvua myös sosiaali- ja terveysosastolla, jossa nousua on erityisesti Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa sekä Työikäisten palveluissa. Kasvua on myös Sivistysosaston kaikilla yksiköillä. Tekniikka- ja ympäristöosastolla sekä Kehityksessä & kaavoituksessa kasvua on vähäisessä määrin.

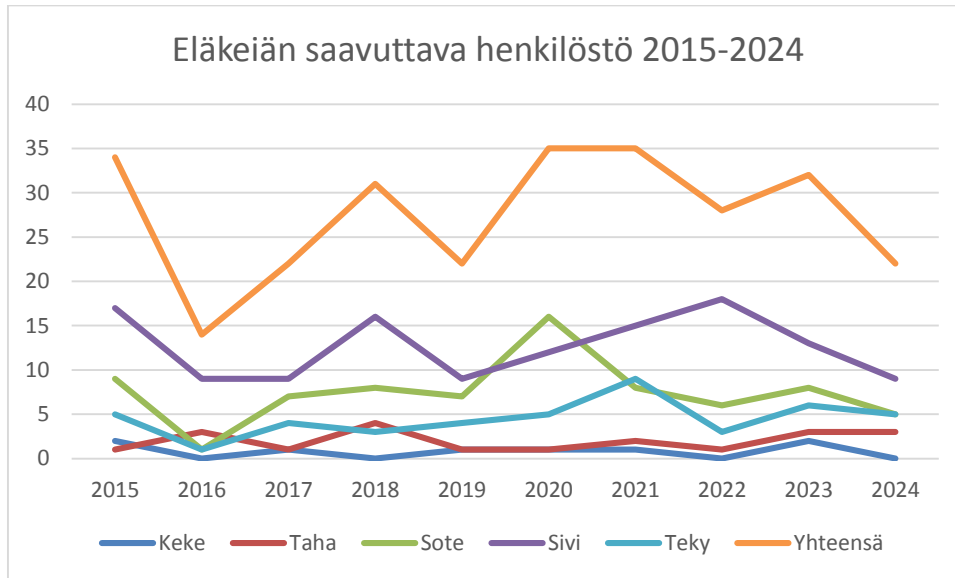
Henkilöstömäärän kehitys vuosina 2010–2015 on pysynyt varsin vakiona, jopa laskevana. Henkilöstömäärää raportoidaan KT:n raportointisuositusten mukaisesti (31.12. palvelussuhteessa oleva henkilöstö, jolla voimassaoleva työ- tai virkasuhde tuona päivänä.)

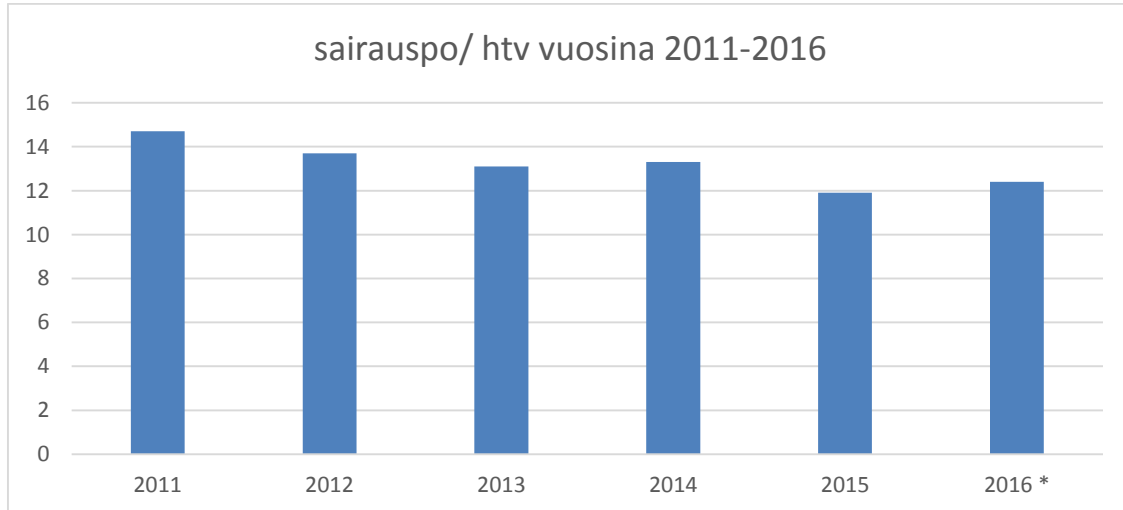
Osaamisen kehittämisessä panostetaan ammatillisen osaamisen varmistamisen lisäksi koko kunnan tasolla mm. uusien digitaalisten teknologioiden haltuun ottamiseen ja sen edellyttämien taitojen varmistamiseen. Toimintakulttuurin muuttaminen itseohjautuvaksi asiantuntijaorganisaatioksi edellyttää osaamisen kehittämisessä ammatillisen ja digitaalisen osaamisen lisäksi valmentautumista uudenlaiseen toimintatapaan sekä työntekijöiltä että esimiehiltä.

Eläkeiän saavuttavia oli lukumäärällisesti eniten vuonna 2015 ja uudelleen 2020 ja 2021. Eläköitymisten yhteydessä tarkistetaan aina kyseisen tehtävän täyttötarve sekä täytettäessä tehtävä, sen sisältö

vastaamaan tulevaa tarvetta. Ennen aikaista eläköitymistä pyritään ehkäisemään aktiivisesti varhaisen tuen toiminnalla.

Sairauspoissaolopäivien määrä on vähentynyt tasaisesti. Keskeisenä tavoitteena on ollut Operaatio Kattilankannessa sovitun mukaisesti lyhentää pitkien sairauspoissaolojen määrää aktiivisella varhaisen tuen toiminnalla. Tavoitetaso on 11 sairauspoissaolopäivää/htv. Tavoitteen mukainen toiminta on mahdollista, kun työympäristöpäällikön tehtävä on vakinaistettu Talous- ja hallintokeskukseen ja siten toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen jatkuu.

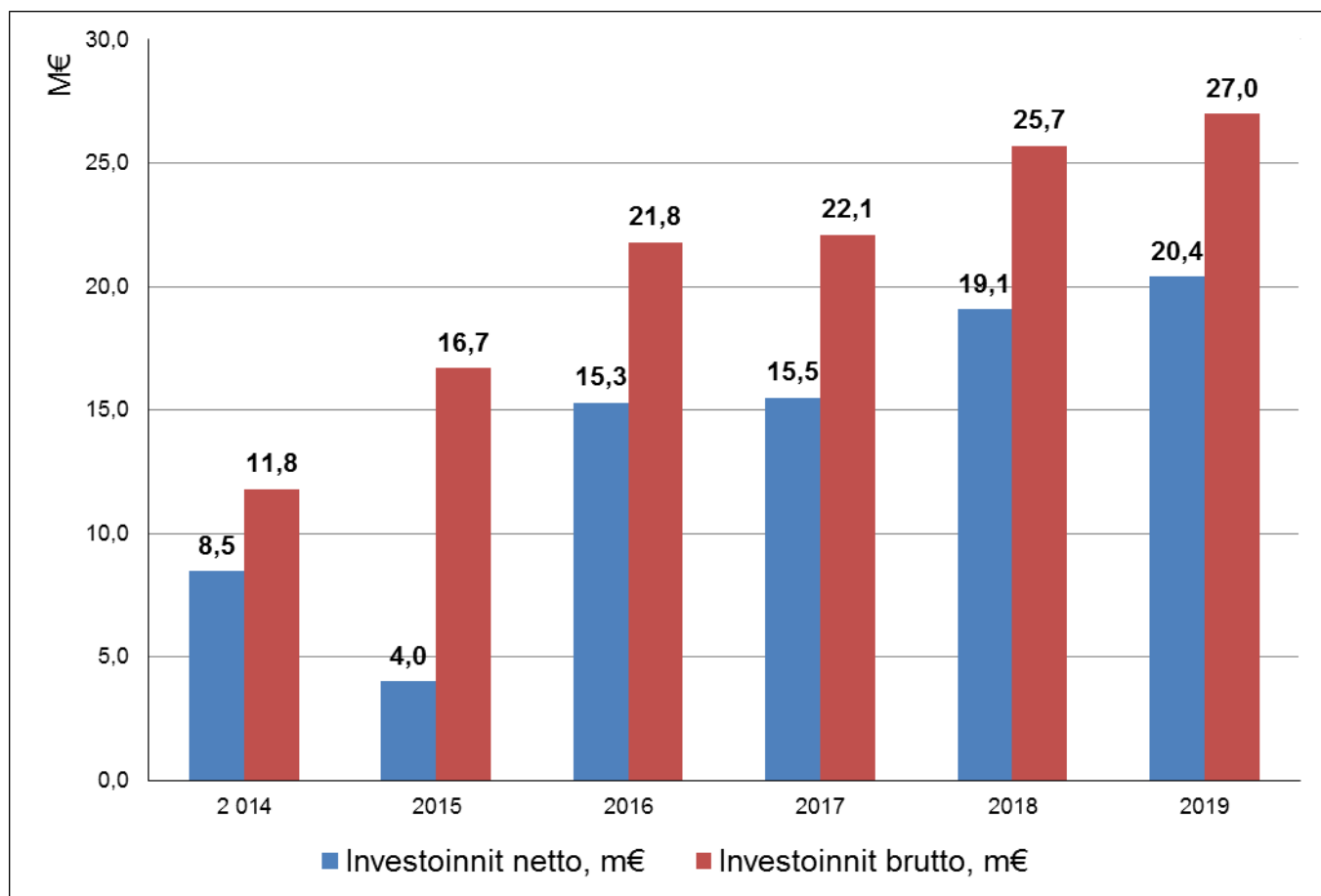

* ennuste

7 INVESTOINTIOSA

2017–2019

**SIPOON KUNNAN BRUTTO- JA NETTOINVESTOINNIT,
MILJ. EUROA 2014–2019**

INVESTOINNIT

7.1 INVESTOINNIT, YHTEENVETO

Vastuuhenkilöt ja määritelmät:

Aineettomat hyödykkeet	tehtävän mukainen vastuualueen/tulosyksikön päällikkö
Maa- ja vesialueet	kehitysjohtaja
Rakennukset	tilapalvelupäällikkö
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
sekä koneet ja kalusto	tehtävän mukainen vastuualueen/tulosyksikön päällikkö
Osakkeet ja osuudet	tehtävän mukainen vastuualueen/tulosyksikön päällikkö

Investointiosaan sisältyvät määrärahat aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä käyttöomaisuusosakkeiden ja -osuuksien hankintamenoihin. Aktivointiraja on 10 000 euroa.

Määrärahat sitovat teknistä valiokuntaa kiinteistöinvestointien ja muiden infra-investointien osalta. Teknisellä valiokunnalla on oikeus muuttaa sisäistä määrärahanjakoa rakennuskohteiden kesken. Teknisellä valiokunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta päättää uusista rakennuskohteista. Peruskorjaushankkeiden osalta on osoitettu määrärahat "Valiokunnan kohdentamat hankkeet", "Energiahankkeet" ja "Katu-
jen peruskorjaus", jossa kohteiden lopullisen valinnan tekee tekninen valiokunta hankkeiden kohdentamisperiaatteiden perusteella. Määräraha kiinteistöjen ensikertaista kalustamista varten sisältyy hankkeen kokonaismäärärahaan. Asianomaiset käyttäjäyksiköt vastaavat kuitenkin näistä määrärahoista sekä päättävät tällaisista hankinnoista.

Sipoon Veden investointihankkeet on esitetty Sipoon Veden talousaviossa talousarvion liitteenä.

Ryhmittely

Investoinnit käsitellään tässä seuraavalla ryhmittelyllä:

- Bruttoinvestoinnit, Tekniikka- ja ympäristöosasto
- Investoinnit, kiinteän omaisuuden ja irtaimen käyttö-omaisuuden investoinnit
- Investoinnit, Sipoon Vesi

Vuonna 2017 talousarvion mukaiset bruttoinvestoinnit ovat 22,1 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 15,4 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakauden merkittävin yksittäinen investointi on edelleen Nikkilän Sydän eli Sipoon koulukeskuksen uudelleeninvestointi. Lisäksi investointisuunnitelmaan sisältyvät Sipoonlahden koulun laajentaminen sekä mittava panostus uusien asuinalueiden infrastruktuuriin.

Bruttoinvestoinneissa on mukana maanostoihin varattu 2,5 miljoonan euron määräraha.

Perusparannuksiin on varattu 4,5 miljoonaa euroa.

Irtaimen omaisuuden hankintaan on varattu 1,3 miljoonaa euroa. Summa ylittää aiempien vuosien tason, johtuen IT-investoinneista.

Nettoinvestoinneista puolestaan on vähennetty maa-alueiden myyntitulot, joiden arvioidaan olevan suunnittelukaudella vuosittain 6,6 miljoonaa euroa.

Suunnittelukauden kokonaisinvestointisummat käyvät ilmi alla olevasta taulukosta:

Investoinnit 2014-2018		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €	Osasto							
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin	TEKY	-7 237	-12 066	-16 066	-16 261	-14 740	-18 610	-20 650
Bruttoinvestoinnit Sipoon Vesi		-1 287	-1 517	-2 645	-2 100	-3 350	-3 160	-2 490
Maanosto	KH	-3 159	-2 708	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Irtain omaisuus	KH	0	-219	-150	-150	-766	-685	-670
Irtain omaisuus	SOTE	0	0	-155	-155	-80	-80	-80
Irtain omaisuus	Sivistys	-39	-96	-300	-300	-400	-400	-400
Irtain omaisuus	TEKY	-40	-59	-100	-100	-100	-100	-100
Irtain omaisuus yhteensä, netto		-79	-374	-705	-705	-1 346	-1 265	-1 250
Osakkeet ja osuudet	KH	0	-8	0	-195	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	SOTE	0	0	-30	-30	-30	-30	-30
Osakkeet ja osuudet	Sivistys	-74	-23	-100	-100	-100	-100	-100
Osakkeet ja osuudet yhteensä, netto		-74	-31	-130	-325	-130	-130	-130
Bruttoinvestoinnit yhteensä		-11 836	-16 696	-22 046	-21 891	-22 066	-25 665	-27 020
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit		3 389	12 685	6 500	6 500	6 600	6 600	6 600
Investoinnit yhteensä, netto		-8 448	-4 011	-15 546	-15 391	-15 466	-19 065	-20 420

Maantien 148 perusparannushanketta, josta Sipoon osuuden arvioidaan olevan 1,8 milj. euroa ja jonka kunnan osuus vuodelle 2017 on arvioitu olevan 0,7 milj., euroa on huomioitu rahoituslaskelmassa.

7.2 INVESTOINNIT, TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖOSASTO ILMAN VESILAITOSTA, YHTEENVETO

BRUTTOMÄÄRÄRAHAT

Taulukossa on esitetty investointien bruttomäärärahat Sipoon kunnan osalta. Tasejatkuvuuden takia myös vuosien 2014 ja 2015 osalta investointikustannukset eivät käsitä vesihuoltoa. Sipoon Veden investointikustannukset on esitetty Sipoon Veden talousarviossa, joka on liitteenä.

KUNNAN INVESTOINNIT	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-986	-2 690	-3 745	-2 810	-3 440	-4 925	-2 750
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-28	-150	-105	-400	-2 285	-2 100	-285
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-13	-220	-876	-1 755	-1 950	-4 550	-11 900
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 270	-8 330	-8 576	-670	-2 550	-3 960
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 750	-2 490	-2 720	-4 450	-2 585	-905
Muut investoinnit	-10	-100	-515	0	-1 945	-1 900	-850
Bruttoinvestoinnit yhteensä	-7 239	-15 180	-16 061	-16 261	-14 740	-18 610	-20 650

INVESTOINNIT, YHDYSKUNTARAKENTAMINEN

Käsitteet:

- **Laajennusinvestointi:** infran laajentaminen, joka mahdollistaa lisääntyvän asutuksen, ja uudisrakentaminen, joka lisää kunnan infran tai rakennusten palvelukapasiteettia ja infran määrää tai kiinteistöjen pinta-alaa
- **Uudelleeninvestointi:** uuden rakennuksen rakentaminen, joka korvaa aikaisempia rakennuksia ja niissä annettavaa palvelua.
- **Peruskorjausinvestointi:** korjaustoimenpide, jolla palautetaan olemassa oleva omaisuus enintään alkuperäiseen kuntoon
- **Yleiset investoinnit:** erityiskohteiden rakentaminen, joita tarkastellaan omana kokonaisuutenaan.

Uudelleeninvestoinnit, peruskorjausinvestoinnit ja yleiset investoinnit rahoitetaan verotuloilla. Sen sijaan laajennusinvestoinnit on tarkoitus rahoittaa muutaman vuoden viiveellä tontinmyynnistä saatavilla tuloilla, jolloin kasvu ei aiheuta lisäkustannuksia nykyisille kunnan asukkaille.

Jokainen investointikohde nähdään toimintaa uudistavana kehittämistoimenpiteenä ja siten suunnitella tehtäessä tulee kehittää ja uudistaa ko. kohteessa tehtävää toimintaa. Investoinnin suunnittelun yhteydessä tehtävän kehittämisen ja suunnittelun tavoitteena on, että jokainen investointi, riippumatta onko se yhdyskuntarakennetta eli infraa tai kiinteistöä koskeva, tulee toteuttaa siten, että viihtyvyys, turvallisuus, toiminnollisuus ja monikäyttöisyys ovat tasapainossa investointi- ja elinkaarikustannusten / kaavatalouden kanssa. Näin toiminnan laatu paranee ja kustannukset laskevat.

Vuosien 2016–2018 investointisuunnitelman laatiminen

INTO-investointiohjelma otettiin käyttöön vuonna 2013 kunnan rakennusinvestointitarpeiden suunnitteluun. Investointeja tarkastellaan sekä talousarviokauden (1–3 v) että pitkän tähtäimen (10 v) suunnittelua varten.

Investointiohjelmassa esitetään 10 vuoden investoinnit investointilajeittain kohdennettuina eri käyttäjille. Rakennuksia koskevat laajennusinvestoinnit perustuvat asukasmäärän lisääntymiseen, aikaisempiin talousarvion esityksiin sekä sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnokseen. Sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnos on laadittu luottamushenkilöstön ohjausryhmän ohjauksessa keväällä 2015 ja käsitelty sivistystoimen päättävissä elimissä. Kunnanhallituksessa käsittely on kesken.

Vuosien 2017–2019 investointisuunnitelma on laadittu Tekniikka- ja ympäristöosaston johdolla yhteistyössä kaavoitusyksikön ja sivistysosaston kanssa. 10 vuoden investointiohjelman perusteella Tekninen valiokunta on pyytänyt investointisuunnitelmasta lausunnot sivistysvaliokunnalta ja sivistyksen jaostoilta. Lausunnoissa esitetty asia on otettu huomioon investointiosan lopullisessa valmistelussa.

Investointisuunnitelma

Kunnan investointisuunnitelmassa on esitetty kaikki muut investoinnit lukuun ottamatta Sipoon Vesiliikelaituksen ja kunnan tytäryhtiöiden investointeja. Vesihuollon investoinnit on esitetty erikseen Sipoon Veden talousarviossa ja tytäryhtiöiden investoinnit on esitetty ko. yhtiöiden talousarvioissa.

Investoinnit voidaan jakaa investointilajien perusteella laajennus-, uudelleen-, peruskorjaus- ja muihin investointeihin. Vaihtoehtoisesti investoinnit voidaan jakaa investointityyppien mukaan rakennusinvestointeihin, katu- ja viheralueiden laajennusinvestointeihin ja muihin infran investointeihin.

Infran ja rakennusten laajennusinvestoinnit katetaan pitkällä tähtäimellä tontinmyyntituloilla kuten myös raakamaan ostolla. Vesihuolto kattaa pitkällä tähtäimellä kaikki kustannuksensa mukaan lukien investoinnit.

Oheisessa taulukossa on kooste kunnan investointisuunnitelman bruttoinvestoinneista em. jaotuksella. Investoinnit on määritetty vuoden 2016 kustannustasossa.

KUNNAN INVESTOINNIT	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016			
				Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Laajennusinvestoinnit	-1 027	-3 060	-4 726	-4 965	-7 675	-11 575	-14 935
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 270	-8 330	-8 576	-670	-2 550	-3 960
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 750	-2 490	-2 720	-4 450	-2 585	-905
Muut investoinnit	-10	-100	-515	0	-1 945	-1 900	-850
Yhteensä (Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin)	-7 239	-15 180	-16 061	-16 261	-14 740	-18 610	-20 650

KUNNAN INVESTOINNIT	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TP 2016			
				Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Rakennukset	-5 995	-11 640	-11 056	-12 556	-6 430	-9 115	-16 195
Katu- ja vihealueiden investoinnit, laajentuminen	-1 014	-2 840	-3 850	-3 210	-5 725	-7 025	-3 035
Infrainvestoinnit, muut	-230	-700	-1 155	-570	-2 585	-2 470	-1 420
Yhteensä (Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin)	-7 239	-15 180	-16 061	-16 266	-14 740	-18 610	-20 650

Investointisuunnitelman lähtökohtana on kuntastrategia ja sen mukaisten Sipoon kunnan kasvutavoitteiden toteuttaminen, kaavavaranto, tonttien kysynnän markkinatilanne ja uusien kaavojen aikataulu.

Sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnoksen mukaisesti palveluiden laajentumisen painopistealueena on ensin Sipoonlahden koulun laajentaminen ja tämän rinnalla vuoden viiveellä Nikkilän Sydän -koulun laajentaminen sekä Nikkilään uusi Nikkilän Sydämen päiväkoti.

Kunnan palvelutuotannon rakennuksiin kohdistuvat investoinnit ovat vuonna 2017 noin 6,4 milj. euroa, vuonna 2018 noin 9,1 milj. euroa ja vuonna 2019 noin 16,2 milj. euroa. Rakennusinvestointien kasvu johtuu koulujen laajennusinvestoinneista, jotka ovat oppilasmäärän lisääntyessä välttämättömiä hankkeita. Laajennusinvestointien osuus suunnitelmakaudella on vuonna 2017 noin 1,9 milj. euroa, vuonna 2018 noin 4,6 milj. euroa ja vuonna 2019 noin 12,0 milj. euroa.

Laajentumisen infra-investoinnit esitetään olevan vuonna 2017 noin 5,7 milj. euroa, vuonna 2018 noin 7,0 milj. euroa ja vuonna 2019 noin 3,0 milj. euroa.

Infran laajennusinvestointeja on suunniteltu toteutettavaksi mahdollisimman paljon vuosina 2017 ja 2018, jotta vuonna 2019 infrainvestointien tasoa voidaan pudottaa. Myös rakennusten peruskorjausten osalta peruskorjaukset on suunniteltu olevan vuonna 2019 minimissään. Jaksotuksen tarkoituksena on vuosittaisten investointien tasoittaminen.

Infran laajennusinvestointihankkeiden osalta tontinmyyntitulot kattavat pitkällä tähtäimellä liikenneväylien ja puistojen rakentamisen, ko. asukkaiden tarvitsemat palveluiden laajennusinvestoinnit ja maahankinnat. Asukasluvun ennustetaan kasvavan asemakaava- ja harvaan asutuille alueille vuonna 2017 noin 500 asukkaalla ja vuosina 2018 ja 2019 noin 700 asukkaalla. Kasvuennuste tehdään myönnettyjen rakennuslupien, myytyjen tonttien ja tonttien myyntiennusteen perusteella. Kasvun painopiste on vuonna 2017 Söderkullan alueella ja vuosien 2018–2019 sekä Nikkilässä että Söderkullassa. Harvaan asutuille alueille rakentamisen osuus asukaslisäyksestä on arvioitu olevan noin 100 asukasta vuodessa.

LAAJENNUSINVESTOINNIT, INFRA

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-986	-1 177	-3 745	-2 810	-3 440	-4 925	-2 750
Kadut ja puistot		-1 177	-3 745	-2 810	-3 440	-4 925	-2 750
Kadut		-1 177	-3 570	-2 810	-3 070	-3 075	-900
Kynnysinvestoinnit						-1 500	-1 300
Viheralueet			-175		-370	-350	-550
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-28	-42	-105	-400	-2 285	-2 100	-285
Kadut ja puistot							
Kadut		-42	-70	-400	-2 245	-1 950	-155
Kynnysinvestoinnit							
Viheralueet			-35		-40	-150	-130

Uudet kaava-alueet ovat uusia alueita, joita kaavoitetaan ja joille toteutetaan kadut, viheralueet, vesihuolto ja muu infra. Näillä alueilla ei ole aikaisemmin ollut asemakaavaa.

Olemassa olevat alueet ovat alueita, jotka on kaavoitettu ja joissa kaavaa uusitaan. Alueilla on toteutettuna kadut, viheralueet, vesihuolto ja muu infra. Käytännössä tämä tarkoittaa nykyisen kaavan tehostamista tai puistoalueiden kaavoittamista rakentamiseen.

Kaava-alueiden investoinnit on jaettu katuinvestointeihin, kynnysinvestointeihin ja viheralueinvestointeihin. Kaava-alueen kynnysinvestointi tarkoittaa kaava-alueen toteuttamiseksi välttämätöntä investointia, jota ei tavanomaisesti esiinny kaava-alueiden toteutuksissa kuten esimerkiksi radanalitus.

LAAJENNUSINVESTOINNIT, UUDET KAAVA-ALUEET

Kadut ja puistot

Katujen ja puistojen laajennusinvestoinnit uusille kaava-alueille on aikataulutettu kaavoituksen valmistumisen ja kiinteistötoimen arvioimien tonttien myyntien perusteella. Mikäli kaavojen hyväksynnän aikatauluissa tai tonttien myyntien menekeissä tapahtuu investointikohteissa muutoksia, muuttaa se kohteiden investointien toteutumista ja kohteisiin varattuja investointimäärärahoja.

Vuosien 2017–2019 aikana uusien kaava-alueiden toteuttamisen osalta kohteina ovat:

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	3 295 000	3 440 000	4 925 000	2 750 000
Kadut ja puistot				
Nikkilä				
Sipoon Jokilaakso	1 050 000	1 100 000	1 000 000	300 000
Kartanonrinne	200 000	775 000	100 000	100 000
Söderkulla				
Pähkinälehto	300 000	190 000		
Taasjärvi III	195 000	75 000		
Pähkinälehdon laajennus, osa A	900 000	450 000	225 000	
Taasjärvi IV	0	0	0	0
Talma				
Bastukärr	350 000	850 000	850 000	
Talman keskusta		0	2 750 000	2 350 000
Talman omakotitontit			0	0
Majvik				
Storören	300 000	0	0	0

Nikkilässä vuonna 2016 aloitettu Sipoon Jokilaakson kaava-alueen rakentamista jatketaan toteuttamalla loput kaava-alueesta. Kaava-alueen kynnysinvestointina rakennettava ajosilta suunnitellaan toteutettavan vuonna 2018. Koko kaava-alueen rakentaminen on ajoitettu vuosille 2016–2019. Lisäksi vuonna 2016 aloitettu Kartanonrinteen kaava-alueen omakotialueen laajentaminen esitetään toteuttavaksi vuonna 2017 ja viimeistelytyöt on ajoitettu vuosille 2018 ja 2019.

Söderkullassa Taasjärvi III:n ja vuonna 2015 aloitettu Pähkinälehdon kaava-alueiden viimeistelytyöt saatetaan loppuun vuoden 2017 aikana. Myös vuonna 2016 aloitettu Pähkinälehdon laajennuksen kaava-alueen viimeistelytyöt on suunniteltu tehtäväksi vuosien 2017 ja 2018 aikana.

Talmassa käynnistetään vuonna 2018 Talman keskustan rakentaminen. Talman asemakaava-alueen ensimmäisen vaiheen toteuttaminen on alustavasti ajoitettu vuosille 2018–2021 ja asemakaava-alueen kynnysinvestointina rakennettavat sillat ja alikulut vuosille 2018–2019. Toteutettaville kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 50 000 kerrosneliötä yhteensä yli 900 asukkaalle. Lisäksi Bastukärrin logistiikka-alueen infran toteuttamista jatketaan jatkamalla Rekkatien rakentamista ja toteuttamalla Rahtiraitti.

LAAJENNUSINVESTOINNIT, OLEMASSA OLEVAT ALUEET

Kadut ja puistot

Katujen ja puistojen investoinnit on aikataulutettu kaavoituksen valmistumisen ja kiinteistötoimen arvioimien tonttien myynnin perusteella. Mikäli kaavojen hyväksynnän aikatauluissa tai tonttien myynnin menekissä tapahtuu muutoksia, muuttaa se investointien toteutumista ja varattuja investointimäärärahoja.

Vuosien 2016–2018 aikana olemassa olevien alueiden toteuttamisen osalta kohteina ovat:

	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	400 000	2 285 000	2 100 000	285 000
Nikkilä	-	-	-	-
Söderkulla				
Söderkullan K-market	400 000	135 000		
Kalliomäki		750 000	250 000	100 000
Söderkullan keskusta		100 000		
Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos				
Sipoonlahden koulukeskus ja				
tasauspysäkin uusiminen		100 000	900 000	150 000
Hiekkämäentie 2. vaihe		1 200 000	950 000	35 000
Talma	-	-	-	-

Talousarviokaudella investointeja vaativia muutoskaavoja on vain Söderkullassa. Söderkullan K-marketin kaava-alueen infran toteutus on viimeistelyvaiheessa. Vuonna 2017 on suunniteltu aloitettavaksi sekä Kalliomäen että Söderkullan keskustan kaava-alueiden infran rakentamiset. Rakentaminen on ajoitettu vuosille 2017–2018. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 30 000 kerrosneliötä yhteensä yli 700 asukkaalle. Lisäksi vuonna 2017–2018 on esitetty toteutettavaksi Hiekkämäentien jatke ja kaava-alue, joka mahdollistaa merkittävästi kerrosneliöitä liike- ja teollisuusrakentamiselle.

Sipoonlahden rannan sopimuskaava, jossa kunta toteuttaa infran ja jolle on mahdollista toteuttaa yli 35 000 kerrosneliötä yhteensä yli 400 asukkaalle, suunnitellaan toteuttavaksi heti investointisuunnitelmakauden jälkeen vuonna 2020.

VÄYLÄHANKKEET, OLEMASSA OLEVAT ALUEET

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Väylähankkeet, olemassa olevat alueet			-40		-1 750	0	0

Väylähankkeet ovat olemassa olevan väylän parantamista, kuten esim. kevyen liikenteen väylän lisääminen olemassa olevaan väylään. Väylähankkeet eivät tyypillisesti kuulu laajennusinvestointeihin vaan parantavat olemassa olevaa laatutasoa.

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €
Laajennusinvestoinnit, väylähankkeet	40 000	1 750 000	0	0
Nikkilä				
Nikkilänväylän ja Martinkyläntien kiertoliittymä ja liityntäpysäköinti		750 000	0	0
Söderkulla				
Erknäsintien kevyen liikenteen väylä	40 000	500 000	0	0
Talma				
Bastukärr - Kerava kevyen liikenteen väylä		500 000	0	0

Nikkilänväylän ja Martinkyläntien risteykseen on suunniteltu kiertoliittymä ja liityntäpysäköintipaikka. Tekninen valiokunta on tehnyt kadunpitopäätöksen, joka mahdollistaa suunnitelman nopean toteuttamisen. Liikenteen sujuvuuden, liikenneturvallisuuden ja joukkoliikenteen osalta ko. hanke on tarpeellinen ja esitetään toteutettavaksi vuoden 2017 aikana.

Eriksnäsän kaava-alueelta on rakennettu kevyen liikenteen yhteys alueen itälaidalta Söderkullan keskusta. Eriksnäsiintie ei kuitenkaan ole kevyen liikenteen väylää, vaikka se on luonnollinen kulkureitti. Tekninen valiokunta on tehnyt Eriksnäsiintien alkuosasta kadunpitopäätöksen, joka mahdollistaa hankkeen nopean toteuttamisen.

Eriksnäsistä on suunnitteilla uusi kevyen liikenteen yhteys Söderkullan keskusta, joka kulkee ensin Eriksnäsiintien vierustaa Hiekkamäentielle ja sen jälkeen Hiekkamäentietä ja sen jatketta myöten Söderkullan keskusta. Eriksnäsiintielle esitetään rakennettavaksi vuonna 2017 kevyen liikenteen väylä liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Vastaavasti Hiekkamäentien jatke kevyen liikenteen väylineen toteutetaan hiekkapintaisena vuoden 2017 aikana.

Bastukärin ja Keravan väliltä puuttuu kevyenliikenteen raitti. Bastukärin logistiikkakeskuksessa töissä käyvien liikenneturvallisuuden parantamiseksi ko. väylä on erittäin tarpeellinen. Sipoon kunta ja Keravan kaupunki ovat neuvotelleet asiasta ja ehdottavat, että kumpikin rakentaa omalle puolelleen kevyen liikenteen raitin vuoden 2017 aikana. Kevyen liikenteen raitti rakennetaan tiealueen ulkopuolelle ja on mahdollista toteuttaa nopeassa aikataulussa. Hanke esitetään toteutettavaksi vuonna 2017.

LAAJENNUSINVESTOINNIT, RAKENNUKSET

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Hankkeeseen kust. arvio
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-13	33	-876	-1 755	-1 950	-4 550	-11 900	
Sipoonlahden koulu, laajentaminen, vaihe 1		-9	-571	-1 450	-1 700	-4 300	-9 500	-24 600
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen								-1 950
arvioitavat avustukset yhteensä								17
nettoinvestoinnit								-24 583
Nikkilän Sydän laajentaminen, vaihe 2, opetustilat		0	-60	-60	-250	-250	-2 400	-5 900
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen								-470

Sipoonlahden koulun laajentaminen ja muutostyöt, kustannusarvio 24,6 milj. euroa
Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset 1,95 milj. euroa.
Hankkeella haetaan lähiliikuntapaikka- ja energia-avustuksia, joiden arvo on yhteensä 17 000 euroa.

Sipoonlahden koulun laajentamisen ja muutostyön hankesuunnitelman laatimisesta on päätetty TA 2015–2017 investointiosassa. Hankkeen hankesuunnitelma on laadittu ja käsitellään talousarvioprosessin kanssa rinnakkain siten, että valtuustossa sekä hakesuunnitelma että TA 2017–2019 ovat samaan aikaan käsittelyssä.

TA 2015–2017 mukaisesti Sipoonlahden koulun laajentamisen valmistelu on aloitettu 2015 käynnistämällä arkkitehtikilpailu, jonka pohja-aineisto laadittiin keväällä 2015. Kilpailulautakunta valitsi arkkitehtikilpailun voittajan, joka julkaistiin 23.5.2016. Tekninen valiokunta ja kunnanhallitus hyväksyivät suunnittelusopimuksen kesäkuussa 2016 ja hankesuunnitelma on laadittu arkkitehtikilpailun ratkaisun pohjalta ohjausryhmän, hankeryhmän ja pedagogisen ryhmän ohjauksessa. Lisäksi hankkeesta on laadittu lapsi- ja sidosryhmävaikutusarviointi, joka on käsitelty sivistystoimen päättävissä elimissä.

Rakentaminen on suunniteltu aloitettavan talvella 2017–2018. Rakennuksen laajennusten on määrä olla valmiita syyskuksi 2019 ja nykyisen koulun muutostyöt syyskuksi 2020.

Sipoonlahden koulu toimii tällä hetkellä kahdessa eri yksikössä - Neiti Miilintien yksikössä (3 - 9 lk) ja Opintien yksikössä Söderkullan koulukeskuksessa (0 - 2 lk). Söderkullan koulukeskuksen rakennus on elinkaarensa loppupuolella ja rakennuksesta on tarkoituksenmukaista luopua lähitulevaisuudessa.

Hankkeen "Sipoonlahden koulun laajentaminen" tarkoituksena on toteuttaa Sipoonlahden yhtenäiskoulun tilat samaan rakennukseen laajentamalla nykyistä vuonna 2009 valmistunutta rakennusta. Hankkeessa toteutetaan myös lisätila koulun välittömään läheisyyteen rakennettavan asutuksen oppilaille. Opetustilat on tarkoitus toteuttaa uutta opetussuunnitelmaa tukevin tiloina. Hankkeella ei ole vaikutuksia muihin kouluihin.

Investoinnin tarve

Etelä-Sipoon väestö kasvaa voimakkaasti keskimäärin noin 400 asukkaalla vuodessa. Oppilasmäärä Etelä-Sipoossa kasvaa vastaavasti noin 60 oppilaalla vuodessa. Uusi asutus keskittyy kokonaisuudessaan Sipoonlahden Neiti Miilintien yksikön ympärille. Hyväksytyille ja osittain rakenteilla oleville Pähkinälehdon ja Kalliomäen kaava-alueille tulee yhteensä noin 2500 uutta asukasta. Haetut ja myönnetty rakennusluvut ovat konkretisoineet seuraavan parin vuoden kasvun. Lisääntyvä oppilasmäärä ei mahdu nykyisiin Etelä-Sipoon kouluihin ja on välttämätöntä, että Etelä-Sipooseen rakennetaan lisää koulukapasiteettia.

Sipoonlahden koulussa on tällä hetkellä noin 585 oppilasta. Arvoitu oppilasmäärä on syksyllä 2020 lähes 900 lasta perus- ja esiopetuksessa. Laajentamisessa rakennetaan tilat ja piha-alueet siten, että Sipoonlahden koulu suunnitellaan noin 1150 opilaan yhteismäärälle. Lisäksi ko. tiloissa käy esikoulua noin 150 lasta.

Sipoonlahden koulun tilat riittävät noin vuoteen 2027. Sipoonlahden koulun laajentamisen jälkeen Sipoonlahden koulu on lopullisessa laajuudessa, ja kasvun jatkuessa sekä oppilasmäärän kasvaessa tulee seuraavaksi aloittaa uuden kampuksen vaiheittainen toteuttaminen.

Sipoonlahden koulun laajennuksen ja muutostöiden laajuus

Söderkullan koulukeskuksen rakennus on elinkaarensa loppupuolella ja rakennuksesta on tarkoituksenmukaista luopua lähitulevaisuudessa. Söderkullan koulukeskuksessa on sekä Sipoonlahden koulun luokat 0–2 (Opintien yksikkö) että Söderkullan koulu.

Sipoonlahden koulun laajennus on mahdollista toteuttaa eri lailla osiin jakaen vaiheittain. Sipoonlahden koulun laajennus ja muutostyö ehdotetaan sisältävän Sipoonlahden koulun eteläpuolen laajennuksen ja nykyisen koulun muutostyöt, ensikalusteet sekä koulun piha-alueet. Muutostöiden kokonaisuuteen sisältyy myös muutostöiden yhteydessä tehtävät täydennysosat.

Liikuntasalilaajennus on ajateltu toteuttaa erillisenä hankkeena myöhemmässä vaiheessa ajoittuen mahdollisuuksien mukaan Opintien salin käytöstä poistamisen ajankohtaan. Ennen uuden liikuntasalin valmistumista koulu voi käyttää myös sen vieressä olevaa Ingman-areenan salia palloilulajien liikunnan opetuksessa.

Sipoonlahden koulun laajennus ja muutostyöt

Suunnitelman kärkinä ovat lapsen mittakaava ja avoimuus. Isosta koulukeskuksesta on muokattu pienten, avointen oppimisympäristöjen kyläkoulujen sikermä, jossa lapsi on toiminnan keskiössä ja keskeinen toimija. Sipoonlahden koulun tilaratkaisussa iso koulu on jaoteltu arkkitehtonisesti pienemmiksi, noin 120–140 lapsen yksiköiksi, joista suunnitelmissa on käytetty nimeä oppikylä.

Sipoonlahden koulun tilasuunnittelu perustuu uuteen oppimiskäsitykseen. Oppiminen on elämänmittainen prosessi, joka ei rajaudu vain lapsuuteen, nuoruuteen ja kouluaikaan. Uusi oppiminen ei perusopetuksessa myöskään lokeroidu tiukasti oppiaineisiin, vaan opettajat suunnittelevat uuden opetussuunnitelman mukaisesti yhdessä ilmiöpohjaisia oppimiskokonaisuuksia.

Hanke suunnitellaan mahdollisimman muuntautuvaksi ja lisäksi energiatehokkaaksi käyttäen hyväksi mm. geotekniikkaa, tarpeenmukaista ilmanvaihtoa, vakiovalaistusta ja aurinkosähköä.

Vuodelle 2017 varataan toteutussuunnittelua ja toteutuksen aloittamista varten 1,7 milj. euroa, vuodelle 2018 4,3 milj. euroa ja vuodelle 2019 9,5 milj. euroa. Hankeen kokonaiskustannusarvio on 24,6 milj. euroa.

Nikkilän Sydämen laajentaminen, vaihe 2, kustannusarvio 5,90 milj. euroa
Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset 0,47 milj. euroa

Nikkilän Sydämen laajentamisen hankesuunnitelman laatimisesta on päätetty TA 2016–2018 investointiosassa. Hankkeen hankesuunnitelma on laadittu ja käsitellään talousarvioprosessin kanssa rinnakkain siten, että valtuustossa sekä hankesuunnitelma että TA 2017–2019 ovat samaan aikaan käsiteltyssä.

Nikkilän Sydämen laajentaminen on jaoteltu kahteen eri osaan: Nikkilän Sydämen laajentamiseen ja liikuntasalin rakentamiseen. Liikuntasali korvaa nykyisen kunnoltaan huonon rakennuksen ja käsitellään tämän takia uudelleenrakennusinvestointina, vaikka ko. työt toteutetaan samassa urakassa (ks. Uudelleeninvestoinnit).

Nikkilän Sydämen laajentamisen valmistelu ja hankesuunnittelu on aloitettu jo hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana ja laajentamisen hankesuunnittelu keväällä 2016, jolloin hankesuunnitteluun palkattiin arkkitehti ja erikoissuunnittelijat. Hankesuunnitelma on laadittu ohjausryhmän, hankeryhmän ja pedagogisen ryhmän ohjauksessa. Lisäksi hankkeesta on laadittu lapsi- ja sidosryhmävaikutusarviointi, joka on käsitelty sivistysosaston päättävissä elimissä. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavan vuoden 2018 lopussa, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2020 syysyksi. Rakentaminen voidaan toteuttaa häiritsemättä juurikaan Nikkilän Sydämen yläkoulun koulunkäyntiä.

Nikkilän Sydämen nykyisen yläkoulun hankesuunnittelu käynnistettiin vuoden 2013 alusta ja yläkoulu otettiin käyttöön syksyllä 2016. Nikkilän Sydämeen on sijoitettu kaksi eri yläkouluja ja kieltä saman katon alle: Kungsvägens skola ja Sipoonjoen koulu. Yläkoulun mitoitussuunnitelman mukaan on 740 oppilasta, josta 370 oppilasta on suomenkielisessä Sipoonjoen koulussa ja 370 oppilasta ruotsinkielisessä yläkoulussa Kungsvägens skolanissa. Molemmilla kouluilla on omat siipensä ja pihansa sekä myös yhteiset tilat ja piha. Koulun tilaratkaisussa iso koulu on jaoteltu arkkitehtonisesti pienemmiksi, noin 120–140 oppilaan yksiköiksi, joista suunnitelmissa on käytetty nimeä solu.

Investoinnin tarve

Nikkilän väestökasvun ennustetaan lisääntyvän tasaisesti ja kasvavan vuodesta 2018 lähtien noin 300 asukasta/vuosi. Kasvu kohdistuu pääsääntöisesti suomenkieliseen väestönosuuteen. Myös ruotsinkielisten määrän arvioidaan kasvavan maltillisesti. Kasvuennusteen perusteella oppilasmäärä Nikkilässä kasvaa noin 45 oppilaalla vuodessa.

Nikkilän alakoulujen oppilaspaikat ovat jo tällä hetkellä täynnä ja on välttämätöntä, että Nikkilään rakennetaan lisää koulukapasiteettia.

Rakennettavaan kaksikerroksiseen opintosiipeen toteutetaan viihtyisät, toimivat, modernin pedagogiikkaa tukevat oppimissolut 350 lapselle perusopetukseen ja esikouluun. Nikkilän Sydämen laajentamisen jälkeen Nikkilän Sydämessä voisi opiskella yhteensä noin 1 080 oppilasta ja lasta. Lisäksi koulun laajentamisen yhteydessä yläkoululle rakennetaan viisi erityisluokkaa ja yksi fysiikan ja kemian opetuksen luokka sekä toteutetaan kansalaisopiston tarvitsemat varastotilat.

Laajentamisen jälkeen Nikkilän Sydän on lopullisessa laajuudessa ja kasvun jatkuessa sekä oppilasmäärän kasvaessa tulee seuraavaksi aloittaa uuden kampuksen vaiheittainen toteuttaminen.

Nikkilän Sydämen laajentaminen, 2. vaihe

Nikkilän Sydän kehitetään kouluksi, jossa yhdistyvät kaksi kieltä saman katon alle. Koulu toteutetaan rakentamalla uusi siipi ja koulu suunnitellaan yhtenäisen perusopetuksen lähtökohdista. Uuden laajennusosan pedagogiikka on tarkoitus järjestää avoimen oppimisympäristön mukaisena tukien Sipoossa käyttöönotettavaa uuden opetussuunnitelman mukaista pedagogiikkaa. Samalla myös nykyisen koulun aulatilaja otetaan tehokkaampaan opetuskäyttöön sisustamalla ne avoimeksi oppimisympäristöksi. Lisäksi koulun laajentamisen yhteydessä yläkoululle rakennetaan viisi erityisluokkaa ja yksi fysiikan ja kemian opetuksen luokka sekä toteutetaan kansalaisopiston tarvitsemat varastotilat.

Suunnitelman kärkinä ovat lapsen mittakaava ja avoimuus. Isosta koulukeskuksesta jakautuu pienten oppimisympäristöjen siskermä. Luokkien osalta muodostetaan avoin oppimisympäristö, jossa lapsi on toiminnan keskiössä ja keskeinen toimija. Nikkilän Sydämen tilaratkaisussa iso koulu on jaoteltu arkkitehtonisesti pienemmiksi, noin lapsen hahmotettaviksi yksiköiksi.

Hanke suunnitellaan mahdollisimman muuntautuvaksi ja lisäksi energiatehokkaaksi käyttäen hyväksi mm. lämpöpumpputekniikkaa, tarpeenmukaista ilmanvaihtoa, vakiovalaistusta ja aurinkosähköä.

Vuodelle 2017 varataan 0,25 milj. euroa, vuodelle 2018 0,25 milj. euroa ja vuodelle 2019 2,4 milj. euroa. Nikkilän Sydämen laajentamisen osuus on 5,90 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannusarvio sisältäen myös liikuntasalin pukuhuoneineen on 10,25 milj. euroa. Kokonaishankkeelle haettavat avustukset ovat yhteensä 0,76 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 9,49 milj. euroa.

UUELLEENINVESTOINNIT

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Hankkeet
Uudelleen investoinnit	-4 318	-9 008	-8 330	-8 576	-670	-2 550	-3 960	
Nikkilän Sydän, koulukeskus		-8 824	-7 970	-8 400	-70	-50		-19 650
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen								-1 900
Nikkilän Sydämen liikuntasali			-40	-36	-200	-200	-1 700	-4 350
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen								0
arviodut avustukset yhteensä								760
nettoinvestoinnit								-3 590
Nikkilän Sydämen päiväkotia			-240	-100	-400	-2 300	-2 260 €	-5 260
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							-180 €	-180
Sipoon pelastusasema					0	0	0	-3 900

Nikkilän Sydän, kokonaiskustannus 19,65 milj. euroa.

Kesällä 2016 valmistuneen Nikkilän Sydämen takuuaikaisia maksueriä varten varataan vuodelle 2017 70 000 euroa ja vuodelle 2018 50 000 euroa.

Nikkilän Sydämen laajentaminen, vaihe 2, liikuntasali, kustannusarvio 4,35 milj. euroa.

Hankkeella haetaan avustuksia yhteensä 0,76 milj. euroa.

Nikkilän Sydämen laajentamisen, vaihe 2, liikuntasalin rakentaminen käsittää noin 900 neliön liikuntasalin ja sen vaatimien oheistilojen kuten pukuhuoneiden ja varastojen rakentamisen. Pukuhuoneiden päälle ja liikuntasaliin kiinni rakennetaan samassa yhteydessä luokkatilat, ja Nikkilän Sydän täydentyy kouluksi, jossa saman katon alla opiskelee kaksi kieliryhmää (ks. Laajennusinvestoinnit). Hankkeen rakentaminen on tarkoitus toteuttaa samassa urakassa. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 alussa, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2020 syysyksi.

Nikkilän Sydämen yläkoulun hankesuunnittelu käynnistettiin vuoden 2013 alusta ja yläkoulu otettiin käyttöön syksyllä 2016. Nikkilän Sydämen hankesuunnitelmaa hyväksyttäessä sen liikuntasali jätettiin toteuttamatta ja todettiin, että se toteutetaan myöhemmin Nikkilä Sydämen valmistumisen jälkeen sen laajentamisen, vaiheen 2, yhteydessä. Nykyinen liikuntasali on elinkaarensa loppupuolella ja sitä pidetään käyttökuntoisena uuden liikuntasalin valmistumiseen asti, jonka jälkeen se puretaan ja muutetaan koulun ja läheisen päiväkodin piha-alueeksi ja osaksi puistoa.

Liikuntasalin koossa noin 924 m² on otettu huomioon Nikkilän Sydämen laajennuksen, vaihe 2, aiheuttaman lisätarpeen. Liikuntasalin koko on 22 m x 42 m, se toimii koululiikunnan lisäksi kuntalaisten vapaa-ajan liikuntatilana. Ilman Nikkilän Sydämen laajennusta vuonna 2013 hyväksytyssä hankesuunnitelmassa liikuntasalin koon tarpeeksi on todettu 600 m².

TA 2016–2018 mukaisesti kokonaishankkeen hankesuunnittelu on käynnistetty ja hankesuunnitelma on viety koulutusjaostojen, valiokuntien, hallituksen ja valtuuston käsittelyyn syksyllä 2016 samassa hankesuunnitelmassa kuin Nikkilä Sydämen laajennus vaihe 2.

Hanke suunnitellaan energiatehokkaaksi käyttäen hyväksi mm. lämpöpumpputekniikkaa, tarpeenmukaista ilmanvaihtoa, vakiovalaistusta ja aurinkosähköä.

Nikkilän Sydämen laajennus (ks. laajennusinvestoinnit) ja liikuntasalin rakentaminen toteutetaan samassa urakassa. Hankkeen rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 alussa, ja rakennuksen

on määrä olla valmis vuoden 2020 syksyksi. Rakentaminen voidaan toteuttaa häiritsemättä kohtuuttomasti Nikkilän Sydämen yläkoulun koulunkäyntiä.

Vuodelle 2017 varataan 0,2 milj. euroa, vuodelle 2018 0,2 milj. euroa ja vuodelle 2019 1,7 milj. euroa. Nikkilän Sydämen liikuntasalin rakentamisen osuus on 4,35 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannusarvio sisältäen myös Nikkilän Sydämen laajentamisen 10,25 milj. euroa. Kokonaishakkeelle haettavat avustukset ovat yhteensä 0,76 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 9,44 milj. euroa.

Nikkilän Sydämen päiväkoti, kustannusarvio 5,3 milj. euroa.

Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset 0,18 milj. euroa

Hankkeella haetaan energia-avustuksia yhteensä 0,005 milj. euroa

Nikkilän Sydämen päiväkodin tarve-, hanke- ja toteutussuunnittelu on aloitettu vuonna 2016. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavaksi vuoden 2018 alussa siten, että rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2019 kesällä.

Investoinnin tarve

Sipoo on päättänyt syksyllä 2015 ottaa käyttöön varhaiskasvatuksen palvelusetelin. Ensimmäinen palvelusetelipäiväkot on perustettu Talmaan ja otettu käyttöön elokuussa 2016. Sivistyksen tarkoituksena on tarjota kuntalaisille mahdollisuus valita varhaiskasvatuksen palvelu joko kunnan omasta päiväkodista, palvelusetelipäiväkodista tai yksityisen hoidon tuella toimivista päiväkodista. Tavoitteena on, että suurin osa kasvun vaatimista varhaiskasvatuksen lisätarpeista voidaan toteuttaa palvelusetelipäiväkotien tai yksityisen hoidon tuen avulla. Tavoitteena on, että kunnan omat päiväkodit sijaitsevat yhtenäiskoulujen välittömässä läheisyydessä ja tukevat siten lapsen yhtenäistä oppimispolkua.

Nikkilässä varhaiskasvatuksen palveluverkko on hajanainen, useat päiväkodit huonosti varhaiskasvatukseen soveltuvia ja elinkaarensa loppupuolella. Uusi 8-ryhmäisen päiväkotinvestoinnin tarkoitus on korvata nykyisiä huonokuntoisia ja huonosti varhaiskasvatukseen soveltuvia päiväkoteja sekä luoda puskuritilaa varhaiskasvatuksen muuttuviin olosuhteisiin.

Uusi päiväkot mahdollistaa lapsille toimivat tilat ja paremman pedagogisen ympäristön taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi uudella 8-ryhmäisellä päiväkodilla saadaan säästöjä niin toiminnasta kuin tilankäytön tehokkuudesta ja ylläpitokustannuksista.

Investoinnin kannattavuus

Nikkilän uuden päiväkodin investoinnista on tehty investoinnin kannattavuuslaskelma. Laskelman perustiedoiksi on kerätty päivähoidon toiminnan, rakennusten ylläpidon ja peruskorjausten sekä investointien kustannukset sekä käyttämättä jäävistä kiinteistöistä saatava mahdollinen myyntivoitto. Laskelmassa koko investoinnin on oletettu olevan uudelleeninvestointi, joka korvaa nykyisiä huonosti varhaiskasvatukseen soveltuvia ja huonokuntoisia päiväkoteja ja mahdollistaa tarvittavat puskuritilat.

Nikkilän Sydämen päiväkodin takaisinmaksuaika on lyhyt. Herkkyystarkastelun perusteella takaisinmaksuaika on tilanteesta riippuen 5–7 vuotta. Toimintamenojen osalta uuden päiväkodin kustannukset pienenevät sisäinen vuokra huomioon ottaen noin 350 000 euroa vuodessa. Kannattavuuslaskelmien perusteella Nikkilän uusi päiväkot on kunnalle tarkoituksenmukainen ja kannattava investointihanke.

Investoinnin suunnittelu ja toteuttaminen

Nikkilä Sydämen päiväkodin hankesuunnittelu on käynnistetty 2016 ja hankesuunnitelma viedään valtiokuntien ja hallituksen käsittelyyn syksyllä 2016. Hankkeen rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2018 alussa siten, että rakennus valmistuu kesällä 2019.

Nikkilän Sydämen päiväkot sijoituu Nikkilän koulukeskuksen tontille rakennusten F ja G paikalle. Nikkilän Sydämen laajennuksen ja liikuntasalin valmistuttua Nikkilän Sydämen ja päiväkodin väliin jäävä vanha huonokuntoinen liikuntasali puretaan ja alue liitetään osaksi Nikkilän Sydämen ja päiväkodin piha-alueita.

Hanke suunnitellaan energiatehokkaaksi käyttäen hyväksi mm. lämpöpumpputekniikkaa, tarpeenmukaista ilmanvaihtoa, vakiovalaistusta ja aurinkosähköä.

Vuodelle 2017 varataan 0,4 milj. euroa, vuodelle 2018 2,3 milj. euroa ja vuodelle 2019 2,26 milj. euroa. Hankeen kokonaiskustannusarvio on 5,26 milj. euroa.

Sipoon pelastusasema, kustannusarvio 3,9 milj. euroa.

Pelastusasemat ja myös Itä-Uudenmaan pelastusasema siirretään osaksi maakuntahallintoa. Investointipäätökset uusista pelastusasemista on mahdollista tehdä vasta uuden organisaation perustamisen jälkeen.

Investointisuunnitelmaan ei toistaiseksi varata määrärahaa.

PERUSKORJAUSINVESTOINNIT

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 854	-2 490	-2 720	-4 450	-2 585	-905
Julkinen käyttöomaisuus, vapaa-ajantoimi	-70	-53	-140	-70	-140	-70	-70
Valiokunnan kohdentamat peruskorjauskohteet ohjauksessa)		-673	-470	-1 000	-1 350	-900	-300
Kohdennetut rakennusten peruskorjaushankkeet	-1 664	0	-150	-75	-300	-150	0
Nikkilän pääkirjasto		-683	-1 230	-1 080	-2 160	-965	-35
Wessman-talo		-42	-360	-170	-1 200	-950	-20
Juhlatalo		-170			-600	-15	-15
Liikenneväylät ja puistot		-145			-360		
Katujen peruskorjaus	-150	-446	-500	-500	-500	-500	-500
		-446	-320	-325	-500	-500	-500

Julkinen käyttöomaisuus, vapaa-ajantoimi

Liikuntatoimen hallussa on joukko rakennuksia, kuten huoltorakennukset sekä puku- ja uimakopit, ja niiden peruskorjaukseen varataan vuodelle 2017 140 000 euroa, josta Pilvijärven olosuhteiden parantamiseen on osoitettu 70 000 euroa.

Rakennusten peruskorjaus

Kiinteistöjen peruskorjauksiin on vuodelle 2017 varattu kokonaisuudessaan 4,31 milj. euroa. Määräraha on jaettu seuraaviin kolmeen osaan:

- 2,16 milj. euroa kohdennettuihin hankkeisiin
- 1,35 milj. euroa teknisen valiokunnan erikseen määrittämiin hankkeisiin ja
- 0,3 milj. euroa energiatehokkuushankkeisiin.

Kohdennetut hakkeet on esitetty eriteltynä talousarviossa ja muiden hankkeiden määrärahat tekninen valiokunta kohdentaa kohdentamisperiaatteiden mukaan vuoden aikana hyväksymällä kohteet ja niiden määrärahat.

- Peruskorjaushankkeiden kohdentamisperiaatteena on ensisijaisesti kiinteistöjen rakenteellisen ja rakennusfysikaalisen kunnon ylläpitäminen siten, että kiinteistön arvo ja käytettävyys säilyvät. Mikäli peruskorjaukseen suunnattuja varoja jää tämän jälkeen jäljelle, voidaan peruskorjauksia kohdentaa myös pintakorjaukseen.
- Energiatehokkuushankkeiden kohdentamisperusteena käytetään energiansäästöä ja sen kannattavuutta ottaen huomioon nykyisen järjestelmän saneeraustarpeet. Energiatehokkuutta lisäävissä investointihankkeissa käytettäviä toimenpiteitä ovat mm. maalämpö, lämpöpumpputeknikka, tarpeenmukainen ilmanvaihto, vakiovalo- ja led-tekniikka, aurinkosähkö jne.
- Liikenneväylien ja puistojen kohdentamisperiaatteena on pääsääntöisesti katujen ja puistojen kunto.

Kohdennetut hankkeet, kustannusarvio 2,3 milj. euroa

Sipoon pääkirjasto, kustannusarvio 2,35 milj. euroa

Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset 0,2 milj. euroa

Hankkeella haetaan energia-avustuksia yhteensä 0,005 milj. euroa

Sipoon pääkirjasto sijaitsee Nikkilän taajaman, asukkaiden ja koulujen kannalta erinomaisella paikalla. Rakennuksen pohjaratkaisu on toimiva. Sipoon pääkirjaston peruskorjauksen tarkoituksena on peruskorjata rakennusta rakenteellisilta ja rakennusfysikaalisilta osin siten, että koko rakennus pysyy hyvässä kunnossa. Rakenne ja kuntotutkimusten perusteella rakennukseen tarvitaan pikainen peruskorjaus.

Peruskorjauksen tarkoituksena on lisäksi kiinteistön tilojen toiminnollisuuden parantaminen siten, että kiinteistössä voi toimia kirjaston lisäksi Sipoon kunnan info-asiakaspalvelu. Peruskorjaus sisältää myös kiinteistön LVIAS-tekniikan modernisoinnin, ekoenergian käytön ja energiatehokkuuden lisäämisen.

Rakenteellisen peruskorjauksen pääosat ovat katon uusiminen, seinien rakennusfysiikan parantaminen ja ikkunoiden uusiminen Toiminnollisuutta parannetaan muodostamalla sekä infolle että kirjastolle yhteensopiva toiminnollisuus nykyisen rakennuksen rungon sisälle. Kiinteistön energiatehokkuutta parannetaan tarkoituksenmukaisin modernein menetelmin, joita voivat olla esim. tarpeenmukainen ilmanvaihto, valaistus, ilmalämpöpumput, aurinkosähkö jne.

Rakenteellisen peruskorjauksen kustannusarvio on noin 1,2 milj. euroa. LVIAS-tekniikan uusimisen ja energiatehokkuuden lisäämisen kustannusarvio on noin 0,3 milj. euroa, ja kiinteistön toiminnollisuuden ja viihtyvyyden lisäämisen kustannusarvio noin 0,45 milj. euroa. Vanhoja kalusteita käytetään mahdollisimman paljon ja uusiin ensikalusteisiin varataan 0,2 milj. euroa.

Peruskorjauksen nykyinen budjetti ei kuteinkaan mahdollista Topelius-salin sisäpuolen kalusteiden ja toiminnan korjaamista ja se on suunniteltu tehtäväksi erillisenä hankkeena.

Kiinteistön peruskorjaus on suunnittelu toteutettavaksi vuoden 2016 aikana. Peruskorjauksen on tarkoitus alkaa vuoden 2017 keväällä ja se valmistuu kesällä 2018. Vuoden 2017 talousarvioon varataan määräraha 1,2 milj. euroa ja vuodelle 2018 0,95 milj. euroa.

Wessman-talo, kustannusarvio 0,6 milj. euroa

Wessman-talo on suunniteltu toteutettavaksi Kungsvägens skolanilta vapautuvaan H-taloon, jonne on mahdollista toteuttaa pienehköin muutoksin 6–7 ryhmäinen koulutila 1–6 luokille. H-rakennus on rakennettu 2005 ja on kunnoltaan hyvä.

Investoinnin tarve

Nikkilän kouluverkko koostuu tällä hetkellä alakoulujen osalta Leppätien koulusta (kielikylpy), Lukkarin koulusta, Jokipuiston koulusta ja Kyrkoby skolanista. Yläkoulu toimii Nikkilän Sydämessä. Suomenkieliset alakoulut ovat täysiä. Nikkilässä tulee tapahtumaan asukasluvun kasvua (ks. Nikkilän Sydämen laajennus, vaihe 2, laajennusinvestoinnit) ja alakoulun tilat eivät riitä. Ennen Nikkilän Sydämen valmistumista on arvioitu, että Nikkilän alakoulujen oppilasmäärä kasvaa 60–100 oppilaalla. Ennustetulla kasvulla Wessman-talon tilat riittävät Nikkilän Sydämen laajennuksen uusien tilojen valmistumiseen asti. Wessman-talon tiloja tarvitaan mahdollisimman nopeasti.

Nikkilän Sydämen valmistumisen jälkeen Wessman-taloa ei enää tarvita alakouluna. Samanaikaisesti Nikkilän Sydämen suomenkielinen yläkoulu kasvaa ja tarvitsee lisää tilaa. Tällöin Wessman-talo, joka on Nikkilän Sydämen vieressä, toimii yläasteen tiloja täydentävänä tilana.

Investoinnin toteuttaminen

Wessman-talon tila on suunniteltu toteutettavaksi Kungsvägens skolanilta vapautuvaan H-taloon, jonne on mahdollista toteuttaa pienehköin muutoksin 6–7 ryhmäinen koulutila 1–6 luokille. H-rakennus on rakennettu 2001 ja on kunnoltaan hyvä. Kungsvägens skola koostuu tämän lisäksi kolmesta eri rakennuksesta - B1, B2 ja B3 - jotka on liitetty toisiinsa ja H-rakennukseen.

Rakennukset B2 ja B3 on rakennettu 60-luvun lopussa, niissä on esiintynyt sisäilmaan liittyviä haittoja ja rakennustekniikka on sellaista, että niitä ei ole tarkoituksenmukaista saneerata. Rakennus B1 on 1920-luvulla rakennettu kiinteistö. Sen kunto on heikko, soveltuvuus kunnan kiinteistöksi huono ja vaatii täydellisen peruskorjauksen. Rakennukset B2 ja B3 on tarkoitus purkaa, ja vapautuva tontti yhdessä säilytettävän B1-rakennuksen kanssa kaavoittaa ja myydä esim. asuinkerrostalontiksi. H-rakennuksen pohjoispuolelle on tarkoitus toteuttaa Nikkilän Sydämen päiväkotia (ks. Nikkilän Sydämen päiväkotia, uudelleeninvestoinnit).

Wessman-talon suunnittelu on käynnistetty kesällä 2016 ja purku- ja rakennustyöt on tarkoitus aloittaa vuoden 2017 alussa siten, että koulu voidaan ottaa käyttöön syyslukukauden alussa 2017.

Vuoden 2017 talousarvioon varataan määräraha 0,6 milj. euroa.

Juhlatalon käytön laajentaminen, kustannusarvio 0,36 milj. euroa

Juhlatalon peruskorjauksen ensimmäinen vaihe toteutettiin vuonna 2015. Ensimmäisen vaiheen peruskorjaukseen sisällytettiin talon käyttöönottamiseksi välttämättömät kustannukset noin 0,5 milj. euroa.

Juhlatalon peruskorjausta on tarkoitus jatkaa toteuttamalla rakennuksen peruskorjaamattomaan osaan monipuoliset kokoustilat sekä omaan käyttöön että vuokrattavaksi ulkopuolisille. Lisäksi peruskorjauksen jatkokon kuuluu myös ikkunoiden peruskorjaus ja piha-alueiden keskeisten osien parantaminen.

Teknisen valiokunnan kohdentamat peruskorjaushankkeet

Nykyisen kiinteistöomaisuuden ylläpitämiseksi ja rakennusten terveellisuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi tekninen valiokunta kohdentaa määrärahoja peruskorjaushankkeisiin kohdentamisperiaatteiden mukaisesti. Valiokunta hyväksyy peruskorjauskohteet ja niille osoitettavat määrärahat.

Vuosina 2018 ja 2019 Sipoon kunnan investoinnit kasvavat laajennusinvestointien takia. Erityisen investointipiikin aiheuttavat koulujen laajennusinvestoinnit. Tämän takia peruskorjaustaso on pienehkö ja se on jakotettu siten, että se painottuu suunnittelukauden alkuun. Vuonna 2017 peruskorjausten investointien määrärahan suuruus on 1,35 milj. euroa, vuonna 2018 0,9 milj. euroa ja vuonna 2019 0,3 milj. euroa.

Vuonna 2016 aloitetaan valiokunnan ohjauksessa olemassa olevan kiinteistökannan energiatehokkuushankkeet, joiden tarkoituksena on energiatehokkuuden parantaminen, esim. lämmityskuluja lasquemalla. Hanke on tarkoitettu pysyväksi ja kohteet energiatehokkuuden parantamiseksi valitsee tekninen valiokunta. Nykyisen kiinteistökannan lisäksi kaikki uudet ja peruskorjauskohteet toteutetaan elinkaarikustannukset ja kannattavuus huomioon ottaen energiatehokkaiksi.

Myös tämä määräraha painottuu laajennusinvestointien jaksottumisen takia investointisuunnitelman alkujaksolle. Loppujaksossa uusien kohteiden käyttöönotto parantaa Sipoon kunnan energiatehokkuutta merkittävästi. Vuodelle 2017 määrärahan suuruus on 0,3 milj. euroa, vuodelle 2018 0,15 milj. euroa ja vuonna 2019 määräraha on tilapäisesti nolla.

Liikenneväylät ja puistot

Peruskorjausinvestointeina tarkastelujaksolla toteutetaan huonokuntoisimpien katujen perusparannuksia Nikkilän ja Söderkullan alueilla sekä päällystetään sorapintaisia katuja.

Katujen ja puistojen peruskorjaukseen varataan 500 000 euroa vuodelle 2017.

YLEISET INVESTOINNIT

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Yleiset investoinnit	-10	-19	-475	0	-195	-1 900	-850
HSL:n julkisen liikenteen investoinnit		-19	-100	0	-100	-400	-100
ELY:n kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit			-375	0	-75	-750	-750
Nikkilä-Nikinmäki kevytliikenneväylä			-75	0	-75	-750	-750
Hitän uimaranta				0	-20	-750	

HSL:n julkisen liikenteen investoinnit

HSL:n investointeihin on varattu vuosittain 100 000 euroa. Lisäksi vuoden 2018 osalta on varattu 300 000 euroa aikataulun tasauspysäkin toteuttamiseen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY:n) kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit

Nikkilä–Nikinmäki kevyenliikenteen väylä

Nikinmäki–Nikkilä kevyen liikenteen väylähanke sisällytetään kunnan investointisuunnitelmaan. Kyseinen maantie on ELY:n hallinnoima valtion tie, jonka parantamiseksi on päätetty rakentaa kevyen liikenteen väylä tien yhteyteen. Hankkeen kustannusarvio on tiesuunnitelman mukaisesti 4,71 milj. euroa.

Hanke on edennyt yhteistyössä Sipoon kunnan ja ELY-keskuksen kanssa ja hankkeesta on olemassa lopullista hyväksyntää vaille oleva elokuussa 2015 valmistunut tiesuunnitelma. Sipoon kunnan tavoitteena on, että hankkeen rakennussuunnitelma käynnistetään saman tien tiesuunnitelman tultua hyväksytyksi.

Hanke myös sisältyy MAL-hankkeena Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 2016–2019. Tämä tarkoittaa sitä, että hankkeen toteutus on tarkoitus aloittaa kyseisinä vuosina. ELY-keskuksen rahoittama osuus hankkeesta on noin 50 %. Tällä hetkellä ei ELY-keskuksella ole osoittaa määrärahoja kohdennetusti eri vuosille.

Hankkeen toteutumiseen varaudutaan varaamalla vuodelle 2017 määrärahaa 75 000 euroa suunniteltuun ja vuosille 2018 ja 2019 määrärahaa 750 000 euroa/vuosi rakentamiseen.

Martinkylä–Nikkilä-väylän liikenneympyrä

Kunta on tehnyt tienpitopäätöksen Nikkilän-väylästä käsittäen myös liikenneympyrän. Näin ollen ko. tie on kunnan tie ja liikenneympyrän ja liityntäpysäköinnin toteuttaminen on käsitelty väyläinvestointina.

Hitän uimaranta

Hitän uimarannan suunnittelua täsmennetään siten, että uimarannalle johtavalle tielle tutkitaan erilaisia vaihtoehtoisia toteutusmahdollisuuksia. Vaihtoehtoja ovat mm. Hitän yksityistien oikaisu uimarannalle ja yksityistien rakentaminen uimarannalle Gumbostrandin kylän pohjoispuolitse siten että se parantaa alueen liikennettä ja kehittämistä.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 800 000 euroa, jota muutetaan valittavan toteutustavan mukaiseksi. Rakentaminen on tarkoitus tehdä vuoden 2018 aikana. Uimaranta voitaisiin tällöin ottaa käyttöön kesällä 2019.

KOOSTE KUNNAN BRUTTOINVESTOINNEISTA

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-986	-1 177	-3 745	-2 810	-3 440	-4 925	-2 750
Kadut ja puistot		-1 177	-3 745	-2 810	-3 440	-4 925	-2 750
Kadut		-1 177	-3 570	-2 810	-3 070	-3 075	-900
Kynnysinvestoinnit						-1 500	-1 300
Viheralueet			-175		-370	-350	-550
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-28	-42	-105	-400	-2 285	-2 100	-285
Kadut ja puistot							
Kadut		-42	-70	-400	-2 245	-1 950	-155
Kynnysinvestoinnit							
Viheralueet			-35		-40	-150	-130
Väylähankkeet, olemassa olevat alueet			-40		-1 750	0	0
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-13	33	-876	-1 755	-1 950	-4 550	-11 900
Sipoonlahden koulu, laajentaminen, vaihe 1		-9	-571	-1 450	-1 700	-4 300	-9 500
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
arviodut avustukset yhteensä							
nettoinvestoinnit							
Nikkilän Sydän laajentaminen, vaihe 2, opetustilat		0	-60	-60	-250	-250	-2 400
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Uudelleen investoinnit	-4 318	-9 008	-8 330	-8 576	-670	-2 550	-3 960
Nikkilän terveysaseman laajennus		-60	-80	-40			
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydän, koulukeskus		-8 824	-7 970	-8 400	-70	-50	
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydämen liikuntasali			-40	-36	-200	-200	-1 700
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
arviodut avustukset yhteensä							
nettoinvestoinnit							
Nikkilän Sydämen päiväkot			-240	-100	-400	-2 300	-2 260
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Sipoon pelastusasema					0	0	0
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 854	-2 490	-2 720	-4 450	-2 585	-905
Julkinen käyttöomaisuus, vapaa-ajantoimi	-70	-53	-140	-70	-140	-70	-70
Valiokunnan kohdentamat peruskorjauskohteet		-673	-470	-1 000	-1 350	-900	-300
Energiatehokkuushankkeet (valiokunnan ohjauksessa)		0	-150	-75	-300	-150	0
Kohdennetut rakennusten peruskorjaushankkeet	-1 664	-683	-1 230	-1 080	-2 160	-965	-35
Nikkilän pääkirjasto		-42	-360	-170	-1 200	-950	-20
Wessman-talo		-170			-600	-15	-15
Juhlatalo		-145			-360		
Liikenneväylät ja puistot	-150	-446	-500	-500	-500	-500	-500
Katujen peruskorjaus		-446	-320	-325	-500	-500	-500
Yleiset investoinnit	-10	-19	-475	0	-195	-1 900	-850
HSL:n julkisen liikenteen investoinnit		-19	-100	0	-100	-400	-100
ELY:n kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit			-375	0	-75	-750	-750
Nikkilä-Nikinmäki kevytliikenneväylä			-75	0	-75	-750	-750
Hitän uimaranta				0	-20	-750	
Laajennus-, uudelleen - ja peruskorjausinvestoinnit							
Kunta	-7 239	-12 066	-16 061	-16 261	-14 740	-18 610	-20 650

7.3 INVESTOINNIT, MUUT OSASTOT JA IRTAIMEN KÄYTTÖOMAISUUDEN HANKINTA

KEHITYS- JA KAAVOITUSKESKUS, kiinteän omaisuuden (maan) ostot ja myynnit

		1 000 €	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Kiinteä omaisuus								
Kiinteä omaisuus, myynti	Tuotot		12 625	6 500	6 500	6 600	6 600	6 600
Kiinteä omaisuus, osto	Kulut		-2 072	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
	Netto		10 553	4 000	4 000	4 100	4 100	4 100

Lähinnä Nikkilän, Talman ja Etelä-Sipoon maa-alueiden ostosta neuvotellaan suunnitelmakaudella. Tontteja myydään Taasjärven, Söderkullan, Nikkilän kartanon, Jokilaakson, Vaahteramäen ja Boxin alueilta.

OSASTOITTAIN, Irtain käyttöomaisuus

		1 000 €	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Irtain käyttöomaisuus								
	Kunnanhallitus		-219	-150	-150	-766	-685	-670
	Sosiaali- ja teveysvaliokunta		0	-155	-155	-80	-80	-80
	Sivistysvaliokunta		-96	-300	-300	-400	-400	-400
	Tekninen valiokunta		-59	-100	-100	-100	-100	-100
	Netto		-373	-705	-705	-1 346	-1 265	-1 250

Kunnanhallituksen/Talous- ja hallintokeskuksen IT-yksikön hankintoihin sisältyy järjestelmähankintoja 500 t€/v. Laitehankintabudjetti vaihtelee 170–270 t€ välillä/vuosi. Järjestelmähankinnoissa on mukana eri osastojen tarvitsemat järjestelmät, laitehankintoihin sisältyy mm. kuituverkkoon liittyvät kustannukset sekä palvelimia ja langattomia tukiasemia kouluihin ja päiväkoteihin. Kuituverkon hankinta rahoitetaan leasingrahoituksella.

Tekniikka- ja ympäristöosaston hankintoihin sisältyy työkoneita ja kiinteistön irtainta.

Sosiaali- ja terveystoimen hankintoihin sisältyy astianpesukone (2 kpl), kuumakuljetusvaunut (4), auto-klaavista ja lääkehuoneen kalustus

Sivistystoimen hankintoihin sisältyy ”Terveystä edistävä, toiminnalliset oppimis- ja toimintaympäristöt sekä asukkaiden yhteisöllisyyttä tukevat lähiympäristöt”.

Osastoittain osakkeet ja osuudet

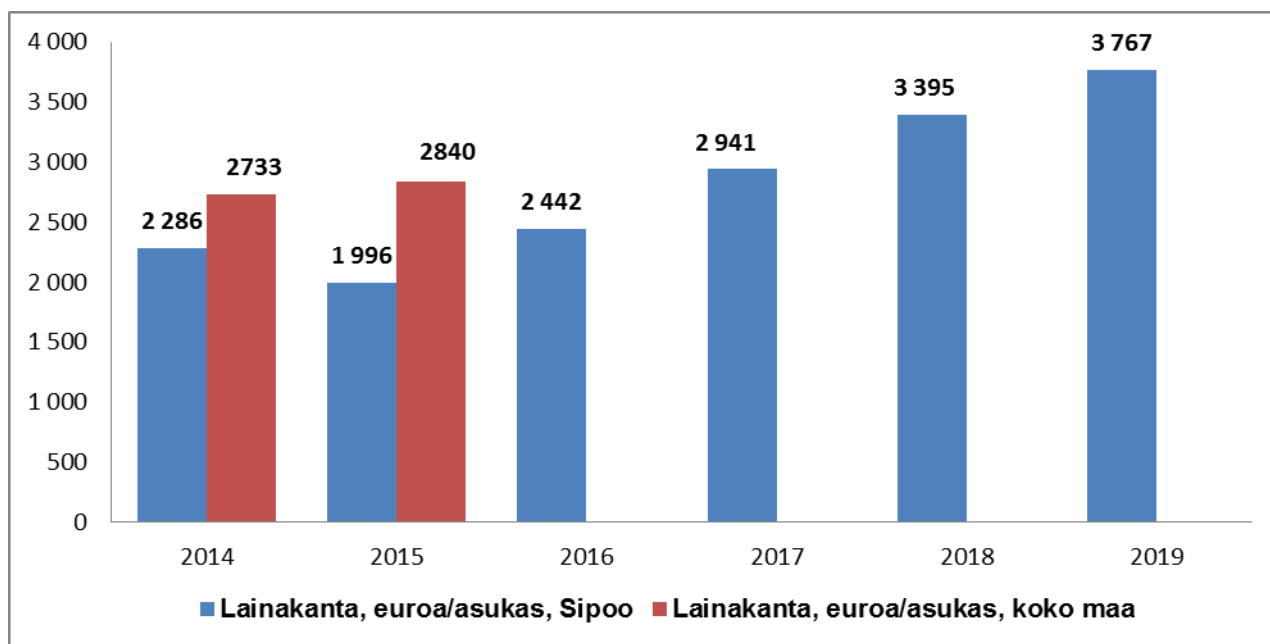
		1 000 €	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Osakkeet ja osuudet								
	Kunnanhallitus		-8		-195			
	Sosiaali- ja teveysvaliokunta			-30	-30	-30	-30	-30
	Sivistysvaliokunta		-23	-100	-100	-100	-100	-100
	Netto		-31	-130	-325	-130	-130	-130

Määräraha sisältää varaukset Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän, Kårkulla samkommun ja Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland -nimisten kuntayhtymien investointien kuntaosuuksia varten (kuntien jälkikäteen maksettavia investointeja, rahoitettu usein velalla). Vuoden 2015 lopussa kunta myi kaksi rivitaloa Kunta-Asunnot Oy:lle. Osa kauppasummasta saatiin Kunta-Asunnot Oy:n osakkeina. Kunnanhallitus on tähän liittyen vuonna 2016 merkinnyt 195 000 € edestä 1 000 kappaletta Kunta-Asunnot Oy:n A-sarjan osakkeita.

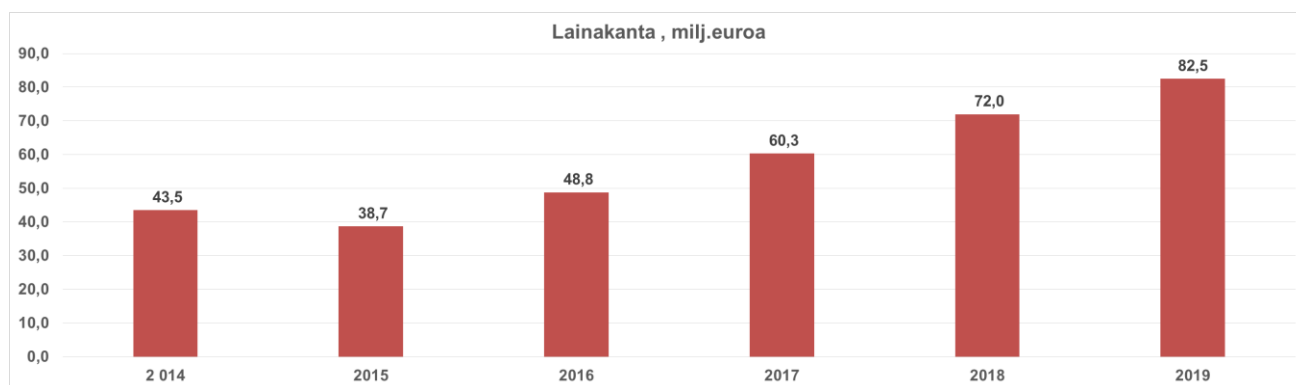
8 RAHOITUSOSA

2017–2019

SIPOON KUNNAN LAINAT VUOSINA 2012–2019, EUROA/ASUKAS

SIPOON KUNNAN LAINAKANTA 2014–2019

RAHOITUSOSA

VASTUUHENKILÖ (rahoitus ja rahavarat): Talous- ja hallintojohtaja

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusjäämä on ja miten se käytetään. Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoitusosa esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa, jossa rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan toiminnan ja investointien rahavirtaa. Tästä nähdään, miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoituksen rahavirtaa. Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti, mikä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostovelvoilla.

Rahoituslaskelman rakenne ja sisältö

Rahoituslaskelmissa on huomioitu Kuntaan sisältyvänä Sipoon Vesi sekä myös kiinteistöyhtiöiden tarvitsema rahoitus.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista kuluista ja tuotoista sekä tulorahoituksen korjauseristä.

Tulorahoituksen korjauserät

Tulorahoituksen korjauserissä vuosikatetta oikaistaan vuosikatteeseen sisältyvillä myyntivoitoilla, jotka saadaan kiinteistöjen myymisestä.

Investointimenoja ovat investointiosan hankintamenot ja tuloja rahoitusosuudet investointimеноihin ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot. Rahoitusosuudet investointeihin koostuvat valtionosuuksista ja eräiden yhteistyökumppaneiden osuuksista investointimеноihin. Myyntitulot syntyvät kiinteistöjen myynnistä.

Rahoituksen rahavirta

Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat, sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset.

Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä, kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana, eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

VUODEN 2017 RAHOITUSLASKELMA

SITOVAT TAVOITTEET	TAVOITETASO/SEURANTATAPA
Laina asukasta kohden on alle 3000 € euroa per 31.12.2017.	Lainamäärää kasvatetaan pääsääntöisesti vain laajennusinvestointien rahoittamiseksi. Tavoitetaso toteutetaan tarvittaessa muuttamalla tuottoja, kuluja sekä investointeja.

Tulevina vuosina investoinnit rahoitetaan sovitun strategian mukaisesti pääosin tulorahoituksella. Tämä edellyttää tiukkaa kulukuria, tasapainoista käyttötaloutta ja omaisuuden myyntitulojen korvamerkintää laajennusinvestointeihin ja maanhankintaan sekä investointien huolellista ajoittamista todelliseen tarpeeseen.

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017	TS 2018	TS2019
Investointien tulorahoitus, %	95,2	37,0	43,0	42,0	48,0	55,0
Lainamäärä, euroa/asukas	1 997	2 700	2 442	2 941	3 395	3 767

Tulorahoitusta vuodelle 2017 on oikaistu 5,95 miljoonan euron suuruisella budjetoidulla myyntivoitolla, mikä on 6,6 miljoonan euron suuruisten budjetoitujen myyntitulojen ja 0,65 miljoonaksi euroksi arvioitujen myyntien kiinteistöjen tasearvon välinen erotus. Oikaisu pitää tehdä, jotta kiinteistöjen myyntivoitot eivät näkyisi kahteen kertaan rahoituslaskelmassa. Toiminnan ja investointien rahavirta on talousarvion mukaan -13,1 miljoonaa euroa vuonna 2017.

Investointien tulorahoitus on suunnittelukaudella 2018–2019 noin 52 %. Loput 41 % rahoitetaan pääomarahoituksella, eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynneillä, lainoilla tai rahavaroilla. Jotta edellä mainittu tulorahoitusosuus toteutuisi, edellyttää se vuosikatteen kehittymistä taloussuunnitelmassa esitetyllä tavalla ja siten tehokkaita menojen sopeuttamistoimia.

Lainanotto ja antolainaus

Talousarviota laadittaessa olennaisia eriä ovat antolainauksen ja lainakannan muutokset sekä oman pääoman muutokset. Pitkäaikaisina lainoina huomioidaan ne lainat, joiden takaisinmaksuaika on pidempi kuin yksi vuosi. Taloussuunnitelmassa lainoja ei ole eritelty pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin lainoihin, vaan lainakannan kokonaismuutokset ilmoitetaan pitkäaikaisten lainojen ryhmässä.

Kunnan velkakannan kasvu jatkuu suunnittelukauden aikana. Vuoden 2015 tilinpäätöksessä kunnan omien pitkäaikaisten lainojen määrä oli noin 38,7 miljoonaa euroa ja asukasta kohden laskettuna 1 996 euroa. Vuoden 2016 lopussa pitkäaikaisten lainamäärän arvioidaan olevan 45,8 miljoonaa euroa ja se on noin 2 442 euroa asukasta kohden. Tämän lisäksi kunnalla on noin 3 miljoonaa euroa lyhytaikaista lainaa. Talousarvion mukaan kunnan omien lainojen määrä lisääntyy vuonna 2017 13,9 miljoonaa euroa. Tällöin asukaskohtainen lainamäärä on 3 063 euroa.

Edellä kerrottu oletus lainakannan kasvusta perustuu siihen näkemykseen, että lainarahaa käytetään suunnitelmavuosina kunnan kasvustrategian toteuttamista edesauttavien investointien rahoittamiseen.

Lainojen lyhennykset ovat suunnittelukaudella noin 6,1 miljoonaa euroa. Vuosina 2017–2019 nettolainanotto on keskimäärin 12,3 miljoonaa euroa ja vuoden 2019 lopussa lainakanta on 85,6 miljoonaa euroa, mikä on 3 909 euroa asukasta kohden.

Seuraavasta taulukosta käy ilmi kunnan lainakanta vuosina 2014–2019 Taulukossa ja laskelmissa on lähdetty siitä että kunnalla on 2017-2019 lyhennysvapaita vuosia uusien lainojen suhteen

LAINAT	TP 2014	TP 2015	TPE 2016	TA 2017	TS 2018 *	TS 2019 *
Lainanotto						
Lyhennykset, 1 000 €	9 183	8 799	7 883	7 053	6 224	4 971
Lainanotto, 1 000 €		4 000	18 000	18 500	17 900	15 500
Netto, 1 000 €	9 183	4 799	-10 117	-11 447	-11 676	-10 529
Lainakanta, 1 000 €	43 528	38 729	48 846	60 293	71 969	82 498
Laina/asukas, €, Sipoo	2 287	1 996	2 442	2 941	3 395	3 767
Laina/asukas, €, koko maa	2733	2840				

*= ennuste

Vuoden 2016 tilinpäätösennusteen mukaan rahavarat olisivat 3,7 milj. euroa vuoden lopussa. Vuoden 2017 talousarvion rahoituslaskelma osoittaa, että talousarviovuoden lopussa rahavarojen arvioidaan lisääntyvän 1,8 milj. euroa. Nettoinvestoinnit ovat 15,7 milj. euroa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty pitkäaikaisten ottolainojen jakautuminen vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin lainoihin. Lainasalkku on tällä hetkellä hyvin hajautettu vaihtuvaan ja kiinteään korkoon.

	31.12.2014			31.12.2015			31.12.2016		
Ottolainat korkotyypeittäin	mn€	Osuus	Keskikorko	mn€	Osuus	Keskikorko	mn€	Osuus	Keskikorko
Vaihtuvakorkoiset lainat	18,7	43,0	0,5	14,2	36,7	0,2	29,1	59,6	0,4
Kiinteäkorkoiset lainat	24,8	57,0	3,1	20,5	53,0	3,1	16,7	34,2	3,1
Lyhytaikaiset lainat				4,0	10,3	0,0	3,0	6,1	0,0
Yhteensä	43,5	100,0	1,7	38,7	100,0	1,7	48,8	100,0	1,9

Maantien 148 perusparannushanketta, josta Sipoon osuuden arvioidaan olevan 1,8 miljoonaa euroa ja jonka kunnan osuus vuodelle 2017 on arvioitu olevan 0,7 milj. euroa, on huomioitu rahoituslaskelmassa kohdassa Muut maksuvalmiuden muutokset. Tällä erällä ei ole tulosvaikutusta mutta se pienentää taseessa olevia varauksia. Tilinpäätöksessä 2015 olleen varauksen suuruus oli 1,3 milj. euroa.

Rahoituslaskelmassa huomioidaan 2017 budjetissa sosiaalinen lainananto maksimissaan 100 000 euroa, tästä johtuvien säästöjen toimeentulotukipuolella arvioidaan olevan n 30 000 euroa/v. Käsitelty KH:ssa 4.10.2016. Tämä toiminta siirtyisi lakiluonnoksen mukaan maakunnalle vuonna 2019.

Rahoitussuunnitelma 2014 - 2019

Kunta mukaan lukien vesilaitos

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TA 2017	TS 2018	TS 2019
	1 000 €						
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	6 563	15 836	7 898	9 502	9 552	12 446	14 759
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät	-3 209	-10 785	-5 800	-5 800	-5 950	-5 950	-5 950
Tulorahoitus yhteensä	3 354	5 051	2 098	3 702	3 602	6 496	8 809
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-11 837	-16 696	-22 091	-21 761	-22 066	-25 665	-27 020
Rahoitusosuudet investointimenoihin	43	60	0	0			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 346	12 625	6 500	6 500	6 600	6 600	6 600
Investoinnit netto	-8 448	-4 010	-15 591	-15 261	-15 466	-19 065	-20 420
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 094	1 041	-13 493	-11 559	-11 864	-12 569	-11 611
Rahoituksen rahavirta							
Antolainasaamisten lisäykset							
Antolainasaamisten vähennykset	1	1		1	1	1	1
Antolainauksen muutokset	1	1		1	1	1	1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			18 450	15 000	18 500	17 900	15 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 794	0	-8 900	-7 883	-7 053	-6 224	-4 971
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-489	-4 799	0	3 000			0
Lainakannan muutokset	-9 283	-4 799	9 550	10 117	11 447	11 676	10 529
Oman pääoman muutokset	-31	-251					
Muut maksuvalmiuden muutokset	11 104	2 056	870	2 370	942	1 020	1 020
Rahoituksen rahavirta	1 792	-2 993	10 420	12 488	12 390	12 697	11 550
Rahavarojen muutos	-3 302	-1 953	-2 992	930	526	128	-61
Rahavarat 31.12.	4 953	3 001	-70	3 931	4 457	4 338	4 278
Lainakanta	43 527	38 728	51 161	48 845	60 292	71 968	82 497

RAHOITUSLASKELMA 2017
Kunta ml vesilaitos, ulkoinen

	Kunta TA 2017	Vesi TA 2017	Yht TA 2017
	1 000 €		
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	7 701	1 852	9 552
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-5 950		-5 950
Tulorahoitus yhteensä	1 751	1 852	3 601
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-18 716	-3 350	-22 066
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 600		6 600
Investoinnit netto	-12 116	-3 350	-15 466
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 365	-1 498	-11 865
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset	1		1
Antolainauksen muutokset	1		1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 500		18 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 053		-7 053
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Lainakannan muutokset	11 447		11 447
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	122	820	942
Rahoituksen rahavirta	11 570	820	12 390
Rahavarojen muutos	1 206	-678	525
Rahavarat 31.12.	4 520	-3 775	4 456
Lainakanta	60 292		60 292

Rahoitussuunnitelma 2014–2019

Kunta ilman vesilaitos, ulkoinen

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016, elokuu	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	5 413	14 312	6 121	7 749	7 701	10 314	12 597
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät	-3 209	-10 785	-5 800	-5 800	-5 950	-5 950	-5 950
Tulorahoitus yhteensä	2 204	3 528	321	1 949	1 751	4 364	6 647
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-10 550	-15 179	-19 446	-19 661	-18 716	-22 505	-24 530
Rahoitusosuudet investointimenoihin	43	60	0				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 346	12 625	6 500	6 500	6 600	6 600	6 600
Investoinnit netto	-7 162	-2 494	-12 946	-13 161	-12 116	-15 905	-17 930
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 958	1 034	-12 625	-11 212	-10 365	-11 541	-11 283
Rahoituksen rahavirta							
Antolainasaamisten lisäykset							
Antolainasaamisten vähennykset	1	1		1	1	1	1
Antolainauksen muutokset	1	1		1	1	1	1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			18 450	15 000	18 500	17 900	15 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 794		-8 900	-7 883	-7 053	-6 224	-4 971
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-489	-4 799		3 000			
Lainakannan muutokset	-9 283	-4 799	9 550	10 117	11 447	11 676	10 529
Oman pääoman muutokset	-31	-251					
Muut maksuvalmiuden muutokset	10 173	860	870	870	122	200	200
Rahoituksen rahavirta	861	-4 189	10 420	10 988	11 570	11 877	10 730
Rahavarojen muutos	-4 097	-3 155	-2 205	-223	1 206	336	-553
Rahavarat 31.12.	8 083	5 465	3 260	4 729	4 520	4 326	3 773
Lainakanta	43 527	38 728	51 161	48 845	60 292	71 968	82 497

9 SIPOON VESI – SIBBO VATTEN

VASTUUHENKILÖ: Liikelaitosjohtaja

Vesihuoltoliikelaitoksen talousarvio 2017 ja taloussuunnitelma vuosille 2017–2019

Toiminta-ajatus

Sipoon vesihuoltoliikelaitos on toiminut kuntalain tarkoittamana kunnan omistamana liikelaitoksena 1.1.2016 alkaen. Liikelaitos vastaa kunnan vesihuoltolaitokselle kuuluvista tehtävistä. Liikelaitos varmistaa ja turvaa sipoolaisille korkealaatuiset vesihuollon peruspalvelut. Sipoon Vesi toimii kunnan strategian ja sen toteuttamishajelmien mukaisesti. Sipoon Vedellä on oma johtokunta ja se toimii kunnan-hallituksen alaisena vesihuoltoliikelaitoksena.

Keskeiset muutokset toimintaympäristössä

Liikelaitoksen toimintaympäristöön ei ole tulossa muutoksia laitoksen koon tai normaalitoiminnan suhteen. Lisääntyvän asukasmäärän myötä vettä käytetään jatkuvasti enemmän ja jätevedtä muodostuu enemmän. Tämä johtaa ajan saatossa veden osalta lisäkapasiteetin hankkimiseen ja jäteveden johtamiseksi lisäkapasiteetin rakentamiseen. Eteläisen Sipoon osalta lisäkapasiteetin tarpeeseen varaudutaan suunnitelmakauden aikana Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymän (TSV) kanssa yhteisinvestointina toteutettavalla yhdysvesijohdolla Talmasta Söderkullaan.

Alueellista yhteistyötä jatketaan lähialueen vesihuoltolaitosten ja yhteistyökumppanien kanssa. Varautumiseen liittyvää yhteistyötä pyritään lisäämään ja syventämään entisestään. Vuoden 2016 loppuun mennessä valmistuu vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelma. Vesihuollon kehittämissuunnitelma päivitetään toiminta-aluekartaksi, jossa esitetään toiminta-alueiden laajennukset ja harvaan asuttujen alueiden toteutuskohteet. Harvaan asuttujen alueiden vesihuollon rakentamisen yhteydessä liikelaitos asentaa tyhjän putken laajakaistaverkon toteuttamista varten.

Päivystystoiminnan varmuutta pyritään parantamaan järjestelemällä toiminta uudelleen. Vesihuollon päivystys yhdistetään Toimitilat-yksikön päivystyksen kanssa. Tällä järjestelyllä päivystyksen piiriin saadaan useampi henkilö, jolloin työkuormitusta saadaan tasattua.

Vuoden 2017 aikana on tarkoitus panostaa edelleen ennakkoivaan ja systemaattiseen huoltoon. Tätä tukemaan vesihuoltolaitos hankkii käyttöönsä järjestelmän, jossa on mahdollisimman pitkälle integroitu verkkotietojärjestelmä ja töidenhallintajärjestelmä. Ennakkoivaan huoltoon panostamalla pyritään karsimaan entisestään ylläpitokustannuksia.

Keskeiset muutokset taloudessa

Vesihuoltolaitoksen talous on viime vuosina ollut voimakkaasti tappiollinen, eivätkä liikelaitoksen tuotot ole kattaneet käyttökustannusten, poistojen (pääomakustannukset) ja rahoituskustannusten yhteen laskettua summaa. Vuoden 2017 tuloksen ennustetaan kattavan kaikki vesihuoltolaitoksen kulut. Talouden tasapainottamiseksi vesihuoltolaitos tulee operatiivisten kustannusten karsinnan ohella nostamaan taksaansa vuoden 2017 alusta 8 %. Vuoden 2017 taksan korotuksen jälkeen ei nähtävissä ole uusia korotustarpeita. Vuodesta 2018 eteenpäin taksa alenee reaalisesti inflaation verran.

Vuoden 2017 talouteen positiivisesti vaikuttaa se, että yhteistyökumppaneista TSV ei ole nostamassa hintojaan. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) puolestaan korottaa hintojaan noin 3,5 %:n verran. HSY:n korotus tarkoittaa noin 15 000 euron kustannusten kasvua jätevesihuollon osalta.

Eteläisen Sipoon taajamien väestönkasvun lisäveden tarpeeseen vastataan TSV:n ja Sipoon Veden yhteisinvestoinnilla. Runkovesiyhteys Talmasta Söderkullaan rakentuu vuosien 2017–2019 välisenä aikana. Investointi jää TSV:n omaisuudeksi ja ylläpidettäväksi.

Keskeiset muutokset henkilöstössä

Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia. Vakansseja liikelaitoksella on 10. Yksi henkilö on osa-aikasairauseläkkeellä ja yksi vakanssi on täyttämättä. Vesihuoltolaitoksessa yksi työntekijä saavuttaa eläkeiän vuonna 2018.

Tavoitteet

Liikelaitoksen vuoden 2017 vuositavoitteet perustuvat kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet on esitetty kokonaisuudessaan teknisen valiokunnan talousarviossa 2017. Alla on esitetty valtuuston asettamat tavoitteet Sipoon Vedelle:

Vuositalavoitteet tullee perustua kunnan vuositavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

- Toteuttaa kunnan kehittämisprojekteja kuten esim. Kattilankansi- ja Induktiolisiprojekteja yhdessä muun kunnan organisaation kanssa
- Sipoon asiakkaiden tiedottamisen kehittäminen yhteistyössä kunnan ja kumppanien kanssa
- Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset viimeistään vuonna 2018 päätetyillä veden hinnoittelulla ja tämän jälkeen vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset kasvun tuomien lisätulojen avulla korottamatta veden hintoja.
- Raportoi talouden toteutumisesta ja toteumaennusteesta kerran kuussa
- Laatii investointiohjelman ja -suunnitelman yhteensopivaksi kunnan investointien kanssa
- Päivittää palveluhinnastonsa kustannusvastaavaksi ja rakenteeltaan tarkoituksenmukaiseksi.

Riskiärvio

Sipoon Veden riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Riskinä ovat myös rankkasateiden tai viemärien sortumisien aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Sateisen ja kuivan vuoden ero pelkästään jäteveden johtamisen ja puhdistamisen kuluissa on noin 15 % eli noin 50 000 euroa.

Toisena taloudellisena riskinä ovat vesihuoltoverkostoiden yllättävät korjaukset sekä vesijohto-/viemäriveruodot ja tulvimiset. Yllättävät putkirikot kustantavat keskimäärin 10 000–15 000 euroa/putkirikko. Riskien pienentämiseksi on tehty selvityksiä ja parannuksia. Vuoden 2015 aikana on selvitetty pumpupaamoiden automaatio- ja kaukovalvontajärjestelmän nykytila sekä laadittu etenemistapa järjestelmän kehittämiseksi. Edelleen vuonna 2016 on selvitetty markkinoilta saatavat verkkotieto- ja töidenhallintajärjestelmät. Tällaisen järjestelmän hankinta tulee ajankohtaiseksi vuoden 2017 aikana. Järjestelmällä kehitetään ennakkovalvonnan toteuttamista, joka vähentää äkillisten korjausten tarvetta.

Vuoden 2016 loppuun mennessä valmistuu Sipoon Veden varautumissuunnitelma. Osana varautumissuunnitelmaa on analyysi, jossa on kartoitettu merkittävimmät toiminnan riskit sekä niille tehtävät toimenpiteet. Varautumissuunnitelman tulosten perusteella pyritään pienentämään entisestään toimintaan kohdistuvia riskejä.

Lisäksi henkilöstön vesihuollon koulutukset, esim. vesipassin suoritus, pienentävät riskitilanteita ja niiden syntymistä. Kriisitilanneharjoituksia pyritään järjestämään yhteistyössä Tuusulan seudun vesilaitostuntayhtymän, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa.

Investointisuunnitelma 2017–2019 , vesilaitos

	TP 2015	TA 2016	TP 2016 Enn.	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Hankkeen kust. arvio
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-895	-2 195	-1 500	-1 900	-2 410	-1 790	
Vesihuoltolaitos, kaava-alueet	-126	-1 695	-950	-1 100	-1 300	-400	
Vesihuoltolaitos, haja-asutusalueet	-769	-500	-550	-500	-500	-500	
Runkovesiputkiston laajennukset				-300	-610	-890	
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-63	0	-150	-1 000	-300	0	
Vesihuoltolaitos	-63		-150	-1 000	-300	0	
Peruskorjausinvestoinnit	-559	-450	-450	-450	-450	-700	
Vesihuoltolaitos	-538	-450	-450	-450	-450	-700	
Laajennus-, uudelleen- ja peruskorjausinvestoinnit yht.	-1 517	-2 645	-2 100	-3 350	-3 160	-2 490	0

Investointitaso vuonna 2017 on 3,4 miljoonaa euroa. Taloussuunnittelukauden 2017–2019 aikana investointeja tehdään vuosittain noin 2,5–3,4 miljoonalla eurolla. Tällä investointitasolla lainanotto ja tak-san korotustarpeet voidaan pitää aikaisemmin mainitulla tasolla. Investoinnit jakautuvat vuonna 2017 seuraavasti:

- 2,1 milj. euroa, asemakaava-alueet
- 0,50 milj. euroa, harvaan asutut alueet
- 0,45 milj. euroa, peruskorjausinvestoinnit
- 0,3 milj. euroa, runkovesiputkiston laajennukset

Vesihuollon uusinvestoinnit liikelaitos toteuttaa yhdessä Katu- ja viheryksikön kanssa investointiohjelman mukaisesti. Investointiohjelman mukaisten kaava-alueiden toteuttaminen on keskeistä kunnan suunnitelmallisen kehittymisen ja kasvutarpeeseen vastaamisen vuoksi.

Nikkilässä vuonna 2016 aloitettu Sipoon Jokilaakson kaava-alueen rakentamista jatketaan vaiheen 2 toteuttamisella. Koko kaava-alueen rakentaminen on ajoitettu vuosille 2016–2019. Vuonna 2016 aloitettu Kartanonrinteen kaava-alueen laajentaminen esitetään toteutettavaksi vuonna 2017.

Vuonna 2016 aloitettu Pähkinälehdon laajennuksen kaava-alueen vesihuollon valmiiksi toteuttaminen on suunniteltu tehtäväksi vuoden 2017 aikana.

Talmassa käynnistetään vuonna 2018 Talman keskustan rakentaminen. Koko asemakaava-alueen toteuttaminen on alustavasti ajoitettu vuosille 2018–2021. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 50 000 kerrosneliötä yhteensä yli 900 asukkaalle. Lisäksi Bastukärin logistiikka-alueen infran toteuttamista jatketaan jatkamalla Rekkatien rakentamista ja toteuttamalla Rahtiraitti.

Talousarviokaudella muutoskaavoja on vain Söderkullassa. Söderkullan K-marketin kaava-alueen infran toteutus on viimeistelyvaiheessa. Vuonna 2017 on suunniteltu aloitettavaksi sekä Kalliomäen että Söderkullan keskustan kaava-alueiden infran rakentamiset. Rakentaminen on ajoitettu vuosille 2017–2018. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 30 000 kerrosneliötä yhteensä yli 700 asukkaalle. Lisäksi vuonna 2017–2018 on esitetty toteutettavaksi Hiekkämäentien jatke ja kaava-alue, joka mahdollistaa 150 000 kerrosneliötä liike- ja teollisuusrakentamista.

Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos sopimuskaava, jossa kunta toteuttaa infran ja jolle on mahdollista toteuttaa yli 35 000 kerrosneliötä yhteensä yli 400 asukkaalle, suunnitellaan toteutettavaksi heti investointisuunnitelmakauden jälkeen vuonna 2020.

Vuosien 2017–2019 aikana investoidaan vuosittain noin 300 000–890 000 euroa uuden runkovesijohdon rakentamiseen Talmasta Söderkullaan. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 6,6 miljoonaa euroa, josta Sipoon Veden osuus on noin 1,8 miljoonaa euroa. Lopuista kustannuksista vastaa Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä. Hanke parantaa merkittävästi koko eteläisen Sipoon vedenjakelua ja toimintavarmuutta. Uusi runkoyhteys mahdollistaa myös Arlan toiminnan jatkuvuuden ja tuotannon laajentamisen yhtiön suunnitelmien mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa on esitetty laajennusalueiden vesihuollon investoinnit.

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	995 000	1 100 000	1 300 000	400 000
Nikkilä				
Sipoon Jokilaakso	400 000	350 000	150 000	
Kartanonrinne	20 000	250 000		
Söderkulla				
Pähkilälehdon laajennus, osa A	300 000	200 000		
Talma				
Bastukärr	150 000	300 000	300 000	
Talman keskusta			850 000	400 000
Majvik				
Storören	125 000	0	0	0
	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	100 000	1 000 000	300 000	0
Nikkilä				
-	-	-	-	-
Söderkulla				
Söderkullan K-market	100 000			
Kalliomäki		300 000		
Söderkullan keskusta		100 000		
Sioonlahden koulukeskus ja tasauspysäkin uusiminen		100 000	300 000	
Hiekkamäentie 2. vaihe		500 000		
Talma				
-	-	-	-	-
Laajennusinvestoinnit, runkovesiputkiston laajennukset		300 000	610 000	890 000
Runkovesiyhteys Söderkullaan		300 000	610 000	890 000

Vesihuoltolaitos jatkaa harvaan asuttujen alueiden vesihuollon rakentamista kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti. Sipoon Vesi muodostaa ja ottaa käyttöön talousarviovuoden 2017 aikana menettelytavan, jolla voidaan huomioida jo vesihuollon piiriin saatetuille alueille mahdollisesti tarvittavien lyhyiden jakelujohtojen tarve. Vuosien 2017–2019 aikana harvaan asuttujen alueiden vesihuollon rakentamisen kohteina ovat:

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €
Harvaan asutut alueet	500 000	500 000	500 000	500 000
Grönkullantie		250 000		
Etelä-Paippinen		150 000		
Seppola		100 000		
Hindsbyntie			300 000	200 000
Brantaksentie			100 000	300 000
Mosantie			100 000	

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerausta liikelaitos jatkaa kuntotutkimusten tulosten perusteella. Vesijohtosaneerauksissa keskitytään niihin osuuksiin, joissa on todettu putken kunnosta johtuvia putkirikkoja.

Sipoon Vesi vastaa Viikinmäen jätevedenpuhdistamon laajennusinvestoinneista ja peruskorjausinvestoinneista 1,5 %:n omistusosuutta vastaavalla osuudella. Em. kohteeseen varataan suunnittelukaudella vuosittain 80 000 euroa.

Tuloslaskelma, vesilaitos

Liikevaihto

Vuoden 2017 liikevaihdon ennustetaan kasvavan vuoden 2016 talousarviosta noin 340 000 euroa. Vuosina 2018–2019 liikevaihdon ennustetaan kasvavan reaalisesti noin 60 000 euroa vuosittain. Vuonna 2017 liikevaihdon kasvu muodostuu pääsääntöisesti vesihuoltolaitoksen vesimaksutulojen kasvusta. Vuosina 2018–2019 liikevaihdon kasvu perustuu lisääntyvän asutuksen tuottamaan lisäliikevaihtoon.

Kulut

Vuoden 2017 kuluarvio kasvaa vuoden 2016 talousarviosta yhteensä noin 10 000 eurolla. Vesihuoltolaitos tehostaa omaa toimintaansa kuitenkin palvelutasosta tinkimättä erityisesti palvelujen ostojen osalta. Kulujen ennustetaan kasvavan vain edellä mainitun verran siitä huolimatta, että ylläpidettävän omaisuuden ennakoidaan kasvavan selvästi asukasmäärän kasvaessa. Vuonna 2018 menojen ennustetaan kasvavan noin 10 000 eurolla ja vuonna 2019 edelleen noin 20 000 eurolla verrattuna edeltävän vuoden kuluihin. Asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuonna 2017 noin 700 asukkaalla, vuonna 2018 noin 700 asukkaalla ja vuonna 2019 noin 700 asukkaalla.

Poistot ja arvonalenemiset sekä rahoitus tuotot ja -kulut

Suunnitelmallisten poistojen ennustetaan säilyvän koko taloussuunnitelmakauden ajan noin 1 100 000 eurossa vuosittain. Suunnitelmallisten poistojen ennustetaan suunnitelmakauden jälkeen pienenevän, vaikka investoinnit kasvavat, koska Sipoossa siirryttiin vuoden 2015 alusta vesihuolto-omaisuuden osalta 10 vuoden jäännösarvopoistosta yleisesti Suomessa käytettävään 30 vuoden tasapoistoon. Vuosien 2018–2019 poistoja nostaa TSV:n kanssa yhteisinvestointina toteutettava siirtovesijohto Talmasta Söderkullaan, joka tulee poisto-ohjelman mukaisesti poistettavaksi jo viidessä vuodessa. Rahoitustuottojen ja kulujen osalta korvaus peruspääomasta on samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Vuoden 2017 osalta ennustetaan 36 000 euron tilikauden ylijäämää. Vuosina 2018–2019 ennustetaan, että tulos on noin 100 000 euroa ylijäämäinen.

Tunnusluvut

	TP2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017
- vesihuoltomaksujen vertailuhinta, €/m ³	-	-	-	<6
- toiminnan tuotot / toiminnan kulut	1,03	0,91	0,91	>0,90
- laskuttamattoman veden osuus, %	-	-	-	<10
- jätevesiverkon vuotovesiosuus, %	-	-	-	<30

Tuloslaskelma

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TPE 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1 000 €							
Liikevaihto							
Valmistus omankäyttöön	47						
Myyntituotot	3 008	3 348	3 736	3 735	4 075	4 135	4 195
Maksutuotot							
Muut palvelumaksut							
Tuet ja avustukset							
Vuokratuotot							
Muut tuotot	187	150	126	125	120	125	125
Liiketoiminnan muut tuotot	187	150	126	125	120	125	125
Muut tuet ja avustukset							
Tuet ja avustukset							
Materiaalit ja palvelut	-1 425	-1 354	-1 459	-1 419	-1 460	-1 460	-1 480
Ostot tilikauden aikana	-867	-754	-769	-769	-770	-800	-810
Palvelujen ostot	-558	-600	-690	-650	-690	-660	-670
Henkilöstökulut	-534	-498	-525	-525	-529	-543	-553
Palkat ja palkkiot	-428	-394	-417	-417	-435		
Henkilösivukulut	-106	-103	-108	-108	-94		
Eläkekulut	-80	-82	-85	-85	-69		
Muut henkilösivukulut	-26	-22	-24	-24	-24		
Poistot ja arvonalentumiset	-1 337	-1 329	-1 200	-1 200	-1 100	-1 100	-1 120
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 337	-1 329	-1 200	-1 200	-1 100	-1 100	-1 120
Arvonalentumiset							
Liiketoiminnan muut kulut	-41	-40	-234	-234	-234	-234	-234
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-95	277	444	482	872	923	933
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-173	-770	-830	-830	-830	-830
Muut rahoitustuotot		6					
Korkokulut, sis			-50	-95	-95	-95	-95
Korvaus peruspääomasta, sis		-179	-720	-735	-735	-735	-735
Muut rahoituskulut	7						
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-89	104	-326	-348	42	93	103
Satunnaiset tuotot ja -kulut							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-89	104	-326	-348	42	93	103
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)							
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)							
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-89	104		-348	42	93	103

Vesihuollolle on tässä laskelmassa kohdistettu kunnan sisäisinä veloituksina toimitilakustannukset, it-kustannukset sekä kunnan ja Tekyn hallinnon vyörytykset.

Tuloslaskelmassa esitetty korvaus peruspääomasta on sisäistä korkotuottoa kunnalle vesihuoltoinvestointien rahoittamisesta. Korvaus lasketaan laitoksen peruspääomasta valtuuston määräämän korkoprosentin mukaan. Vuodelle 2017 korko on laskettu 12 %:n mukaan, mikä tekee noin 735 000 euroa. Korkokulut on saatu laskemalla kunnan ja vesilaitoksen välisen yhdystilin lainasaldolle 5 % sisäinen korko.

Henkilöstö, HTV vesilaitos

	TOT2014	TA 2015	TOT2015	TA 2016	ENNUSTE 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Henkilöstömäärä (htv)								
Personalantal (årsverken)	8,9	12,5	7,9	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00

Rahoituslaskelma

1 000 € TP 2014 TP 2015 TA 2016 TPE 2016 TA 2017 TS 2018 TS 2019

TULORAHOITUS

Liikelyljäämä	-95	277	444	482	872	923	933
Poistot ja arvonalentumiset	1 337	1 329	1 200	1 200	1 100	1 100	1 120
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-173	-770	-830	-830	-830	-830
Satunnaiset erät							
Muut tulorahoituksen korjauserät							
Sisäiset tuotot							
Sisäiset kulut							

1 248 1 433 874 852 1 142 1 193 1 223

INVESTOINNIT

Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 287	-1 517	-2 645	-2 645	-3 350	-3 160	-2 490
Rahoitusosuudet investointimenoihin							
Käyttöomaisuuden myyntitulot							
Sisäiset katteet							

Tulorahoitus ja investoinnit, netto -39 -84 -1 771 -1 793 -2 208 -1 967 -1 267

RAHOITUSTOIMINTA

Lainakannan muutokset

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset

Myyntisaamisten lisäys	-89	-9					
Korottomien velkojen muutos muilta	1 020	1 205	820	850	820	820	820

Rahoitustoiminta netto 931 1 196 820 850 820 820 820

Vaikutus kunnan kassavaroihin 893 1 112 -951 -943 -1 388 -1 147 -447